

Budsjett og økonomiplan 2020 - 2023

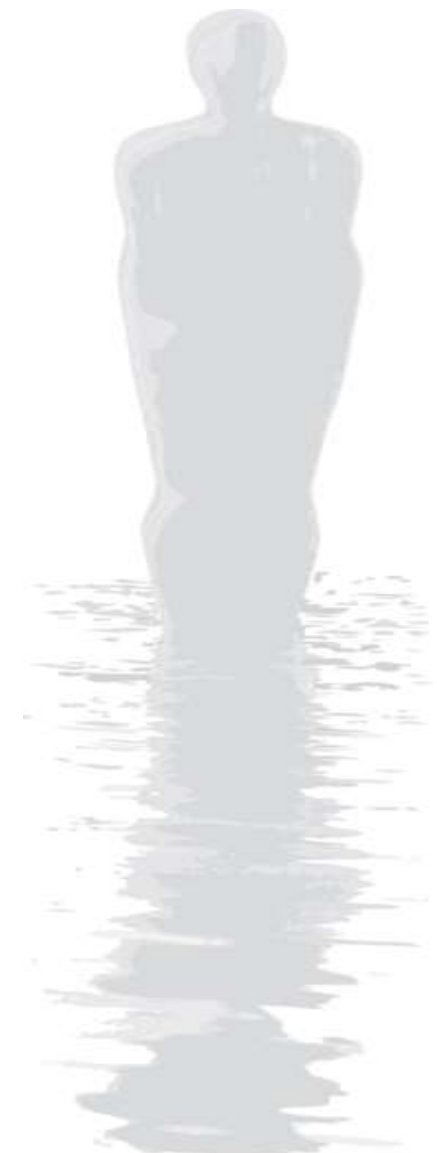
Rana kommune

Politisk budsjettsamling
Mo i Rana 9 - 10.oktober 2019

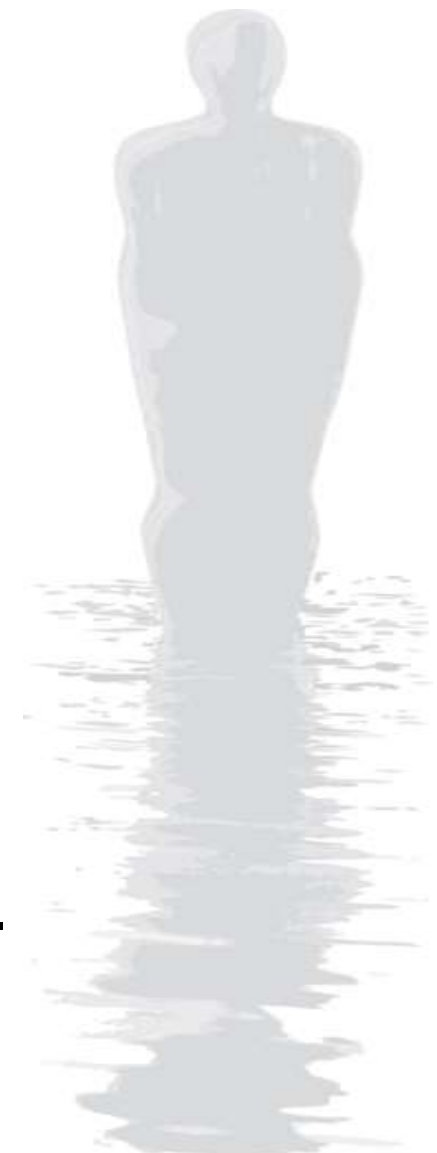
RANA KOMMUNE
rådmannen

Mål med samlingen

- Etablere en felles plattform – forståelse av nåsituasjon og utfordringsbildet.
- Presentere foreløpige økonomiske rammer og analyser.
 - Informasjon som politikerne kan ta inn i de partipolitiske prosessene.
- Administrasjonen tar med seg signaler inn i ferdigstilling av forslag til budsjett og økonomiplan.

«Helhet og bærekraft»

Rolleavklaring - forutsetning for god økonomistyring

Ordfører	Leder for de folkevalgte og kommunens ansikt utad	Bindeledd mellom folkevalgte og administrasjon	Skape en konstruktiv dialog i alle leire
Formannskap/ Kommunestyre	Sette seg inn i kommunens økonomiske utgangspunkt	Prioritere innenfor kommunens økonomiske rammer	Vedta økonomiplanen
Rådmann	Leder for administrasjon	Ansvarlig for at sakene som legges fram er forsvarlig utredet	Skal være uavhengig og gi selvstendige råd
Økonomirådgivere	Kartlegge økonomisk utgangspunkt	Utarbeide beslutningsunderlag	Utarbeide økonomiplanen
Enhetsledere	Vurdere potensial for effektivisering og omstilling	Gjennomføre vedtatt politikk	Rapportere avvik
Kontrollutvalg	Påse at ressursbruken er forsvarlig	Påse at ressursbruken er i tråd med politiske vedtak	Påse at økonomiplanen ikke bryter lov- eller regelverk

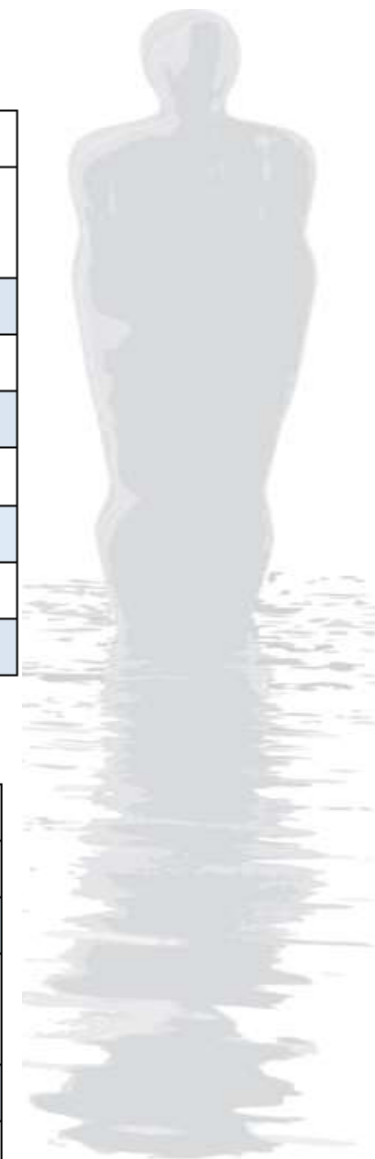
Program

Onsdag 9. Oktober.

10:00 - 11:00	Innledning v/rådmann Robert Pettersen.
11:00 - 11:30	« <i>Helhet og bærekraft</i> ». Budsjett og økonomiplan 2020- 2023 v/kommunaldirektør Hege Nygård.
11.30 - 12:15	Lunsj
12:15 - 13:00	<i>Fortsettelse «Helhet og bærekraft».</i>
13:00 - 13:15	Pause
13:15 - 15:30	Presentasjon sektorer
14:00 - 14:15	Pause
15:30 - 17:00	Gruppeoppgaver
19:30	Middag på Meyergården

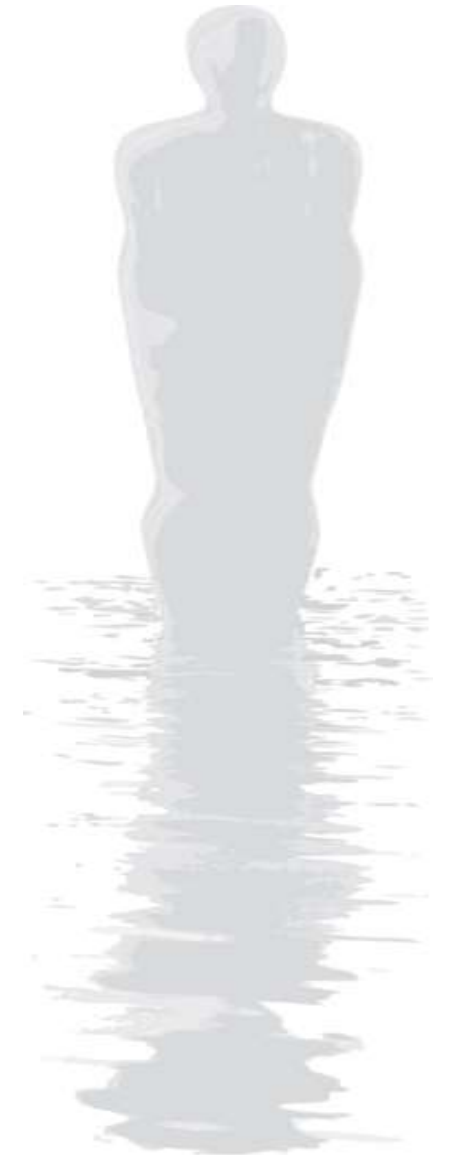
Torsdag 10.Oktober

09:00 - 09:30	Oppsummering – gårsdagens gruppearbeid.
09:30 - 10:00	<i>FNs bærekraftsmål (Samfunnsplanlegger Gro Sæten).</i>
10:00 - 10:15	Pause
10:15 - 11:00	<i>Kommunal økonomisk bærekraft - (prosjektleder Magne Damsgård)</i>
11:00 - 11:45	Lunsj
11:45 - 13:00	Refleksjon/gruppediskusjon
13:00 - 14:00	Oppsummering v/rådmann

Agenda

- Fremdriftsplan
- Innledning
- Kommuneøkonomi på 1-2-3
- Framtidsutsikter
- Statsbudsjett 2020
- Økonomisk status
- Demografi
- Budsjett og økonomiplan 2020 – 2023
 - Drift, investeringer og omstilling

Politisk involvering i budsjett og økonomiplan 2020 - 2023

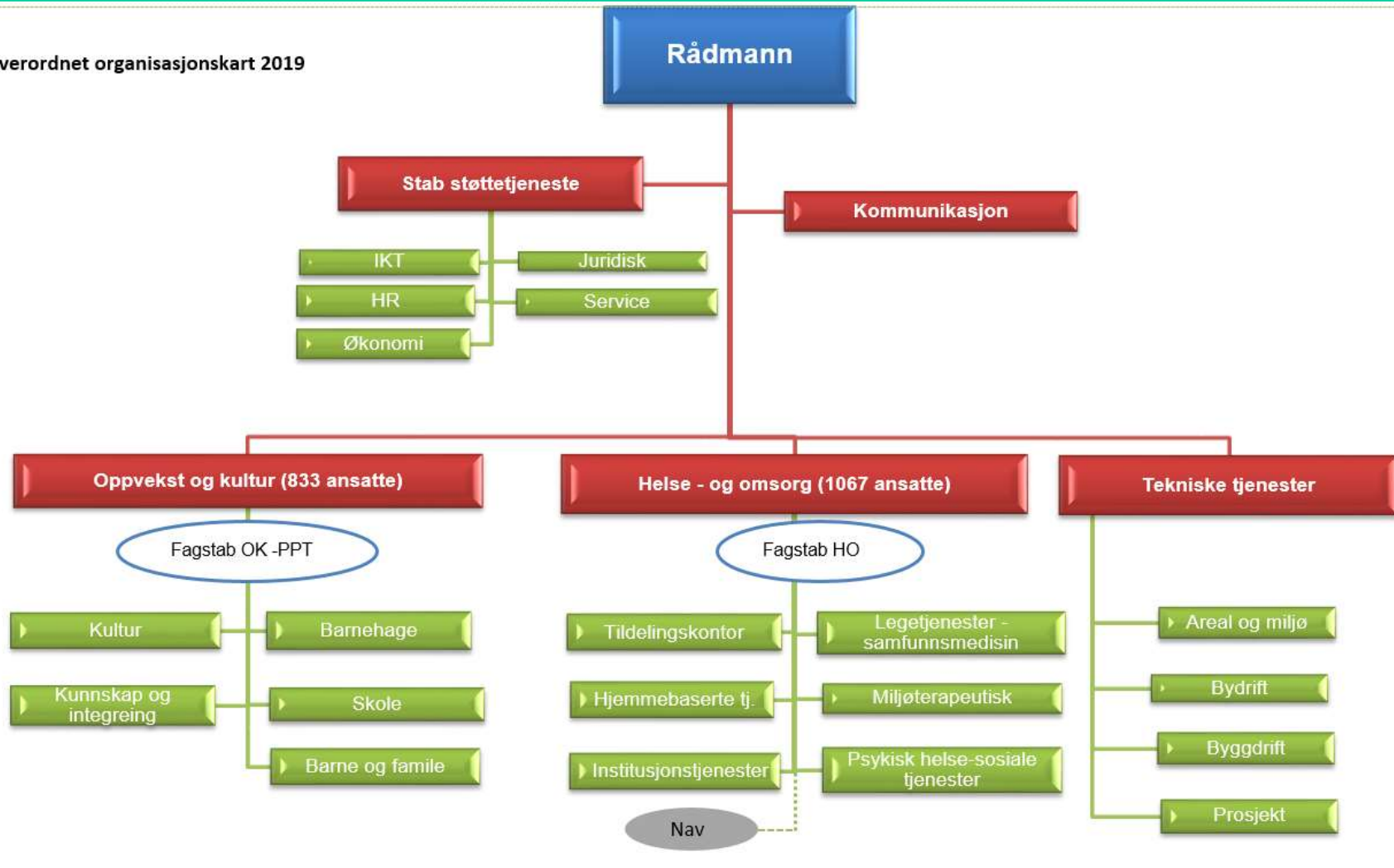
• <i>Budsjettforutsetninger 2020-2023</i>	<i>12. juni</i>
• <i>Bakgrunnsmateriale budsjettsamling</i>	<i>2. oktober</i>
• <i>Statsbudsjettet 2020</i>	<i>7. oktober</i>
• Politisk budsjettsamling	9.-10. oktober
• Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan	29. oktober
• Vedtak i formannskapet	19. November
• Vedtak i kommunestyret	18. Desember

Sentrale dokumenter

En mangfoldig og stor organisasjon

Overordnet organisasjonskart 2019

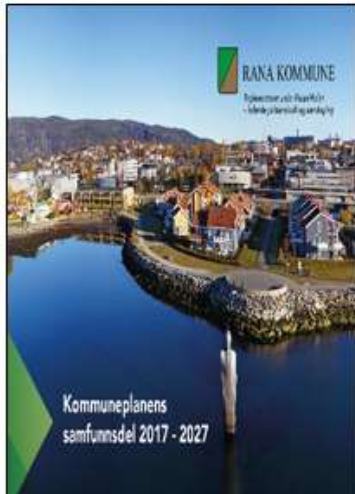
Nøkkeltall

- 2 197 ansatte
- 1 833 årsverk
- NDR 5,4 %
- Disposisjonsfond 16,1 %
- Netto lånegjeld 71,9 %
- Driftsinntekter 2,15 mrd. kr
- Mindreforbruk 45 mill. kr

Sammenheng - sentrale dokumenter

Hva ønsker vi
å oppnå?

Hvilke økonomiske
rammer og mål?

Hva skal min
enhet levere?

Hva forplikter
jeg meg til?

Hvor langt er
vi kommet?

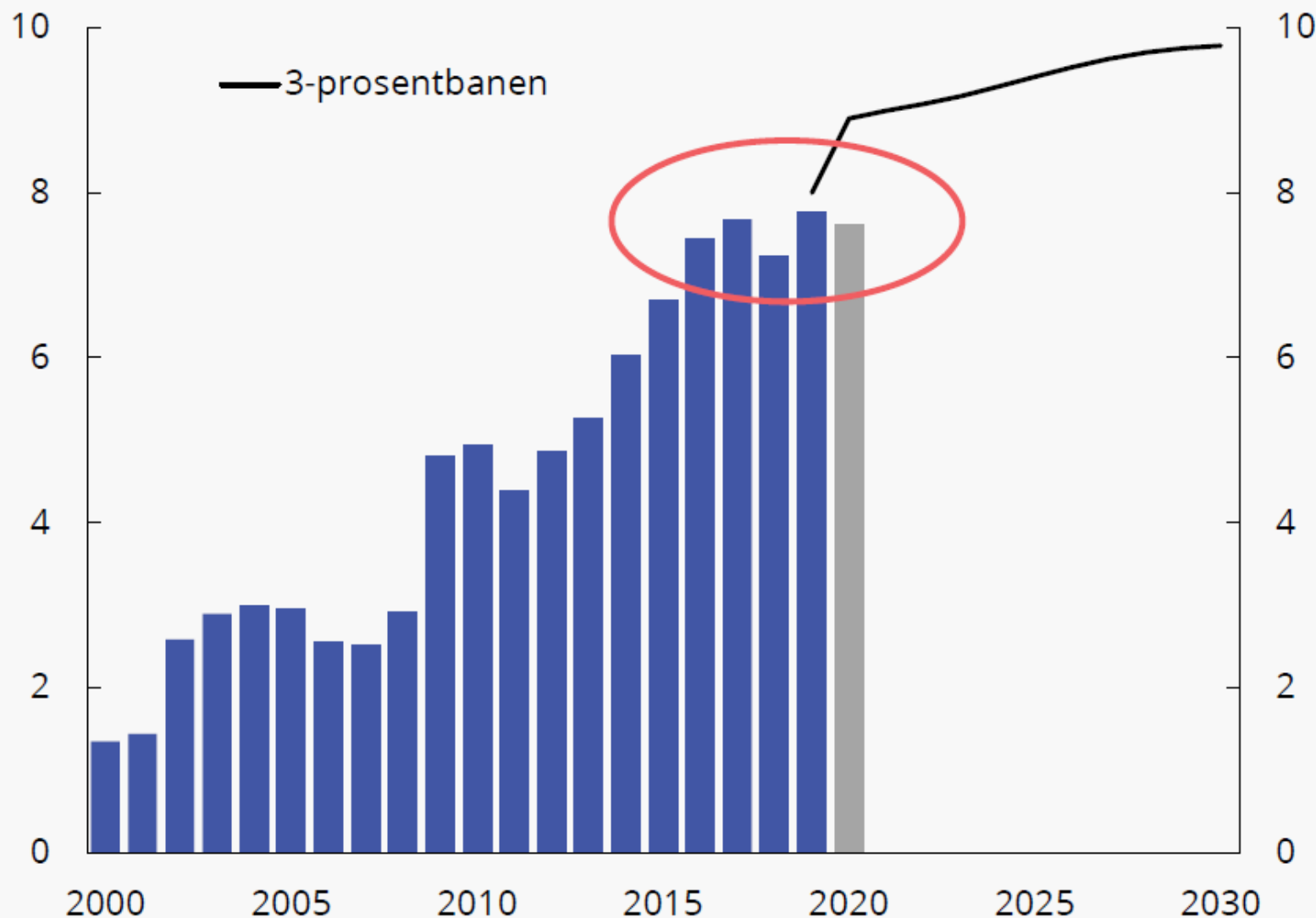
Hva ble
resultatet?

- **Budsjett** – det her vil vi oppnå, så mye får det koste!
- **Årsregnskap** – slik ble resultatet, så mye kostet det!

En ansvarlig finanspolitikk

Bruk av oljeinntekter (i prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge)

Budsjettimpuls

-0,2%

Uttak fra SPU

2,6%

Lokale inntekter

Eiendomsskatt

Brukerbetaling

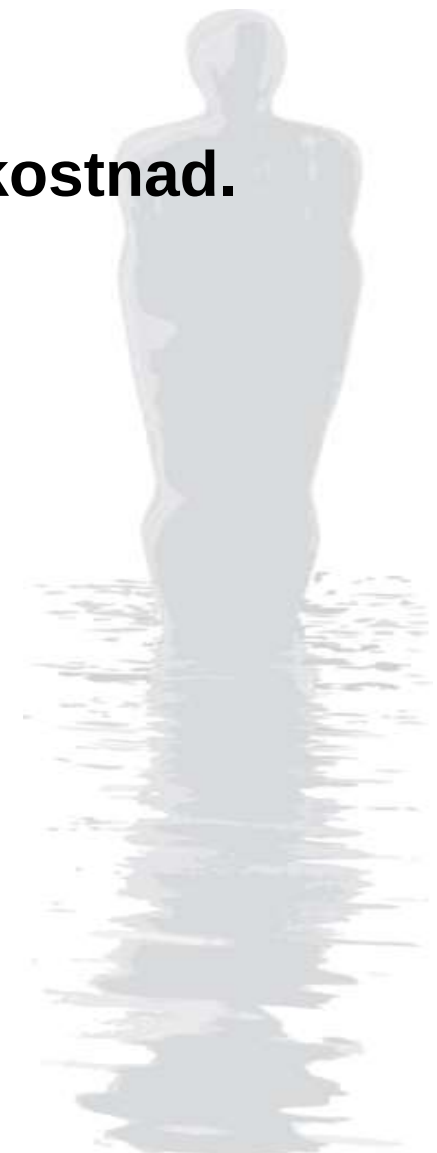
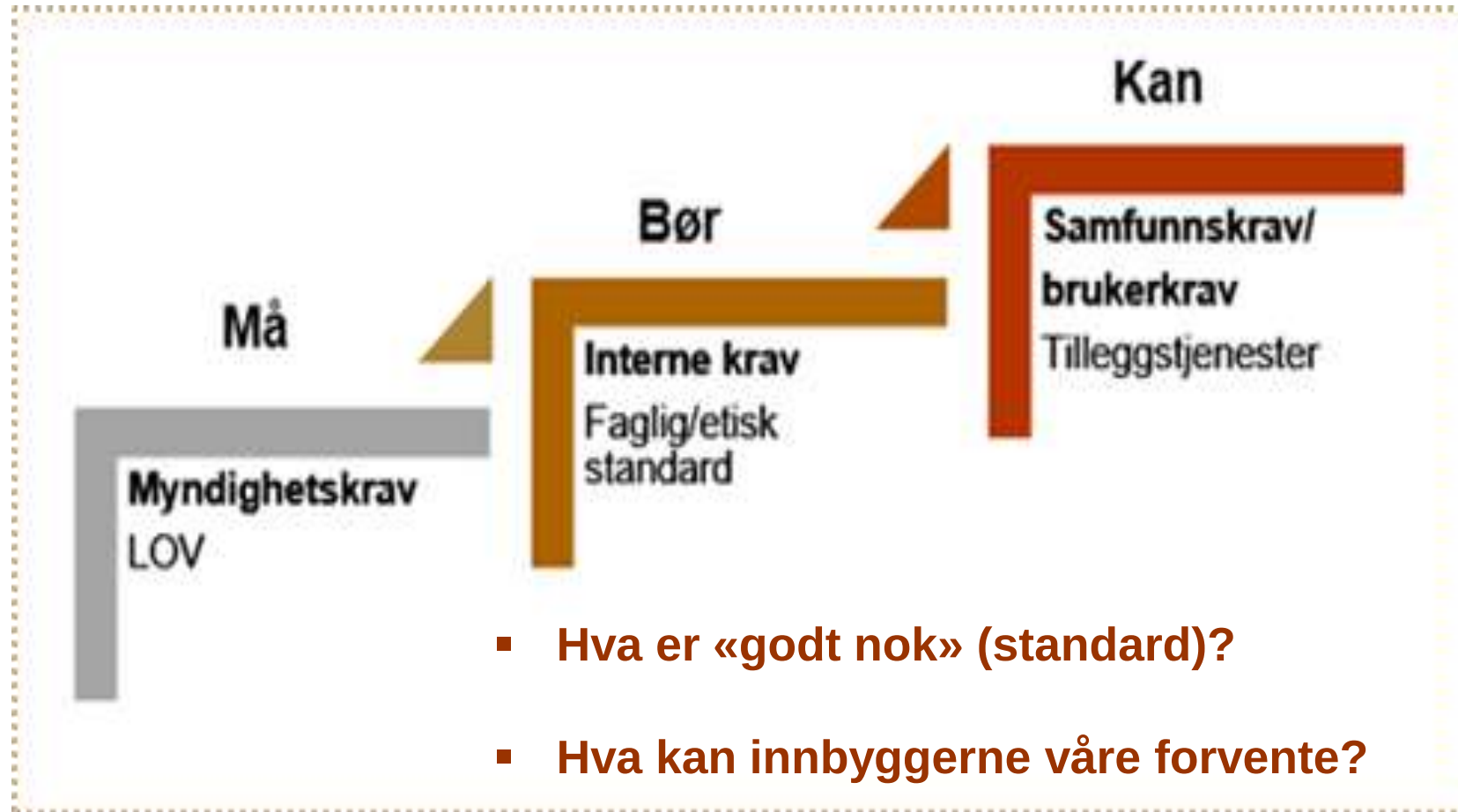
Kraftinntekter

Drift- og finansinntekter

Ambisjonsnivå

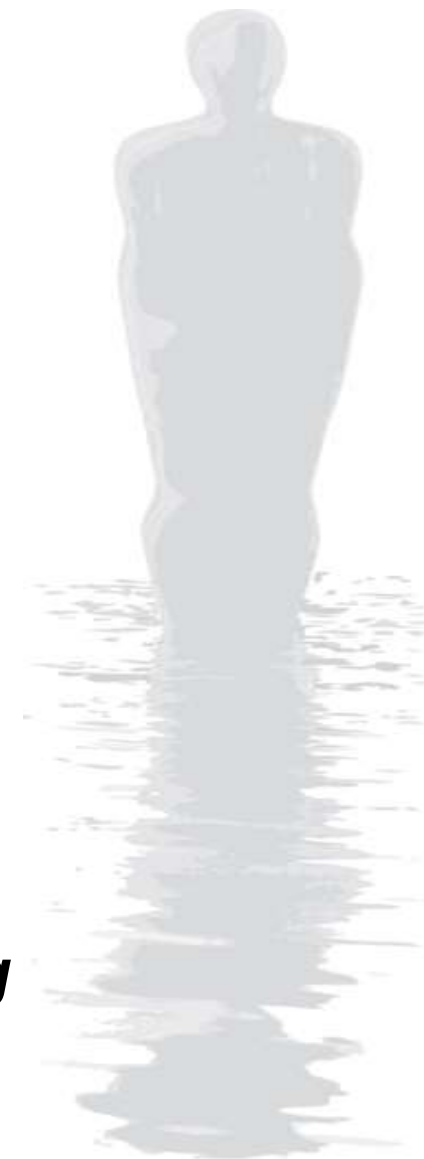
Knappe ressurser må styres – RIKTIG TJENESTE til lavest kostnad.

John Maynard Keynes
1883 - 1946

***«The difficulty lies not so much in developing
new ideas as in escaping from old ones»***

Bærekraftstrappa

Bærekraft

- Samfunnsutvikler
- Økonomisk

Redusert NDR

- Skyver på generasjonsprinsippet

Forbruk realkapital

- Økte investeringsbehov

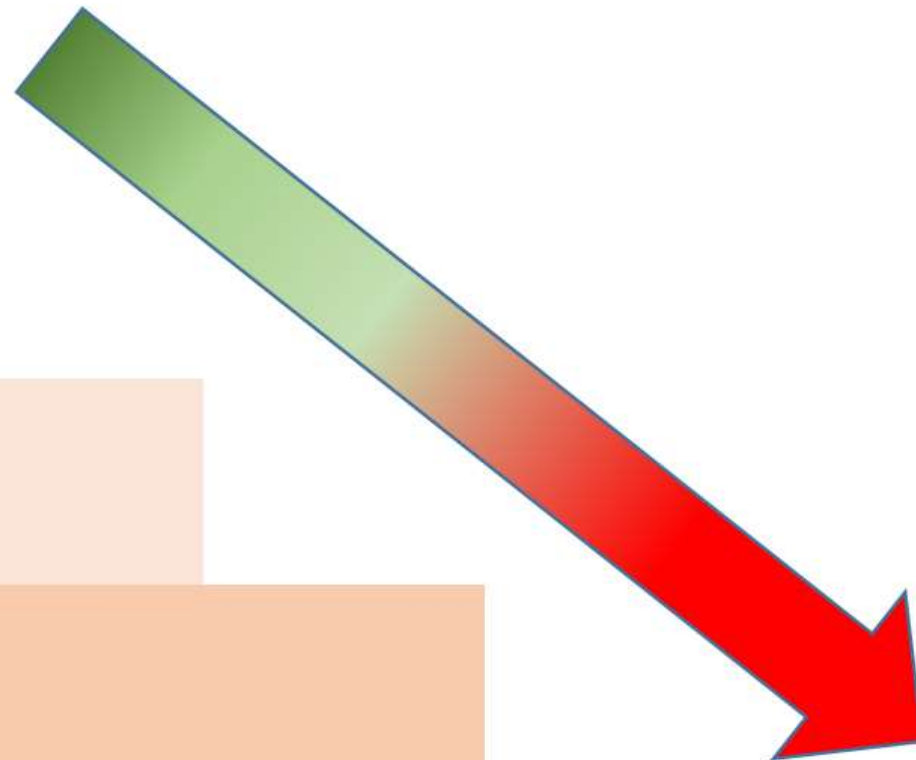
Bruk av reserver

- Politisk handlingsrom borte

Driftsunderskudd

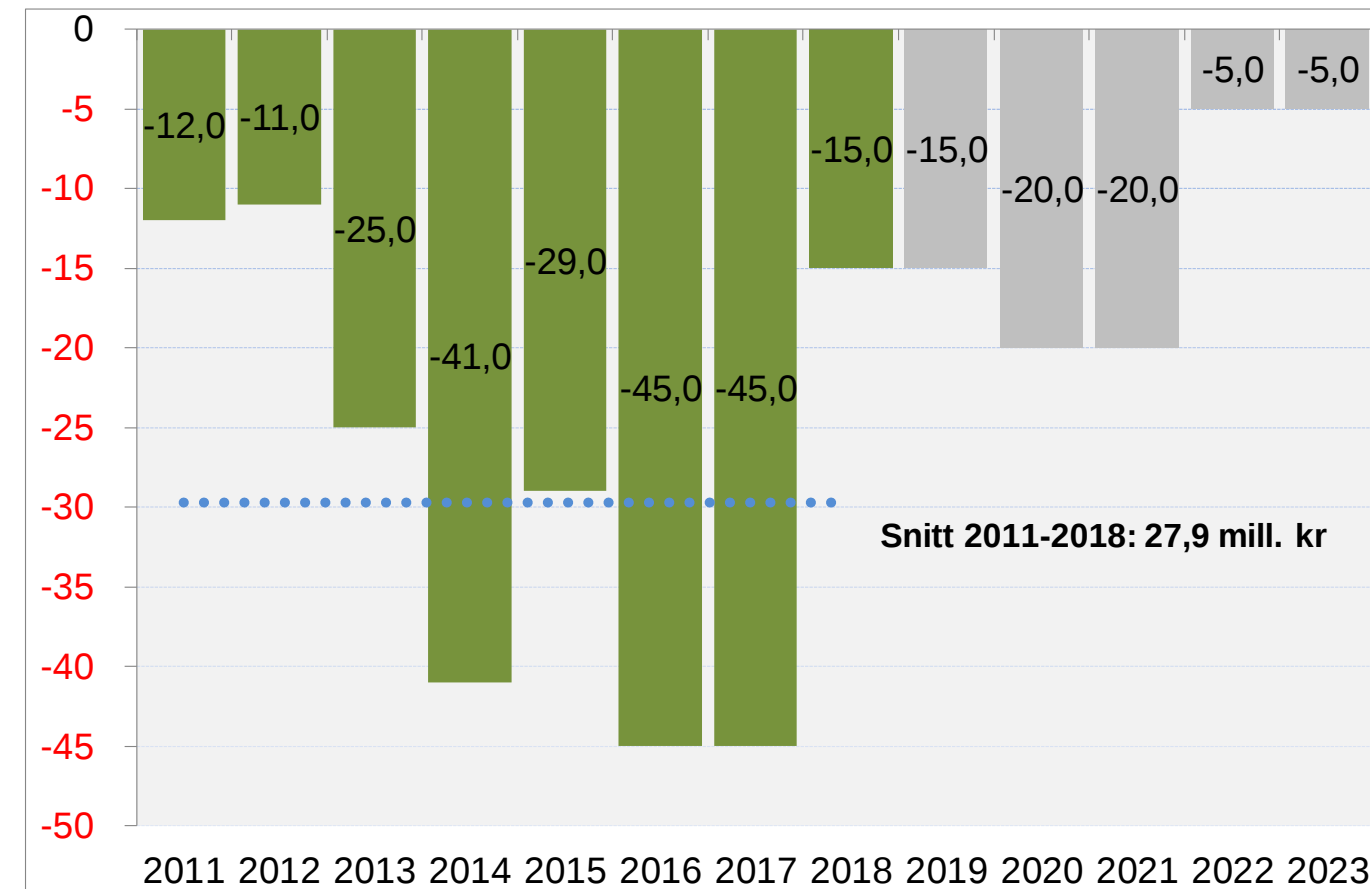
- Negativt netto driftsresultat
- Velferdsleveransen får problemer

ROBEK

Måloppnåelse – resultat så langt...

Måloppnåelse	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omstillingsmål akkumulert	22	48	89	118	163	208	223	243	263	283	288	293
Avvik omst. mål (res. drift)	11	-12	-15	-10	26	8	5					
Akkumulert måloppnåelse	33	36	74	108	189	216	228					

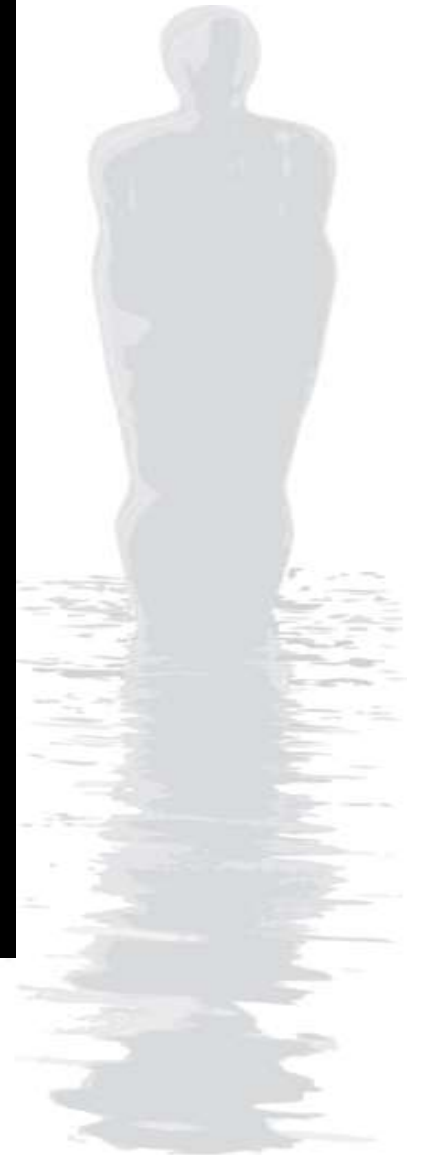
- I perioden 2011 – 2018 har driften omstilt for 228 mill. kr.
- Omstillingstakten var størst i perioden 2014 - 2017 med i snitt 40 mill. kr pr år
- I kommende økonomiplanperiode er årlig omstilling i snitt 12,5 mill. kr.
- Omstillingstakt tilpasses og justeres.

Langsiktighet gir stabil kommuneøkonomi

A black and white photograph of a woman with short, dark, wavy hair, wearing a light-colored blazer over a dark collared shirt. She is standing behind a dark, polished podium with the United Nations emblem on the front. Two microphones are positioned in front of her. The background is dark and out of focus.

Bærekraftig utvikling:
utvikling som imøtekommer
dagens behov uten å ødelegge
mulighetene for at kommende
generasjoner skal få dekket
sine behov
(Vår felles fremtid 1987)

John Nash
1928-2015

RANA KOMMUNE
rådmannen

Ansvar for helheten

Som medlem av kommunestyret skal du ivareta det **overordnede ansvaret** for kommunens økonomi.

I valgkampen har du trolig løftet frem utvalgte enkelt-saker du har **lovet velgerne** å jobbe med.

Dilemmaet du som kommunepolitiker står overfor er hvordan det kan sikres **finansiering til dine hjertesaker** samtidig som kommunens tjenestetilbud ivaretas.

Forståelse for hvordan kommuneøkonomi fungerer, og samarbeid med administrasjonen gir et godt utgangspunkt for **gjennomslag** for hjertesaker.

Å forstå sammenhengen mellom økonomi og politikk er nøkkelen til vellykket og bærekraftig kommunepolitikk.

<https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-nordland/dokument-fmno/kommunal-styring-dok/kommuneokonomi/fmno---veileder-i-kommunal-okonomistyring-for-folkevalgte.pdf>

Kommuneøkonomi på 1 2 3

Kommuneøkonomi er komplisert.....

«fra vugge til grav»

RANA KOMMUNE
rådmannen

Kommuneloven –

«*loven over alle lover i kommunal sektor*»

Den nye kommuneloven trer i kraft til høsten

En rekke endringer, tilføyelser og justeringer

Loven styrker det kommunale selvstyret

Kommuner og fylkesmenn må sette seg inn i den nye loven

Kommunaløkonomiske Ord og uttrykk

Vi bruker en rekke begrep når vi snakker om kommuneøkonomi som kan være vanskelig å holde oversikt over.

Økonomiavdelingen har derfor laget en oversikt over ord og begrep som er grei å ha for hånden.

Kommunaløkonomiske ord og uttrykk

Akkumulert regnskapsresultat

Forteller om kommunen har et historisk mer eller mindre positivt resultat. Merforbruk (underskudd) betyr at kommunen kan være eller kommer til å havne i ROBEK. Nøkkeltall i KOSTRA.

Anbud

Formeldt tilbud etter bestemt prosedyre, ikke forhandlingsbar.

Anleggsmidler

Den delen av kommunens eiendeler som ikke uten videre kan omsettes til kontanter. Består av blant annet eiendommer, utstyr og pensjonsfond. Finnes i balansen.

Anordningsprinsippet

Anordningsprinsippet fastslår at alle kjente inntekter og utgifter skal tas med i regnskapet enten de er betalt eller ikke.

Anskaffelse

Er prosessen fra en ide og et behov oppstår til et kjøp er bokført og betalt.

Arbeidskapital

Viser om kommunen har penger til å betale regningene sine.

Arbeidskapital = Omløpsmidler – Kortsiktig gjeld.

Nøkkeltall i KOSTRA, finnes i balansen.

Arbeidsplan

Hva den enkelte medarbeider skal gjøre i løpet av året for å bidra til at målene nås

Avrop

Bestilling innen en rammeavtale.

Avskrivninger

Viser det årlige verditapet for kommunens anleggsmidler. Inngår ikke i kommunens netto driftsresultat, men er en del av brutto driftsresultat. Finnes i regnskapet og i skjemaet «Økonomisk oversikt – drift»

Basisstilskudd

Et fast beløp på om lag 0,5 millioner kroner som alle kommuner mottar via

inntektsystemet. Omtales i Grønt hefte i statsbudsjettet.

Bestiller – utførermodell

Konkurranseutsetting forutsetter at en instans i kommunen innbyr aktører i markedet til å gi anbud/tilbud på produksjon av en tjeneste, og at en av aktørene er intern enhet i kommunen. For bl.a. annet å unngå uheldige habilitetsproblemer, må det være størst mulig organisatorisk avstand mellom bestillerenheten og utførerensheten. Bestiller - utførermodellen medfører m.a.o. et skille mellom planleggende, myndighetsutøvende og bestillende enhet på den ene siden og en utfører enhet på den andre.

Bruk av lån

Forteller hva kommunen har brukt av nye lån for å finansiere investeringene. Sier ikke noe om hva kommunen totalt har tatt opp i nye lån. Finnes i investeringsregnskapet.

Bruk av fond

I et regnskap disponeres kapitalen på flere fond. Disposisjonsfond er et variabelt fond hvor overskudd og underskudd føres. På reservefond avsettes beløp som skal sikre bedriftens økonomi langsiktig.

Brutto driftsinntekter

Kommunens samlede inntekter. Nøkkeltall i KOSTRA, finnes også i regnskapet.

Brutto driftsresultat

Viser hvilken del av inntektene som står igjen etter at de utgiftene som har vært bundet til kommunes drift er dekket. Brutto driftsoverskudd brukes i første omgang til å dekke finansutgifter, dvs. nettoutgifter til renter og avdrag på lån (betjene gjeld). Brutto driftsresultat er driftsinntektene (skatt, statstilskudd og gebyrer) minus driftsutgiftene (lønninger og varer/tjenester).

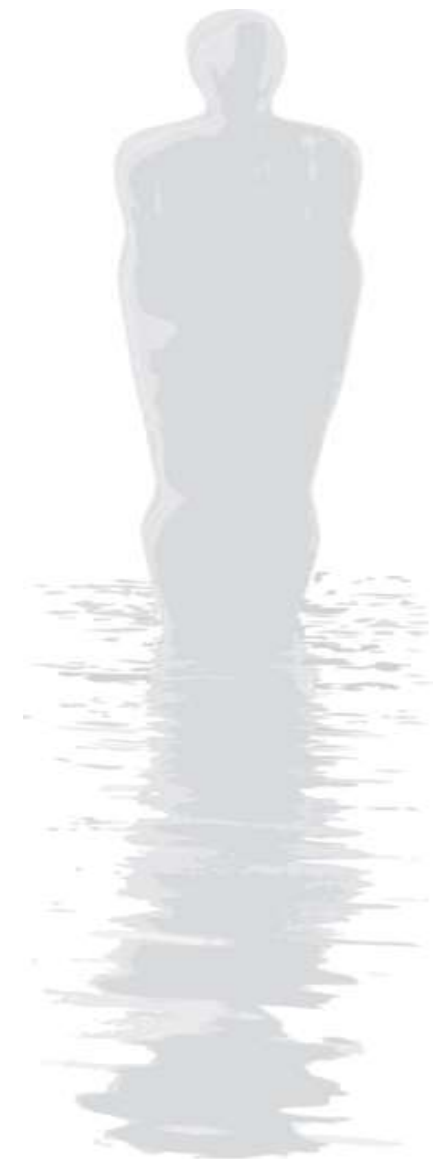
For å møte fremtida må du kjenne fortida....

*Økonomer hevder alltid at det verste vil skje. De
har spådd åtte av de tre siste
nedgangsperiodene!*

Kilde: Barry Goldwater (1909 -1998)

*En god økonom er en som er ekspert på å
forklare i morgen hvorfor det han spådde i går
ikke skjedde i dag!*

Kilde: Svein Gjerdrem

Vår historie sett fra et økonomisk perspektiv

2007

- Terra – tap 222 mill. kr (opererte med marginale driftsmarginer)
- Ordfører Geir Waage: «Skal ikke på Robek»

2008

- 95 prosents driftsrammer (analyse av tjenestene -"alle steiner snus").

2009

- Ny mal for årsbudsjettet (mål enkel og lettfattelig kommunikasjon).
- Ny orientering med rammer tilpasset inntektsnivået.

2010

- Ny kurs - langsiktig økonomisk innretning.
- Økonomisk plattform med større driftsmarginer og langsiktighet. Økt fokus på tjeneste - og samfunnsutvikling.
- Effektivisering og omdisponeringer - brukerne skal skjermes i mest mulig grad.

2011

- Vesentlig høyere ressursbruk enn sammenlignbare kommuner.
- Det langsiktige omstillingsløpet starter.

2012

- Første budsjettsamling hvor politikere, administrasjonen og hovedtillitsvalgte samles til felles arbeidsøkt.

Vår historie

2013

- Ny rådmann med et klart budskap: «*Budsjettrammer skal holdes - Lykke til!*»

2014

- Omstillingsoppgaven vokser – 128 mill. kr. i perioden 2015 - 2018
- Politisk konsensus om oppgaven.
- Fordelingsnøkkel rammereduksjon med 70 % historisk kost og 30 % KOSTRA lagt inn i budsjettopplegget fra 2015.
- Spørsmål/svar-runde basert på rådmannens budsjettforslag innført til budsjett/økonomiplan 2015-2018.

2015

- KØB med handlingsregler og trekanten introduseres i budsjettprosessen.
- Til den årlige budsjettsamlingen utarbeides et nytt grunnlagsdokument –utfordringsnotat (senere år: perspektivanalysen).
- Nytt politisk flertall: Opptatt av bærekraft og langsiktig planlegging (jf politisk plattform).

Vår historie

2016

- Skolesaken preger budsjettprosessen etter vedtak våren 2016.
- Investeringsrammer settes for skoleinvesteringene som reverserer vedtaket fra våren - praktisk bruk av KØB i kommunikasjonen med politikerne.
- 40 års perspektivanalyse.
- Arving av over- og underskudd- endring økonomireglement.

2017

- Nytt skolestrukturvedtak – med rammer satt i budsjett/økonomiplan basert på KØB-kommunikasjon
- Matrise – skolestruktur. 10 alternativer med endret årlig netto driftsutgift ifht basis 2016.
- Økt fokus på sammenhengen mellom drift og investeringer. - *"Tenke langt -handle nå"*.
- Ny samfunnsplan 2017-2027.
- Virksomhetstyring - Lederavtaler og virksomhetsplaner ("lederpakken").

2018

- Kommuneplanens handlingsdel kobles til og forankres i økonomiplan 2019 -2022.
- Opprydding i planverk og viderutvikling av virksomhetstyring.
- Fokus på anvendelse av NDR. Investeringsvolum avhengig av årlig egenkapitaloverføring på 50 mill. kr.
- Innføring av internhusleie
- Ny administrativ organisering med styrking av strategisk ledelse knyttet til rådmannen.
- Har i perioden 2011-2018 omstilt for 227 mill. kr.

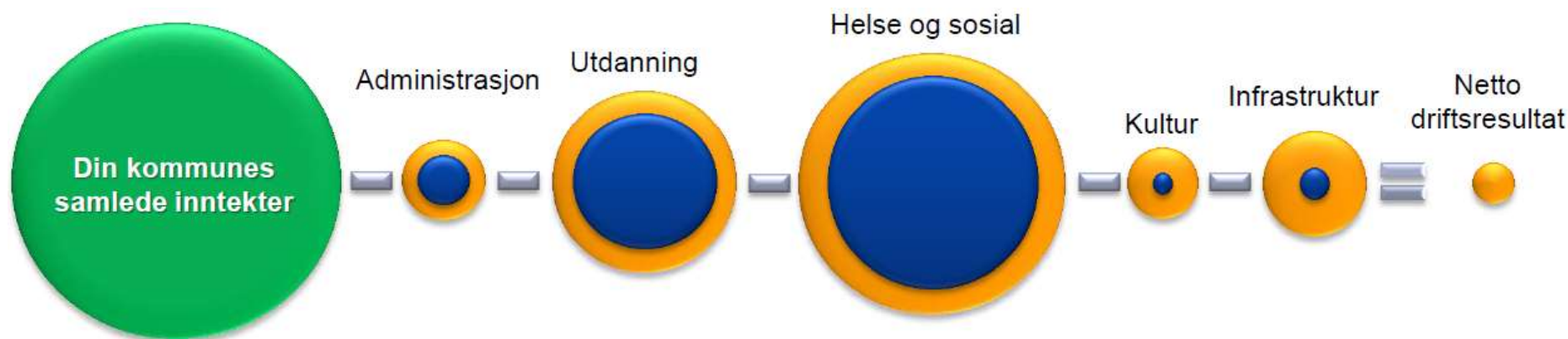
Grunnregel nr.1

Det må være balanse mellom inntekter og utgifter.

Alle kommuner har en begrenset mengde ressurser. Hvis kommunens utgifter er lavere enn inntektene får kommunen et positivt netto driftsresultat. Dette driftsresultatet kan avsettes til framtidig bruk, egenfinansiere investeringer eller nedbetale gjeld.

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi som gir et politisk handlingsrom

Sammenhengen i kommunebudsjettet

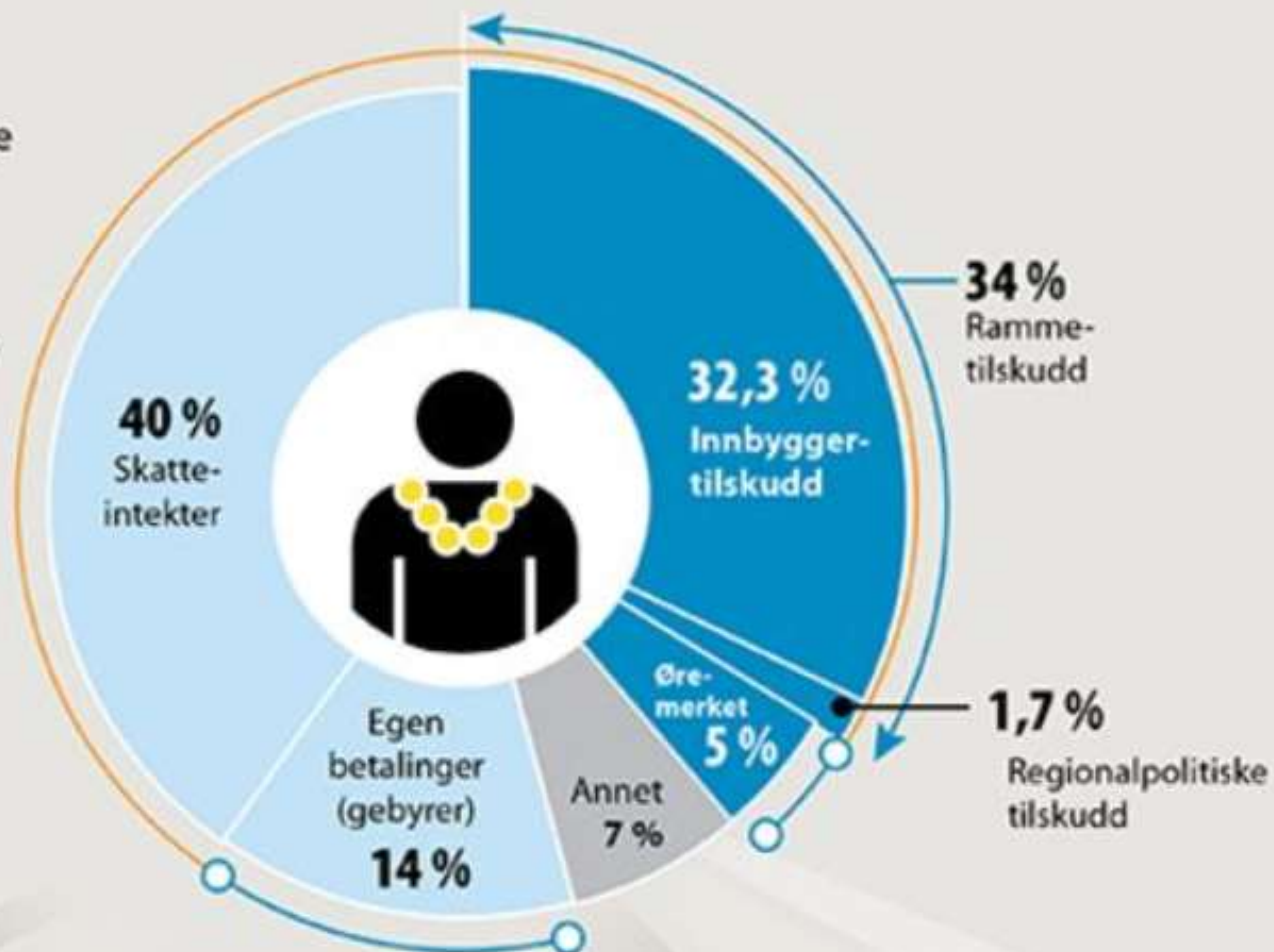

Slik får kommunene inntektene sine

FRIE INNTEKTER er midler kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

RAMMETILSKUDET er penger som fordeles fra staten til kommunene.

- Fra innbyggerene
- Fra staten
- Frie inntekter
- Bundet

Inntektssystemet for kommunene

- Formål: Utjevne kommunenes forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere.
- Både utgifter og (skatte)inntekter utjevnes.
- Rammetilskuddet er en del av de frie inntektene

- **Skatt og inntektsutjevning**

- **Innbyggertilskudd**

- Utgiftsutjevning
- Korreksjon for elever i statlige og private skoler
- Tilskudd med særskilt fordeling
- INGAR
- Distriktstilskudd
- Skjønnstilskudd

Frie inntekter 2020

<i>Frie inntekter</i>	<i>Budsjett 2019</i>	<i>Budsjett 2020</i>	<i>Endring fra 2019</i>	<i>Endring i %</i>	
Innbyggertilskudd	649 494	659 294	9 800	1,5 %	Likt beløp pr. innbygger (26 285 innbyggere x 24 710 kr)
Utgiftsutjevning	-19 307	-10 171	9 136	-47,3 %	Rana er definert som en "lettdreven" kommune og får dermed et trekk
Korr. statlige skoler	4 396	5 499	1 103	25,1 %	64 elever i private skoler (95 600 kr x 64 elever)
Inntektsgarantiordning	-1 399	-1 416	-17	1,2 %	Rana har en større vekst i overføringen og blir trukket 53 kr x 26 285 innb.
Særskilt fordeling	4 588	9 181	4 593	100,1 %	4,2 mkr. helsest./skolehelsetj., 0,4 mkr. frivilligs., 3,9 lærertetthet, komp.e-skatt 0,6
Nord-Norge-tilskudd	46 112	47 683	1 571	3,4 %	Distrikstilskudd Nord Norge (1 758 kr x 26 285 innbyggere)
Skjønnstilskudd	0	0	0		Generelt skjønnstilskudd knyttet knyttet til høye utgifter på enkeltområder
Sum rammetilskudd	683 884	710 070	26 186	3,8 %	SUM rammetilskudd etter omfordeling
Skatt på inntekt og formue	685 316	725 455	40 139	5,9 %	Anslag skatt på inntekt og formue
Inntektsutjevning	75 000	80 000	5 000	6,7 %	Anslag skatteutjevning - Rana har lavere skatteinntekter enn landssnittet
Sum frie inntekter	1 444 200	1 515 525	71 325	4,9 %	SUM frie inntekter
<i>Sum skatt og utjevning:</i>	760 316	805 455	45 139	5,9 %	

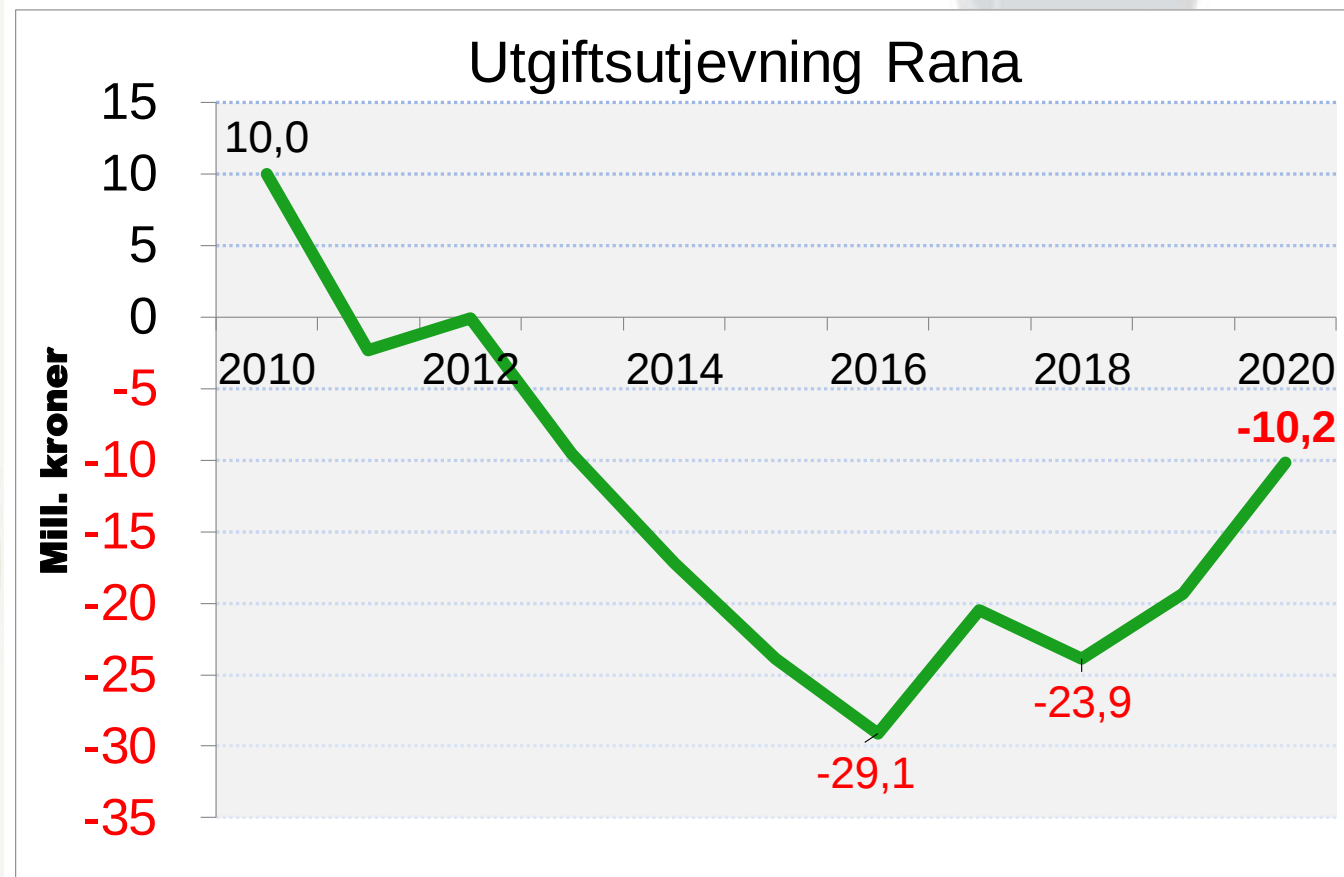
Rammeoverføring 2020 - utgiftsutjevning

0,9929

behovsindeks *

-10 171 000 kr

beregning av kommunes
trekk/tillegg i utgiftsutjevningen
*

Lands-
gjennomsnitt
= 1

Frie inntekter på nett

Kriterium	Vekt	
<u>Innbyggere 0-1 år</u>	0,0056	◦ 0,8847
<u>Innbyggere 2-5 år</u>	0,1374	◦ 0,8886
<u>Innbyggere 6-15 år</u>	0,2615	◦ 0,9748
<u>Innbyggere 16-22 år</u>	0,0233	◦ 1,0270
<u>Innbyggere 23-66 år</u>	0,1053	◦ 0,9780
<u>Innbyggere 67-79 år</u>	0,0565	◦ 1,1120
<u>Innbyggere 80-89 år</u>	0,0772	◦ 1,1859
<u>Innbyggere 90 år og over</u>	0,0389	◦ 1,2518
<u>Landbrukskriterium</u>	0,0021	◦ 0,7398
<u>Reiseavstand til nærmeste sonesenter</u>	0,0102	◦ 1,1838
<u>Reiseavstand til nærmeste nabokrets</u>	0,0102	◦ 0,9728
<u>Gradert basiskriterium</u>	0,0161	◦ 0,4385
<u>Innvandrere 6-15 år</u>	0,007	◦ 0,7911
<u>Dødelighet</u>	0,0458	◦ 1,0061
<u>Barn 0-15 år med enslig forsørger</u>	0,0177	◦ 1,0285

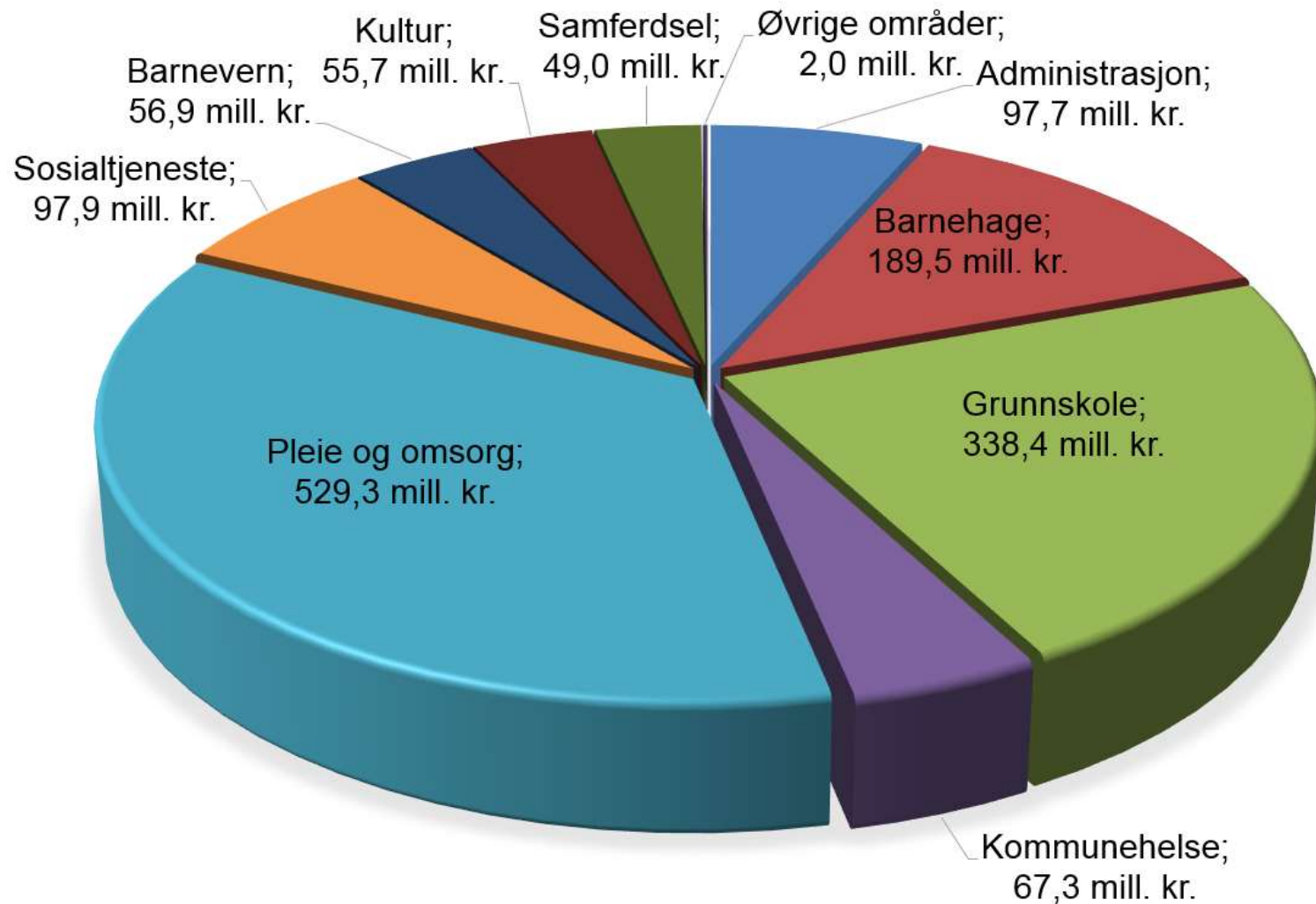
<u>Lavinntektskriteriet</u>	0,0111	◦ 0,5075
<u>Uføre 18-49 år</u>	0,0065	◦ 1,0805
<u>Flyktninger uten integreringstilskudd</u>	0,0084	◦ 0,4693
<u>Opphopningsindeks</u>	0,0096	◦ 0,3114
<u>Psykisk utviklingshemmede 16 år og over</u>	0,0491	◦ 1,2037
<u>Ikke-gifte 67 år og over</u>	0,0458	◦ 1,1537
<u>Barn 1 år uten kontantstøtte</u>	0,0168	◦ 0,9695
<u>Innbyggere med høyere utdanning</u>	0,0184	◦ 0,7898
<u>Aleneboende 30-66 år</u>	0,0195	◦ 0,9343

<https://frieinntekter.regjeringen.no/frie-inntekter-2020/nordland/rana/>

RANA KOMMUNE
rådmannen

Ressursbruk 2018 – netto

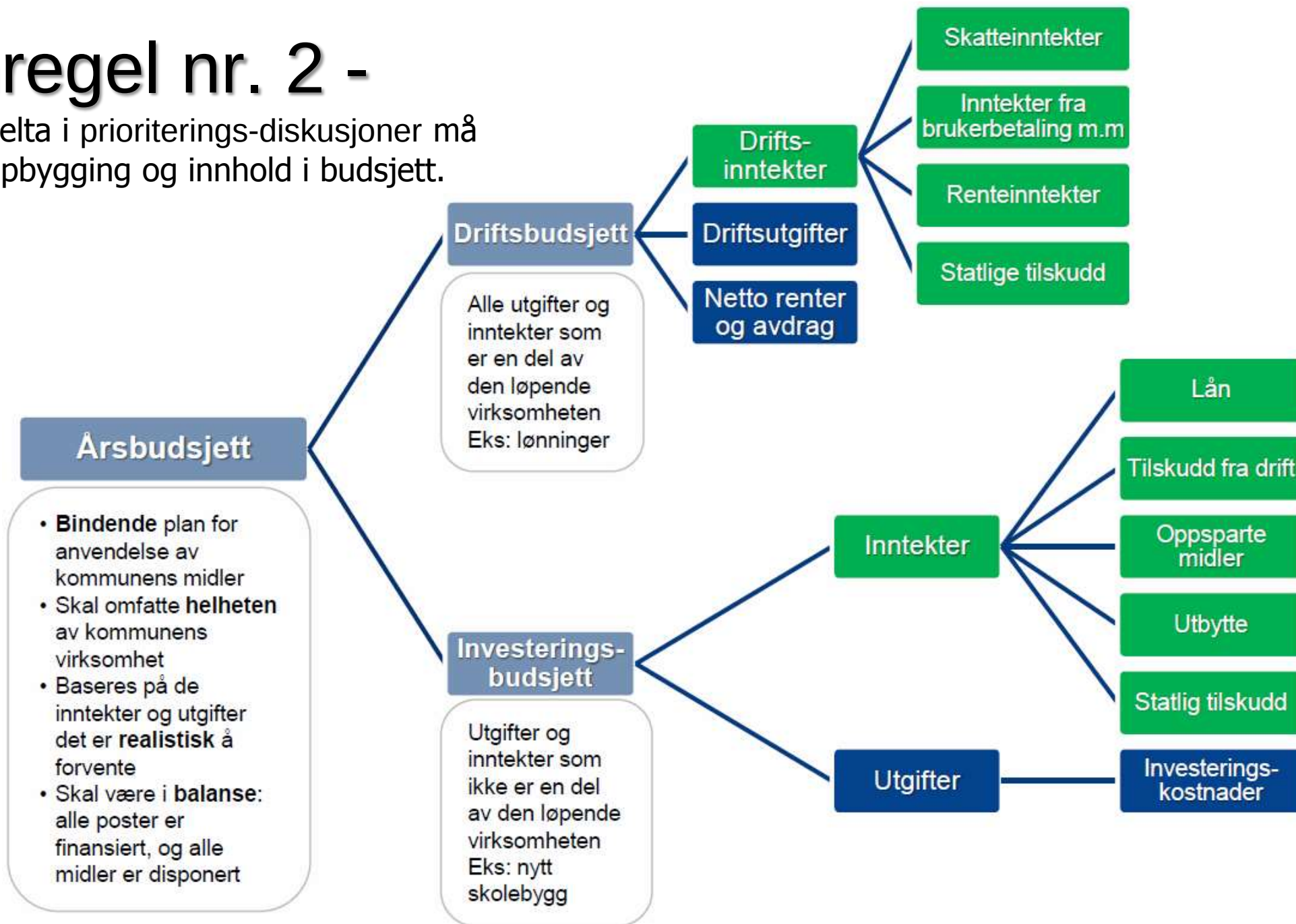
Driftsinntekter: 2,1 mrd. kr.
Tjenesteområder: 1,5 mrd. kr.

RANA KOMMUNE
rådmannen

Grunnregel nr. 2 -

For å kunne delta i prioriterings-diskusjoner må man forstå oppbygging og innhold i budsjett.

Grunnregel nr. 3.

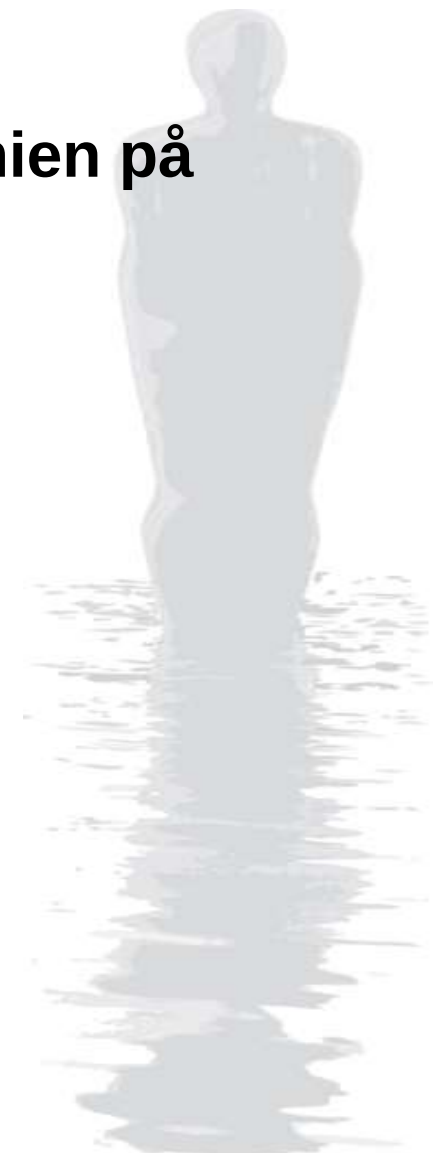
Kjenn din kommune og hvilke drivere som påvirker økonomien på kort og langsikt.

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Grunnregel nr. 4.

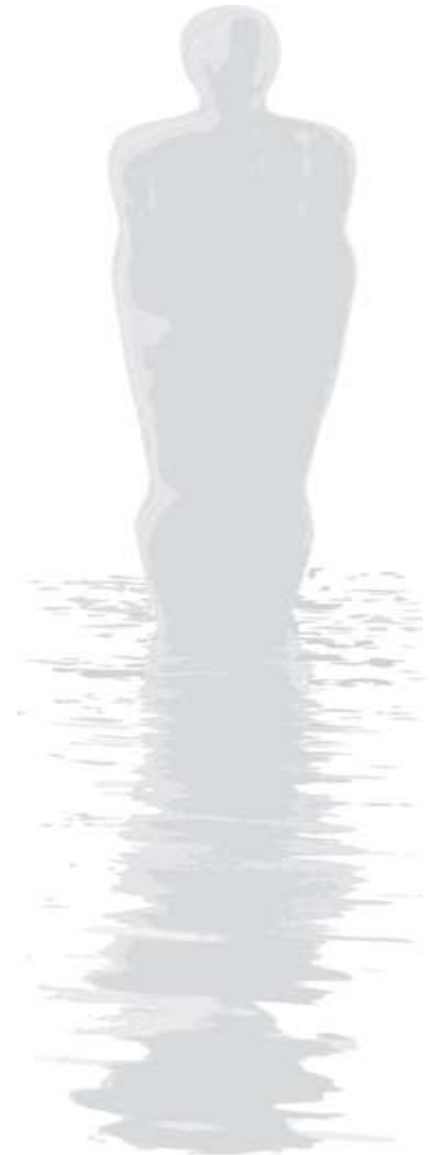
God økonomistyring er en forutsetning for handlingsrom. Ha derfor oversikt over elementene som kan påvirke handlingsrommet.

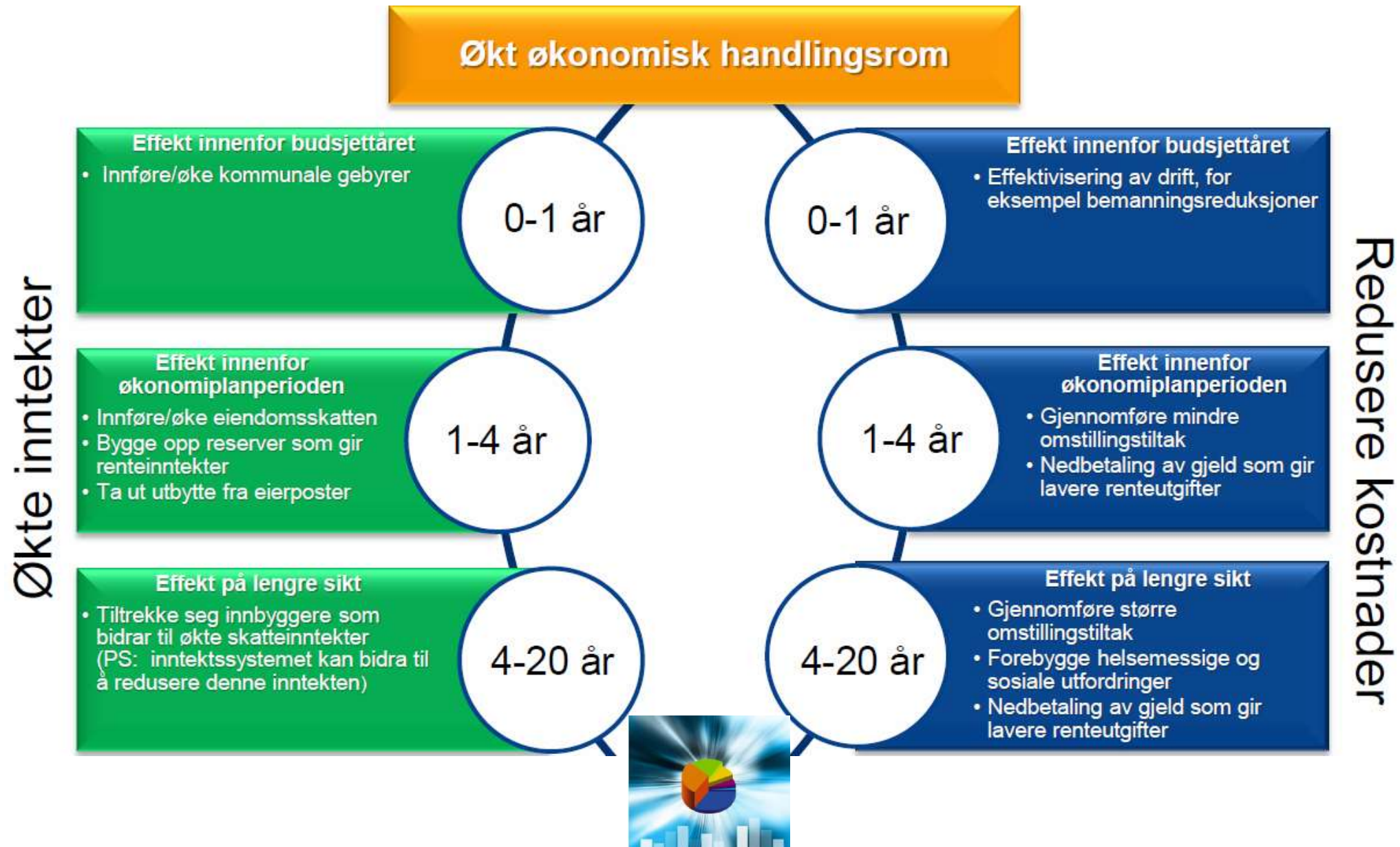
Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

God økonomistyring - forutsetning for handlingsrom

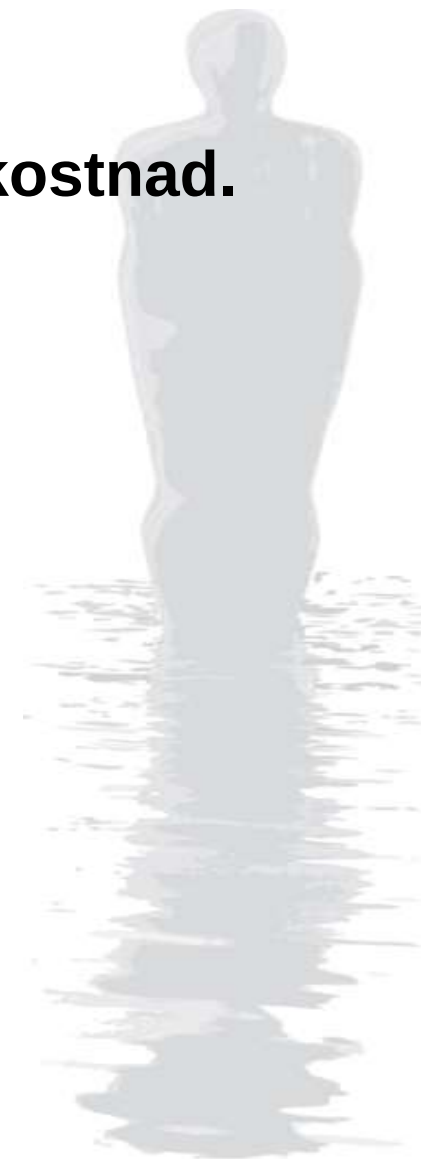

Grunnregel nr.5

Knappe ressurser må styres – RIKTIG TJENESTE til lavest kostnad.

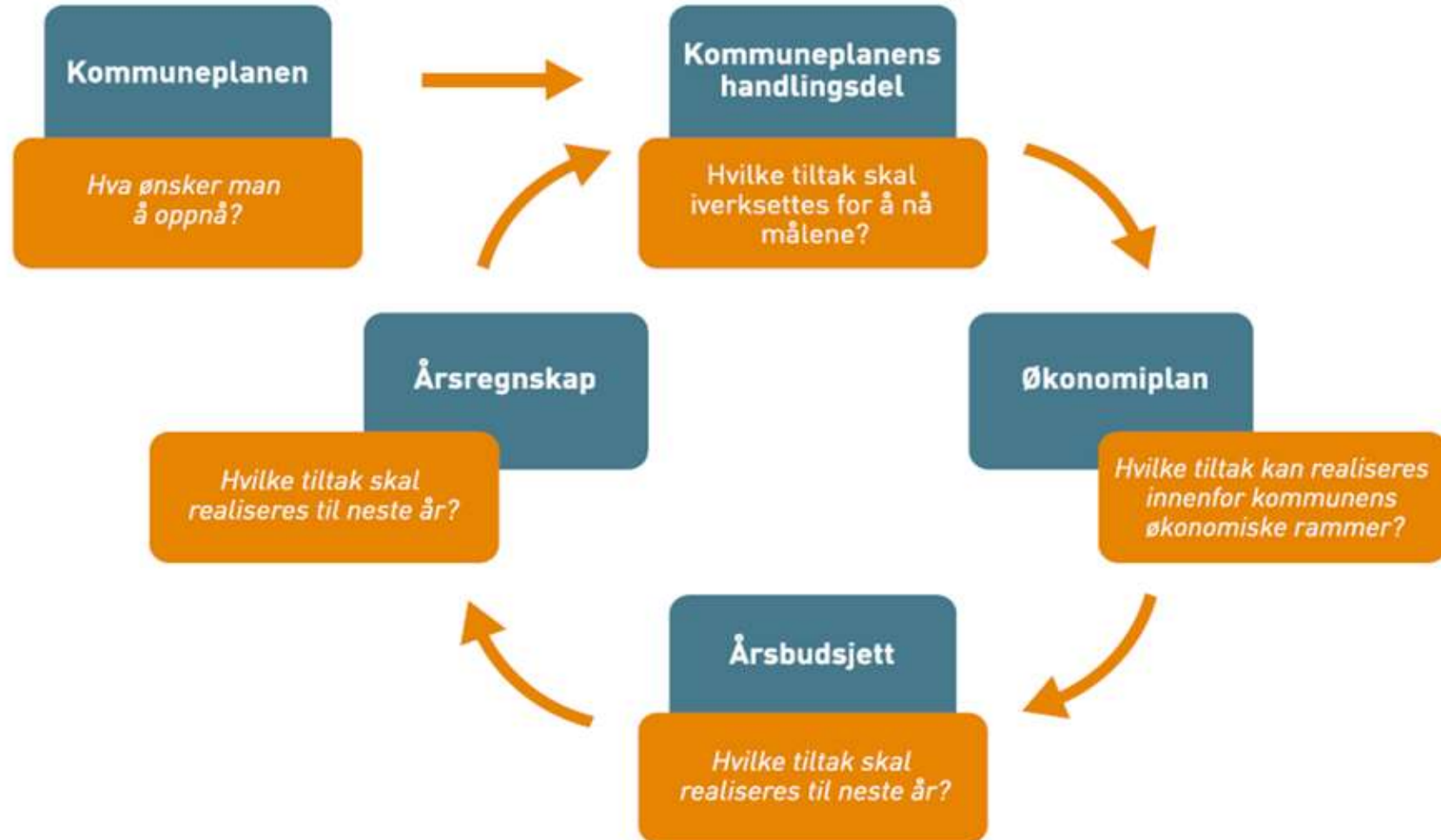
Behovet for styring av knappe ressurser

	Effektiv	Ineffektiv
Produktiv	Gjøre det riktige bra <i>Riktige tjenester til lavest kostnad</i>	Gjøre det gale bra <i>Gale tjenester til lavest kostnad</i>
Uproduktiv	Gjøre det riktige dårlig <i>Riktige tjenester til høye kostnader</i>	Gjøre det gale dårlig <i>Gale tjenester til høye kostnader</i>

Grunnregel nr. 6.

Sikre sammenheng og ivareta krav som kommuneloven setter til styringsdokument og kontroll.

Årshjul Økonomi 2019

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Grunnregel nr. 7

Langsiktig planlegging er avgjørende for å forstå fremtidige konsekvenser av beslutninger tatt i dag.

Spørsmål du som folkevalgt må ta stilling til når du fatter vedtak er:

- ☐ **Hva er de økonomiske konsekvensene av vedtaket for de neste 4 – 10 årene?**
- ☐ **Hvilke konsekvenser får vedtaket for det økonomiske handlingsrommet og muligheten til å prioritere andre områder?**
- ☐ **Hvis vedtaket er en investeringsbeslutning hvilke fremtidige driftskostnader følger og har vi råd til å drifte det?**

Forutsetning for å fatte gode beslutninger

Hold stø kurs selv om det stormer

- Generasjonsprinsippet – bærekraft.
- Handlingsregler.
- Kostnadseffektive tjenester.
- Dekningsgrader.
- Økonomisk styring – hvordan gjør vi det.
- Følg demografien.
- Langsiktighet –tenke langt - handle nå.
- Innsyn og dialog.
- Driftskonsekvenser av investeringer.
- Vær klar over mulige risikofaktorer

A close-up photograph of a pair of hands with light-colored, manicured fingernails gently cupping a small, detailed globe of the Earth. The globe is positioned centrally, showing the Arctic region and parts of Europe, North America, and Asia. The hands are positioned on either side of the globe, with fingers slightly curled around it. The background is a soft, out-of-focus light blue. Overlaid at the bottom of the image is the word 'Framtidsutsikter' in a bold, orange, sans-serif font.

Framtidsutsikter

Utfordringsbildet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Endrede rammebetingelser:

Strammere
økonomiske
rammer

Forventninger
til velferds-
tjenestene

Mindre vekst i
oljefondet

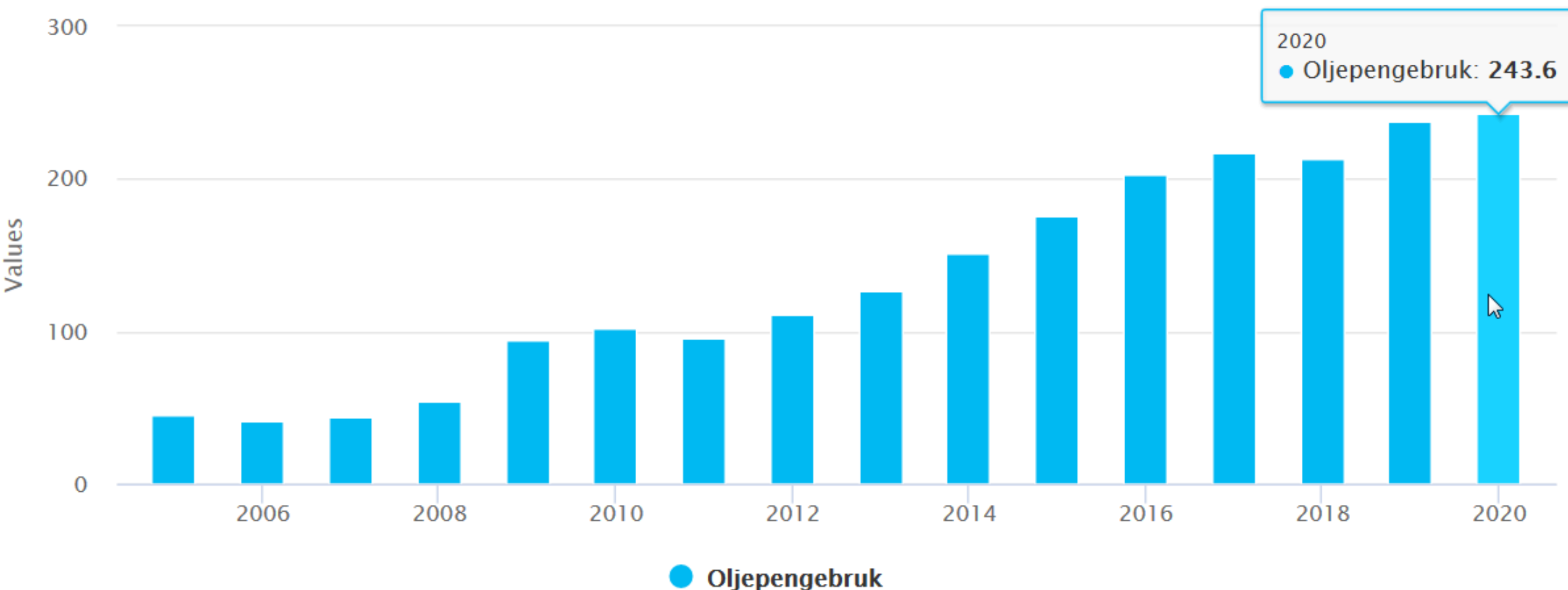
Vi blir flere
eldre

Klima-
utfordringer

Oljepengebruk 2005–2020

Strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd. Løpende priser.

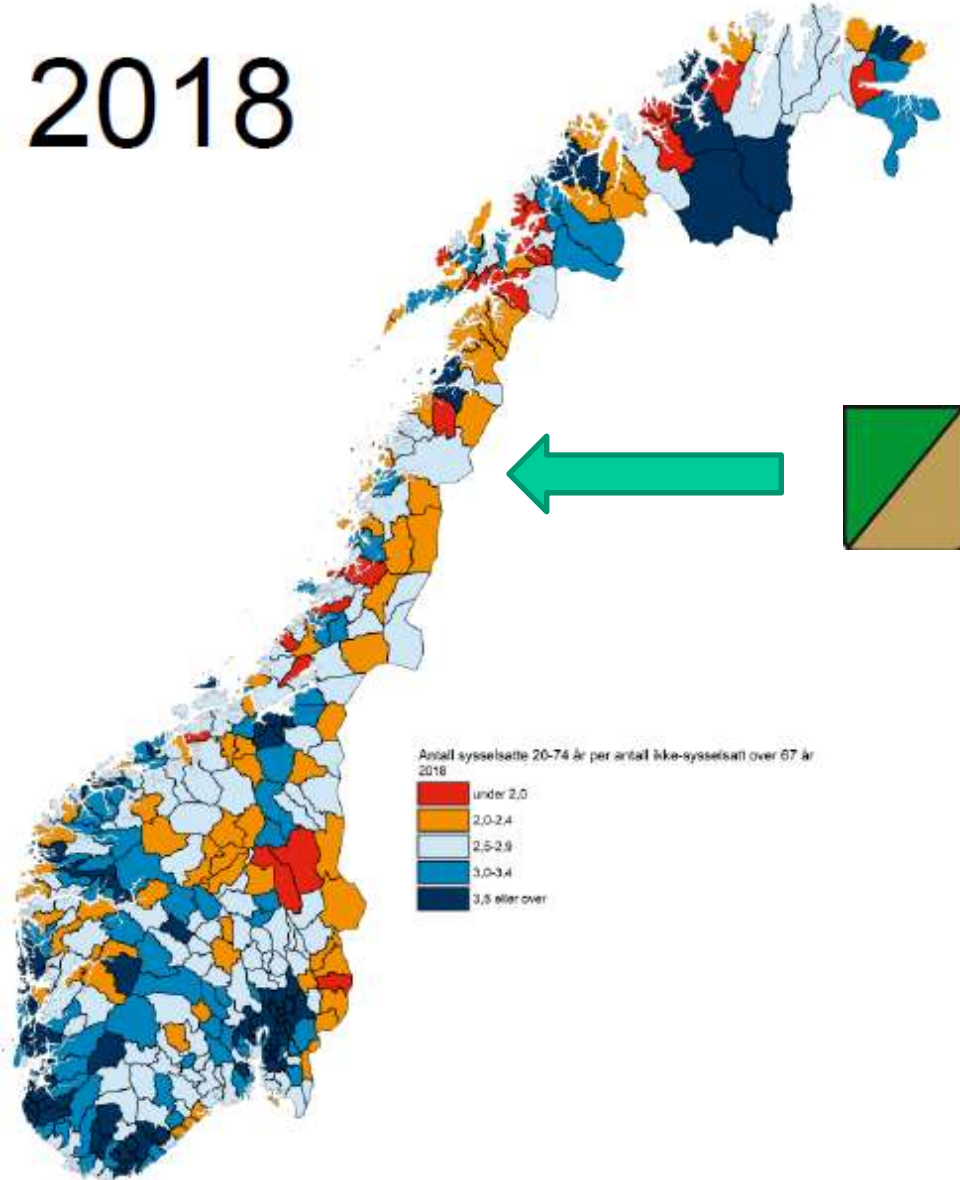
Statsbudsjettet 2020, Revidert Nasjonalbudsjett 2019

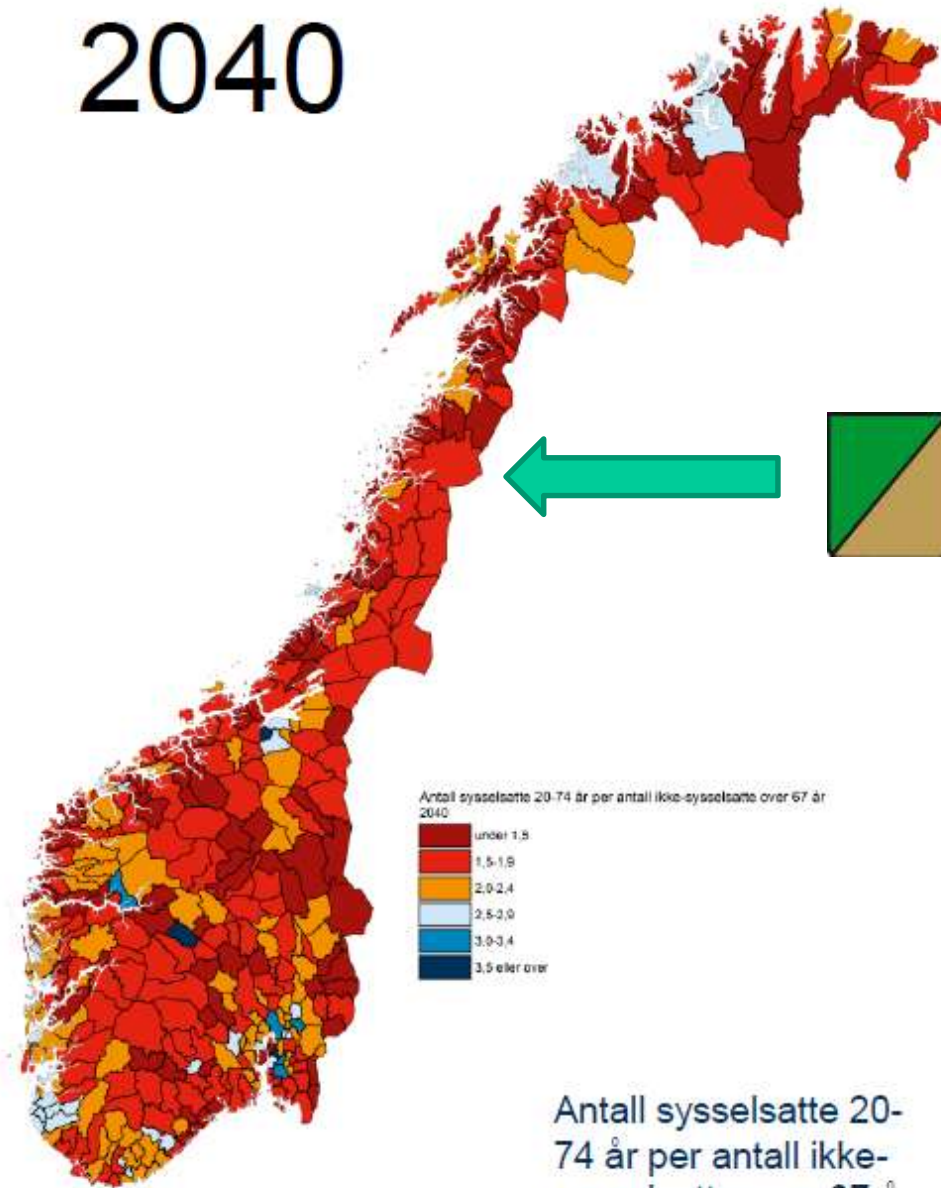
RANA KOMMUNE
rådmannen

Færre i jobb, flere eldre

2018

2040

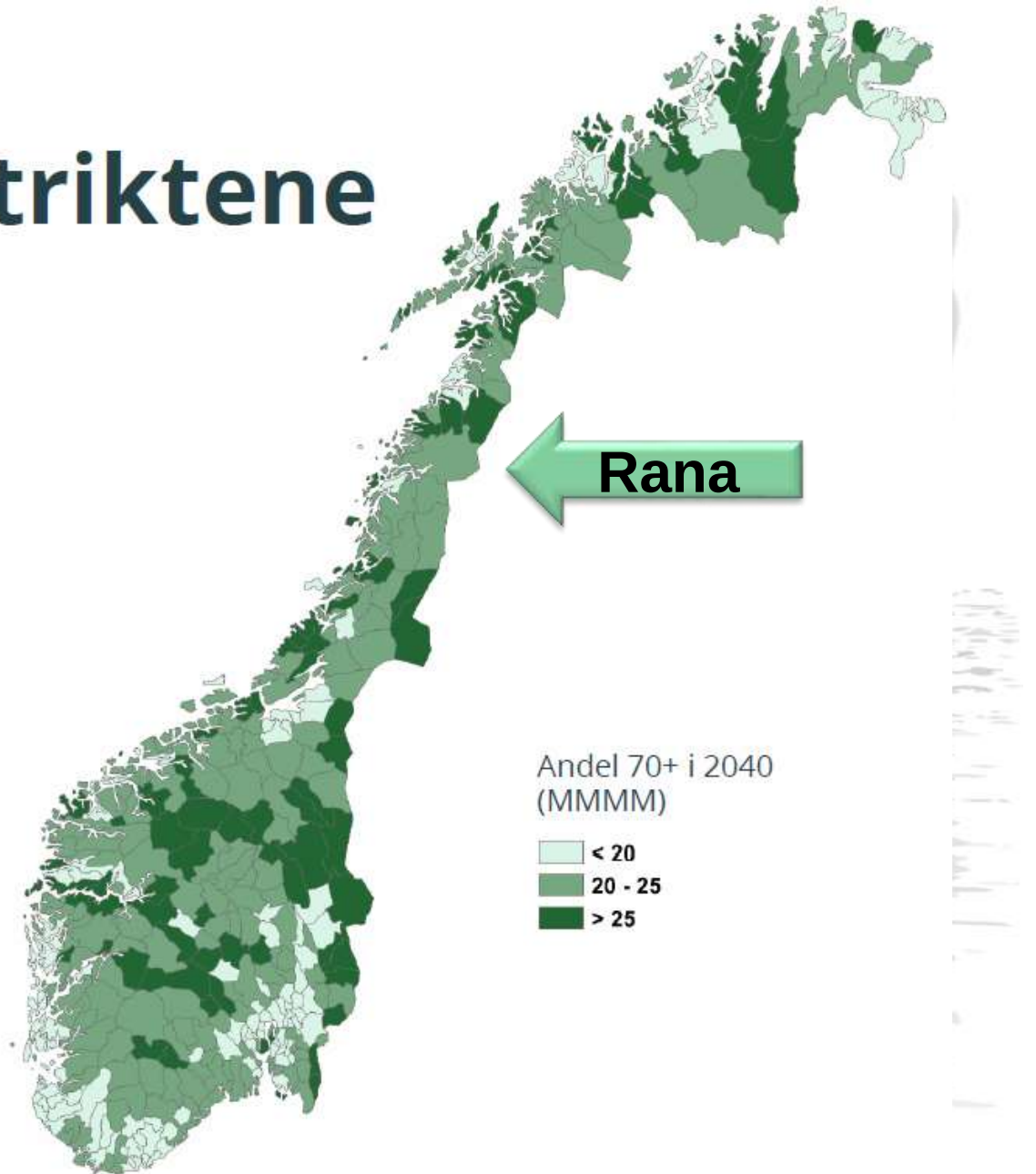

Antall sysselsatte 20-74 år per antall ikke-sysselsatte over 67 år

	Under 1,5
	1,5-1,9
	2,0-2,4
	2,5-2,9
	3,0-3,4
	Over 3,5

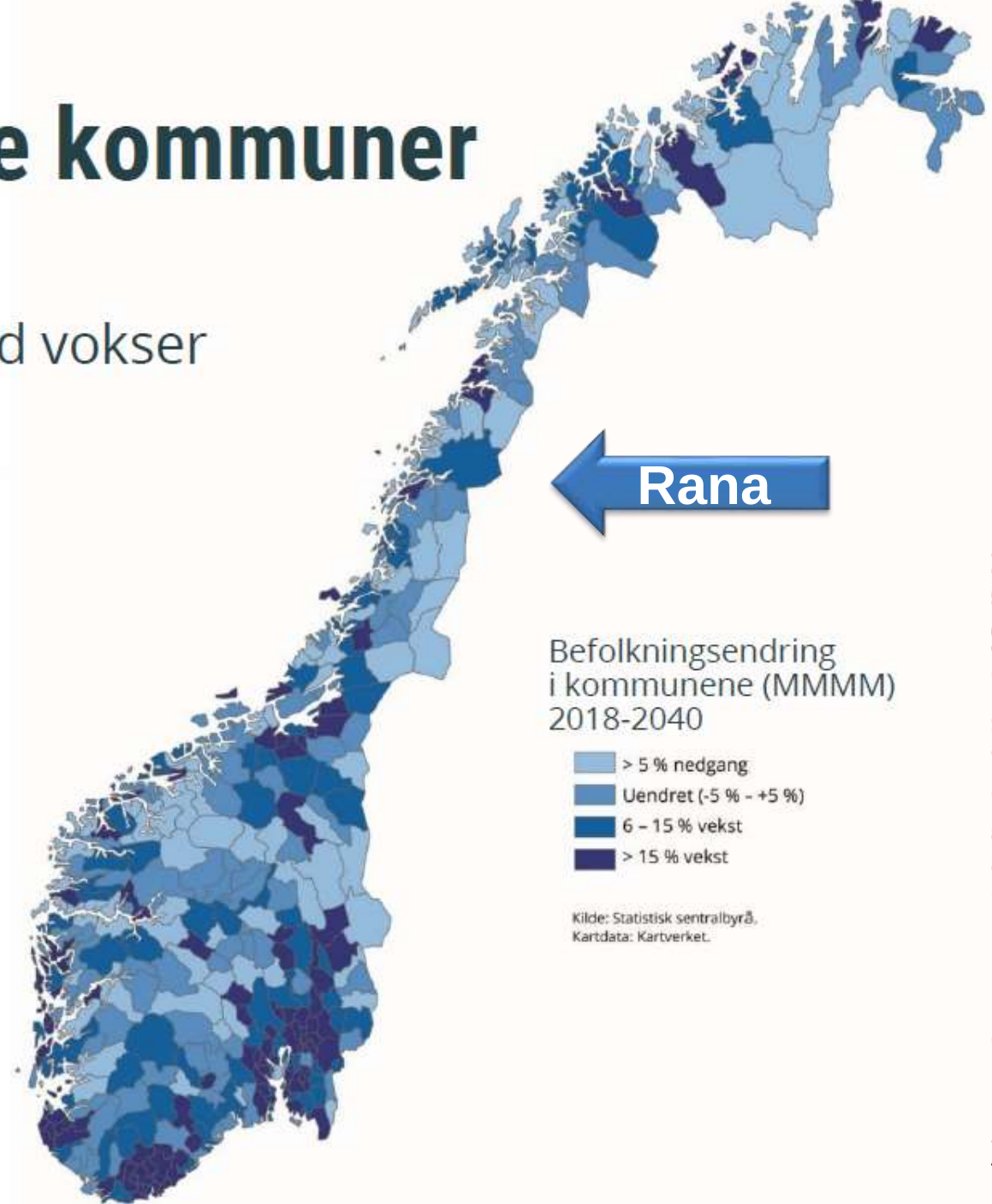
Sterkest aldring i distriktene

- Sterk sammenheng mellom regional aldring og sentralisering
 - Unge flytter til byene, får sine barn der
 - Eldre blir igjen på bygda
 - Innvandrere (med lav snittalder) bosetter seg ofte i byene
 - Hver 4. person 70+ i de minst sentrale kommunene
- Høy aldring framover i innlandet, langs svenskegrensen og i nord

Sterkest vekst i sentrale kommuner

- Byene og de største byenes omland vokser
- Liten vekst i distriktene i innlandet, ved svenskegrensen og i nord
- Alle fylker har noen kommuner med høy vekst

Digitalisering og innovasjon

OPPVEKST

Visma FLYT barnehage

ROBOTISERING

MIM – 4 år

RPA

Chatbot?

VELFERDSTEKNOLOGI

Plattform

Responscenter

Medisindispensere, digi.tilsyn, + + +

DEN DIGITALE KOMMUNE

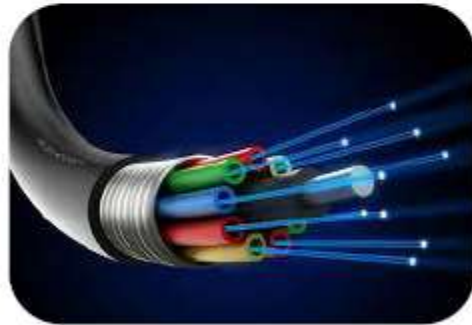
Tekniske tjenester

Mulig innovasjonspartnerskap

INNOVATIV ANSKAFFELSE

Nye ERP-løsninger og plattform,
med Værnesregionen

BREDBÅND

NKOM – bredbånd til private og
næringsliv

WiFi i sentrum (Wifi4EU)

EU-PROSJEKT, HORIZON 2020

GIFT, 17 partnere i 7 land

SMARTBYEN HARSTAD

EN MENGDE SMÅPROSJEKT

DigiSos, DigiHjelp

MinSide, EHF 92 %

Digital dialog feierne +++

Miljø perspektiv - Klima og energi

Ekstremnedbør vil øke!

Vårflom i
Gudbrandsdalen

Kraftig intens
sommernedbør i sør-
Norge

Flom høsten 2015 og
2017 i de sørligste
fylkene

Klimarisiko i Rana

Økt sannsynlighet

Mulig økt sannsynlighet

Uendret forekomst eller mindre sannsynlig

Usikkert

Kraftig nedbør

Regnflom

Jord-, flom- og sørpeskred

Stormflo

Tørke

Isgang

Snøskred

Sterk vind

Steinsprang og steinskred

Fjellskred

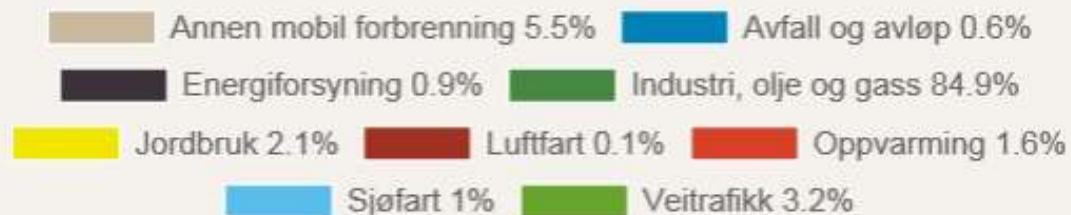
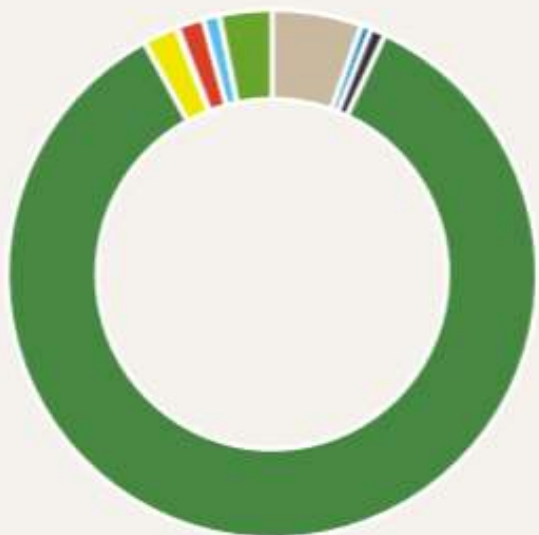
Kvikkleire-skred

Snøsmelte-flom

Klimarisiko i Rana

KLIMAGASSUTSLIPP I RANA

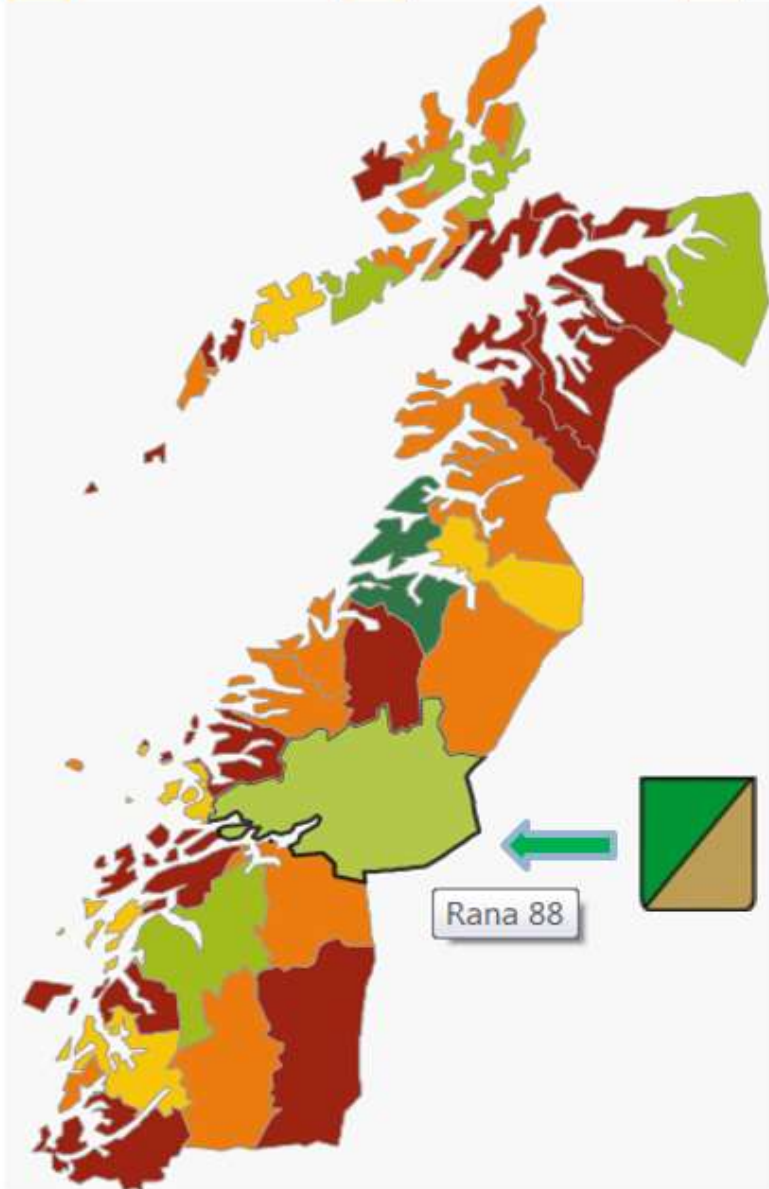

Samfunn

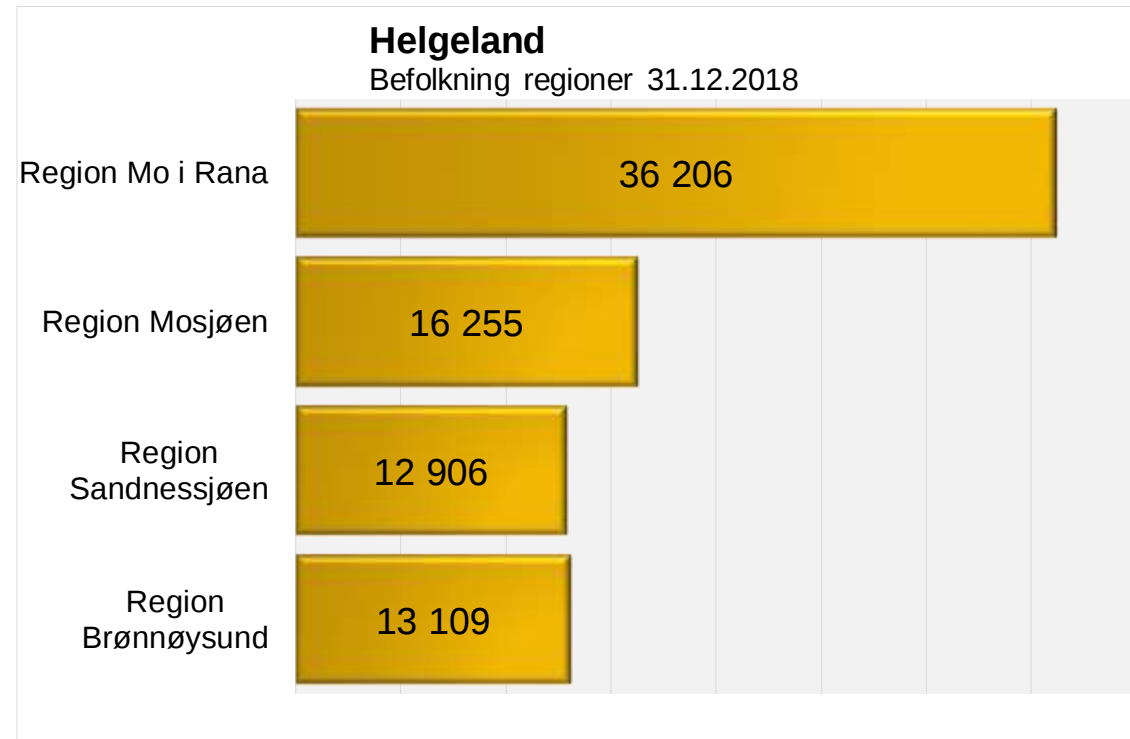

- Hvordan skal vi prioritere og samarbeide for å skape videre vekst og sikre at kommunen fremstår som attraktiv for innbyggere, tilflyttere, næringsliv og besøkende?
- Hvordan skal vi i felleskap bygge om vedtatt visjon?
- Hvordan skal vi sikre en bærekraftig utvikling som sikrer fremtidige generasjoner?

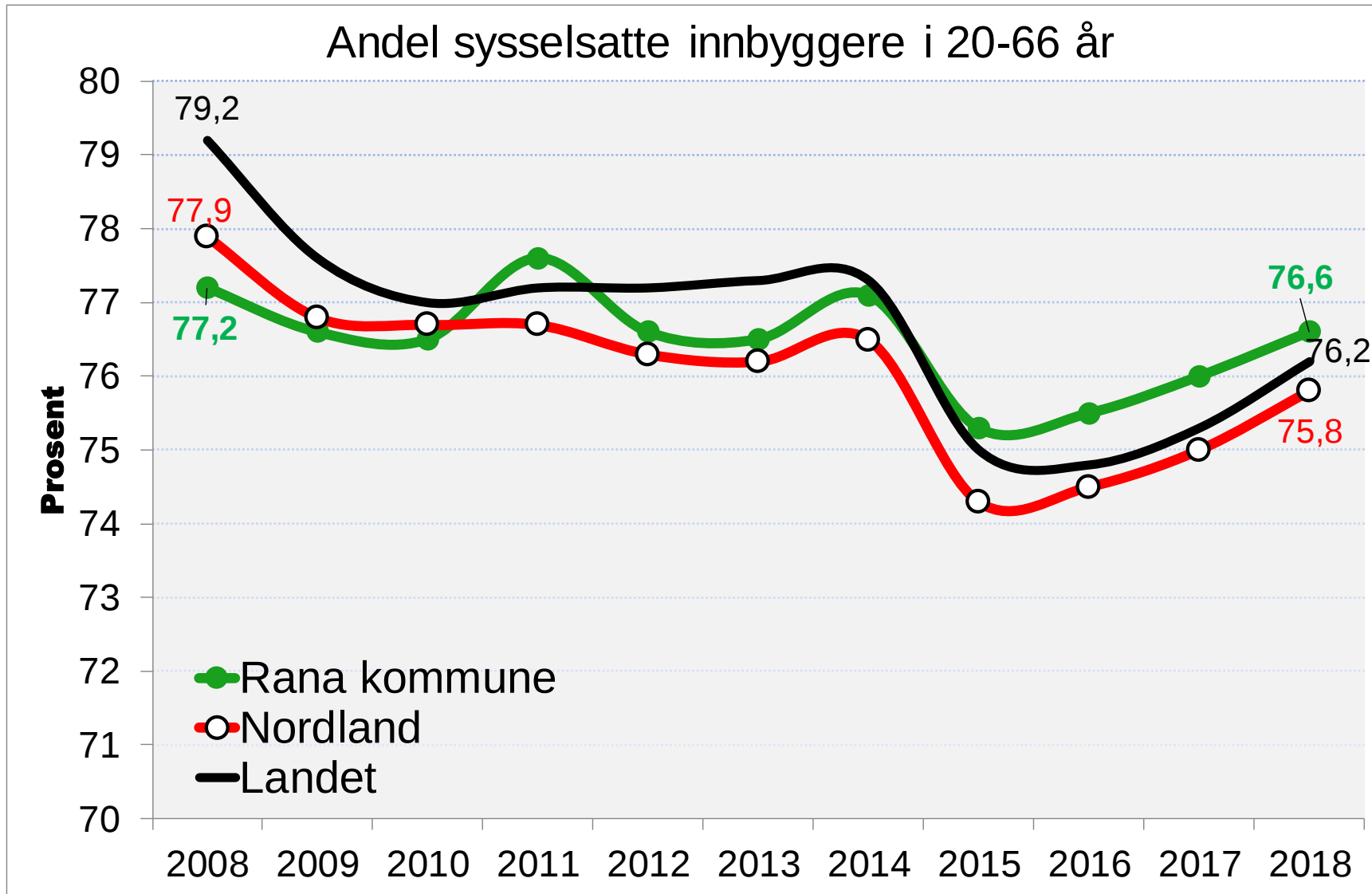
Noen nøkkeldata

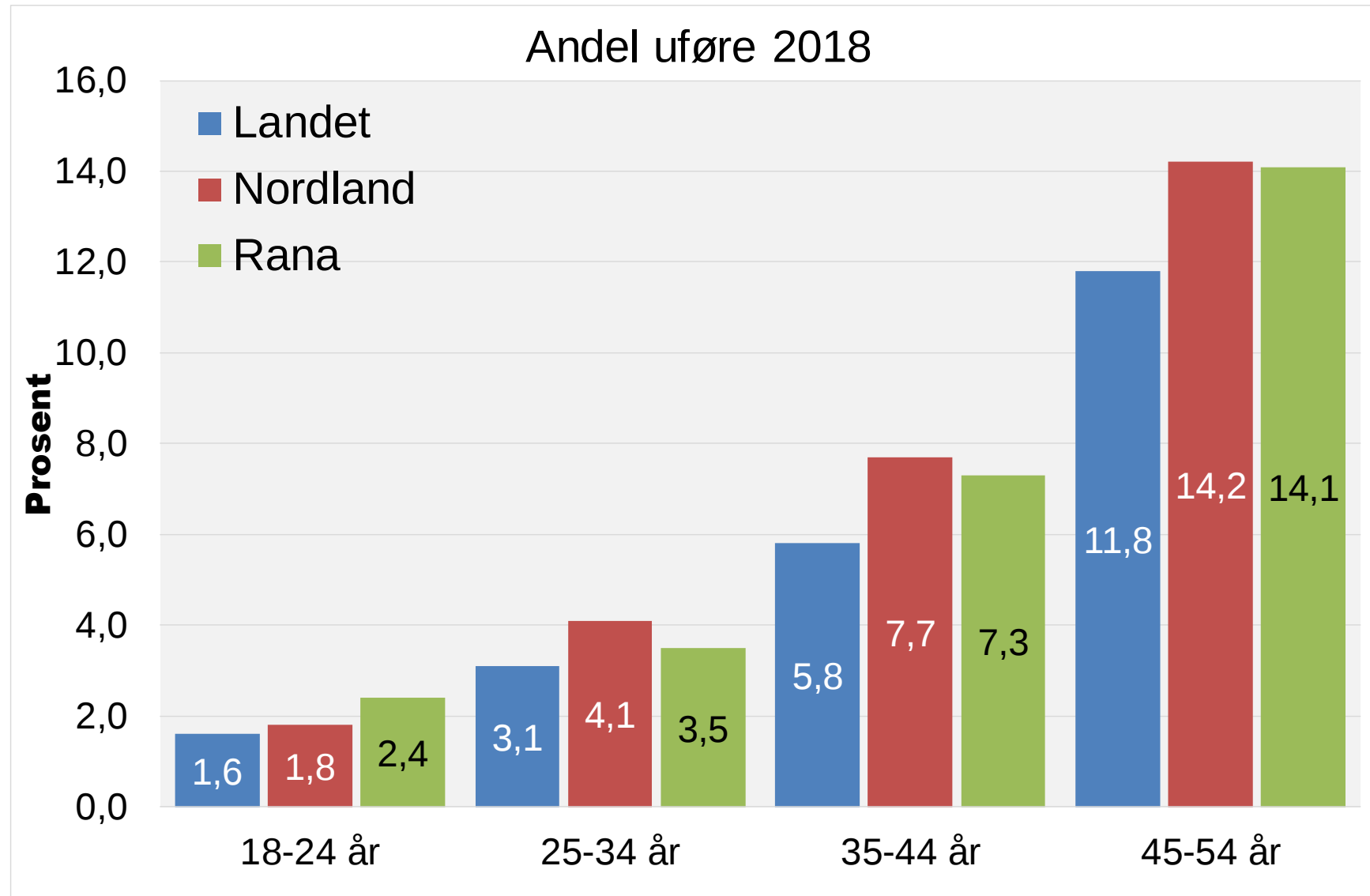
- ❑ Kommune NM: 88 plass
- ❑ 46,1 prosent av befolkningen på Helgeland tilhører region Rana
- ❑ Andel sysselsatte: 77 prosent av befolkningen (20-66 år)
- ❑ Andel sysselsatte innvandrere: 68,5 prosent
- ❑ Arbeidsledighet: 2,0 prosent pr. august 2019.

Økt andel sysselsatte

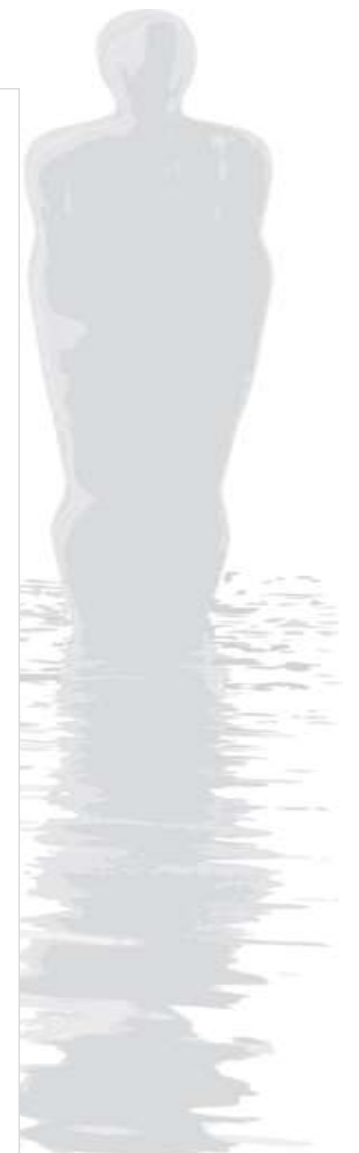
Høy andel uføre

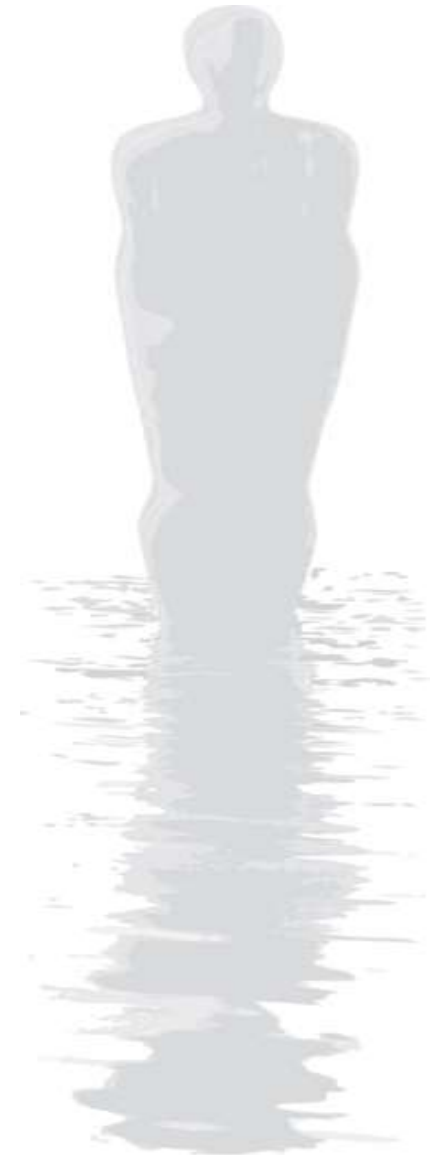
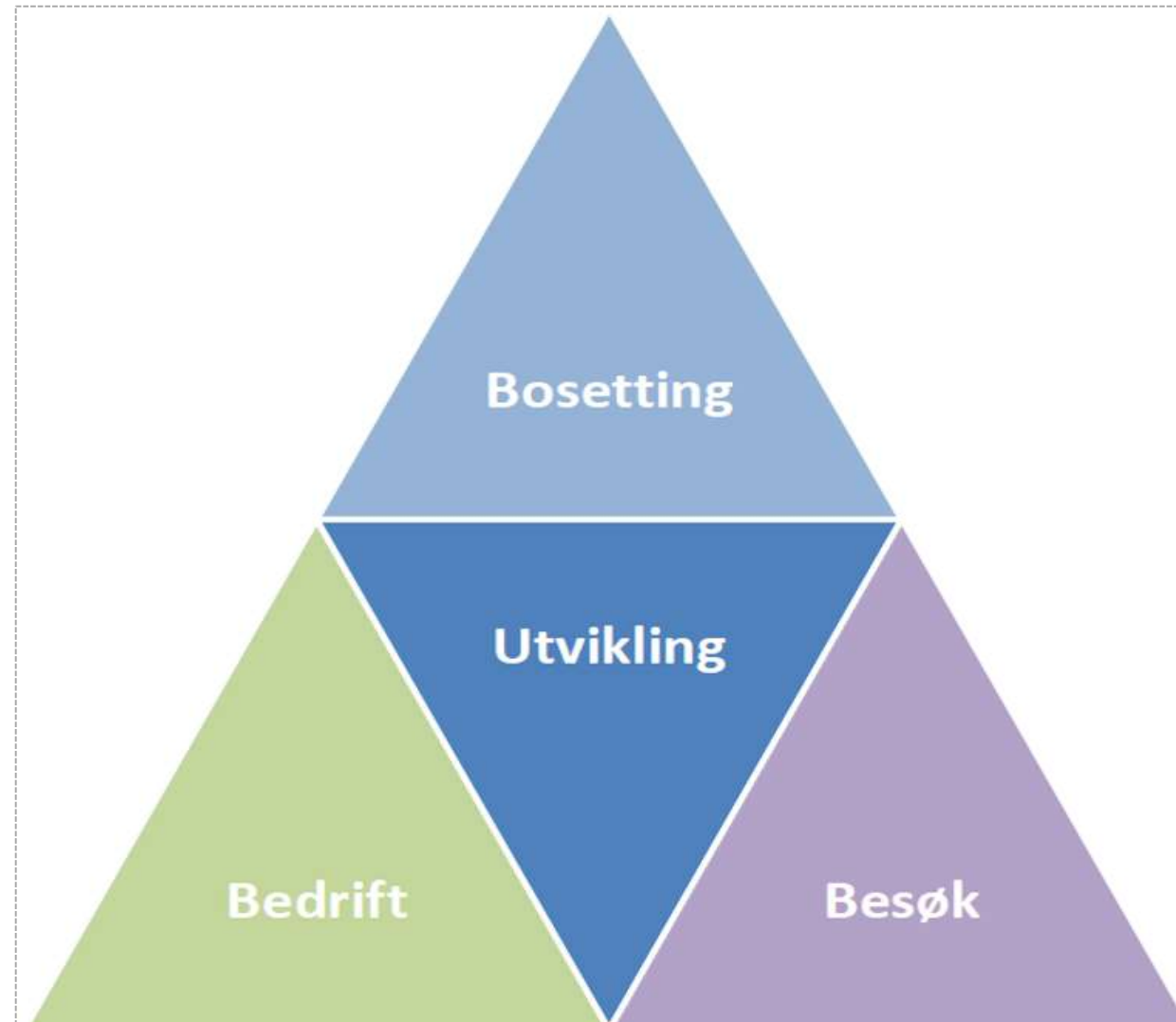
Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Attraktivitetspyramiden

Telemarksforskning

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Norges grønne industrihovedstad
– framtida er fornybar

Satsingsområder og strategier

Vekstkraft og attraktivitet

- » Vekst i offentlig og privat virksomhet samt Campus
- » Industriby med ren luft og rent vann
- » Attraktive kulturtilbud og møteplasser for alle
- » Styrket identitet gjennom satsing på fortrinn og særpreg

Grønn omstilling

- » Samarbeid med næringsliv om utvikling i grønn retning
- » Bærekraftig utnytting av fornybare ressurser
- » Klimavennlige løsninger innen transport, bygg og arealbruk
- » Byutvikling med vekt på grønnstrukturer og urbanisering

Livskvalitet og mestring

- » Fokus på tidlig innsats og forebygging
- » Reduksjon av sosial ulikhet
- » God integrering, økt deltakelse og egeninnsats
- » Helsefremmende kommunale tjenester

Framtidsretta infrastruktur

- » Regionalt logistikknodepunkt med stor flyplass
- » Fortsatt tyngdepunkt for sykehusdrift i regionen
- » Verdibevarende vedlikehold av bygg, veier og anlegg
- » Digitalisering, velferds-teknologi og innovasjon

- ☐ Vekstkraft og attraktivitet.
- ☐ Grønn omstilling.
- ☐ Livskvalitet og mestring.
- ☐ Framtidsretta infrastruktur.

Fra ord til handling.....

VEKSTKRAFT OG ATTRAKTIVITET			
Satsingsområde (vi skal)	Strategi (Handling/hvordan)	År	Øk.
Vekst i offentlig og privat virksomhet samt Campus.	Støtte nyskaping- flyplass (se pkt. senere).	2019- 2022	
	Støtte nyskaping –sykehus (se pkt. senere)	2019 -2022	
	Støtte nyskaping: Campus (mulighets-studie og arealbehov).	2019- 2022	D
	Studentboliger (reguleringsplan og tomt).	2019-2022	D
	Strategisk bruk av RU - styring av prosjekt via strategisk næringsplan (SNP).	2019 -2022	D
	Utøve aktiv eierstyring i selskaper der kommunen har eierinteresser.	2019-2022.	D
	Dypvannskai.	2019-2022	
Industriby med ren luft og rent vann	Utvikling av gode barnehager, skoler og øvrig kommunalt tjenestetilbud (detaljer kommenteres i budsjett- og økonomi-planen sektorvis).	2019-2022	D/I
	Utvikle kommunen - luftkvalitet (måleprogram, tiltaksplan og feiebil).	2019 -2022	D
	Utvikle kommunen - vannkvalitet (måleprogram, prosjekt og VA-plan).	2019-2022	D/I
Attraktive kulturtilbud og møteplasser for alle.	Forbedre uteområder skoler.	2019- 2022	D
	Videreføre byutvikling – Havmannakse (Jernbanepark).	2019 -2022	D/I
	Vitensenter –driftstilskudd.	2019-2022	D
	Utvikling av kulturkvartalet.	2019 -2022	
	Videreføre prosjektet "aktivitetstilbud i Mo aktivitetshus «for målgruppen eldre.	2019-2022	D
	Videreføre biblioteket som sosial møteplass for kunnskap og forståelse.	2019-2022	D
	Kulturmidler skal sikre mangfold og kvalitet i lag og organisasjonsarbeid.	2019-2022	D

Krav i plan og bygningsloven (§ 11-1) om at kommunene skal ha en handlingsdel til kommuneplanen.

Bro mellom kommune-plan og økonomiplan vises visuelt i tabell i økonomiplan dokumentet.

Fra 2020 endres tittel fra budsjett – og økonomiplan til handlings og økonomiplan (HØP).

RANA KOMMUNE
rådmannen

Medarbeidere og organisasjon

Arbeidsgiverstrategisk utfordring :

- ✓ Evne til rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere.
- ✓ Evne til nyskaping.

Dersom alle ansatte i Rana kommune jobbet heltid, ville antall tilgjengelige årsverk kunne øke med ca. 22 prosent, eller 400 årsverk.

- ☐ 2 197 ansatte (1 833,3 årsverk pr. 31.12).
- ☐ Gjennomsnittlig stilling: 83,4 prosent.
- ☐ Avgangsalder: 63,5 år.
- ☐ Sykefravær: 8,7 prosent pr. august 2019.

Tjenester

Kostra analyse

Kommunal Rapport

KOMMUNEBAROMETERET 2019

ENDELIG UTGAVE | juli 2019

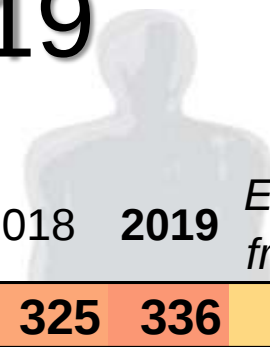
Rana

49 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

336. plass justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 24 | Gruppe: nr. 40

Kommunebarometeret 2019

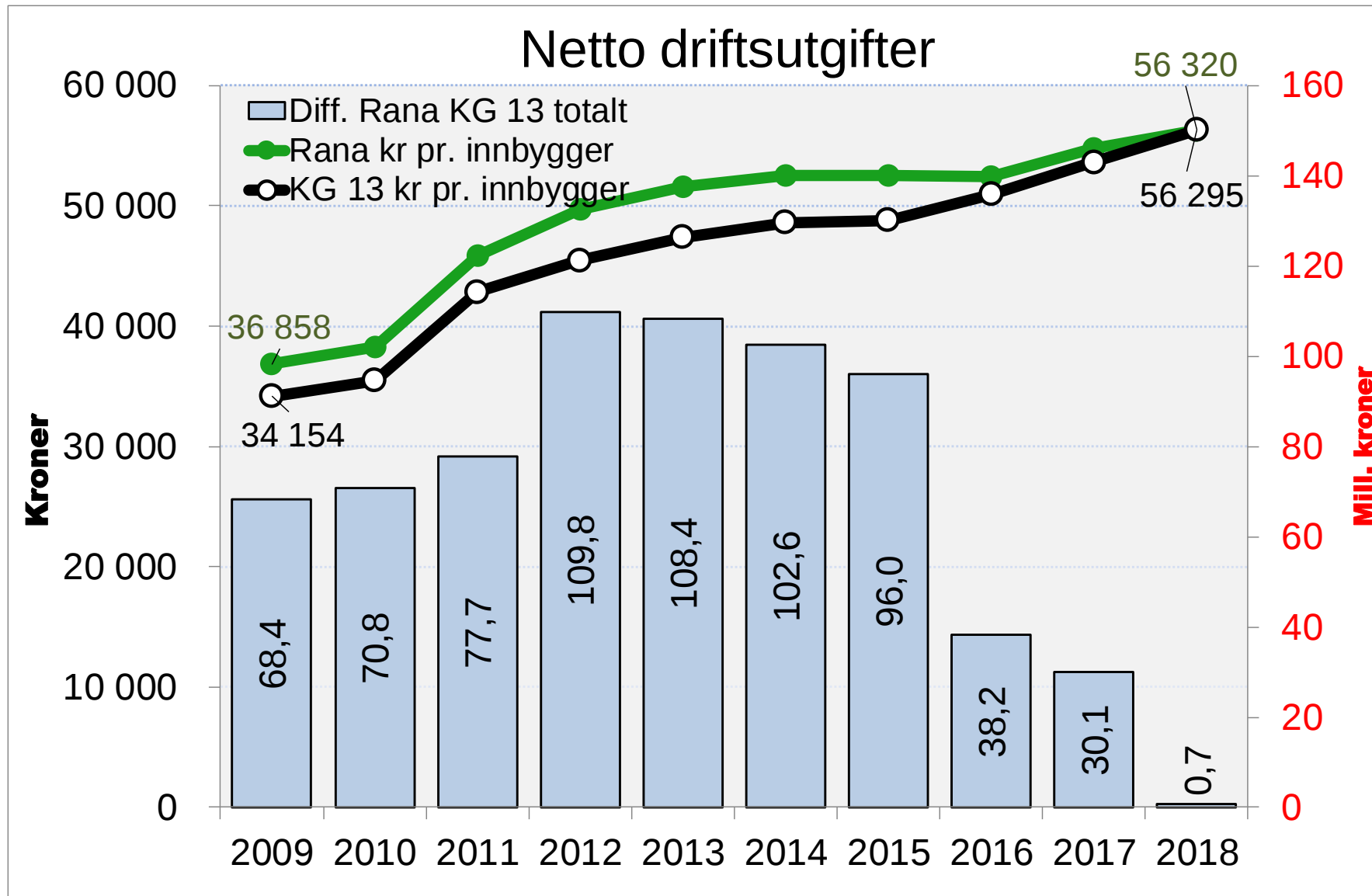

	Vekt	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Endring fra i fjor
Totalplassering					341	360	372	329	283	325	336	11
Grunnskole	20,0 %				260	349	365	364	350	347	330	-17
Pleie og omsorg	20,0 %	236	272	289	269	247	234	274	359	372	356	-16
Barnevern	10,0 %					254	320	168	189	225	363	138
Barnehage	10,0 %						248	143	115	191	250	59
Helse	7,5 %	1	230	376	317	393	390	328	366	324	363	39
Sosial	7,5 %				8	310	290	268	266	252	240	-12
Kultur	2,5 %	126	96	99	159	54	68	71	77	92	62	-30
Miljø og ressurser	2,5 %		259	151	306	339	266	228	203	220	193	-27
Saksbehandling	2,5 %	281	212	201	174	325	107	158	183	260	162	-98
Vann, avløp og renovasjon	2,5 %	212	146		211	246	312	304	345	369	389	20
Økonomi	10,0 %				237	118	111	127	86	92	47	-45
Kostnadsnivå	5,0 %					1	1	144	25	45	80	35

Plasseringene er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2019-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

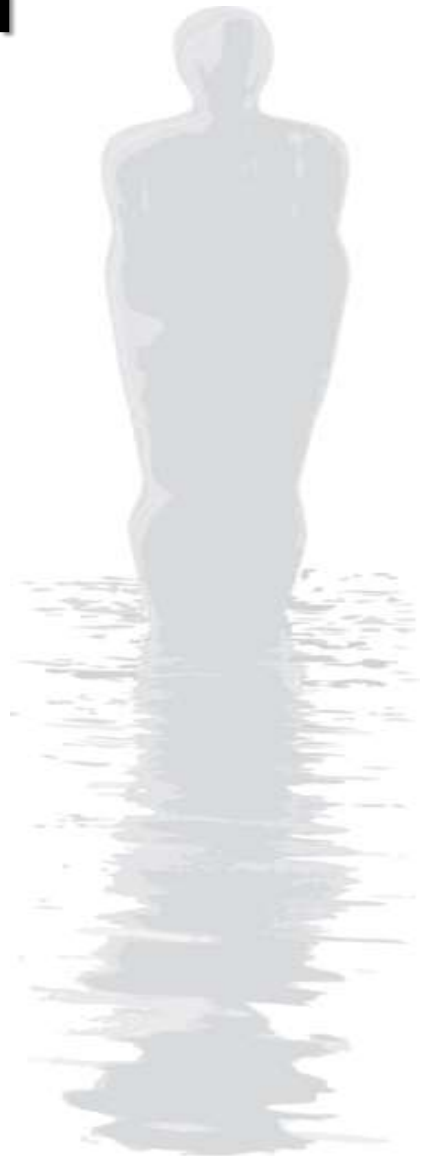
Netto driftsutgifter totalt, konsern

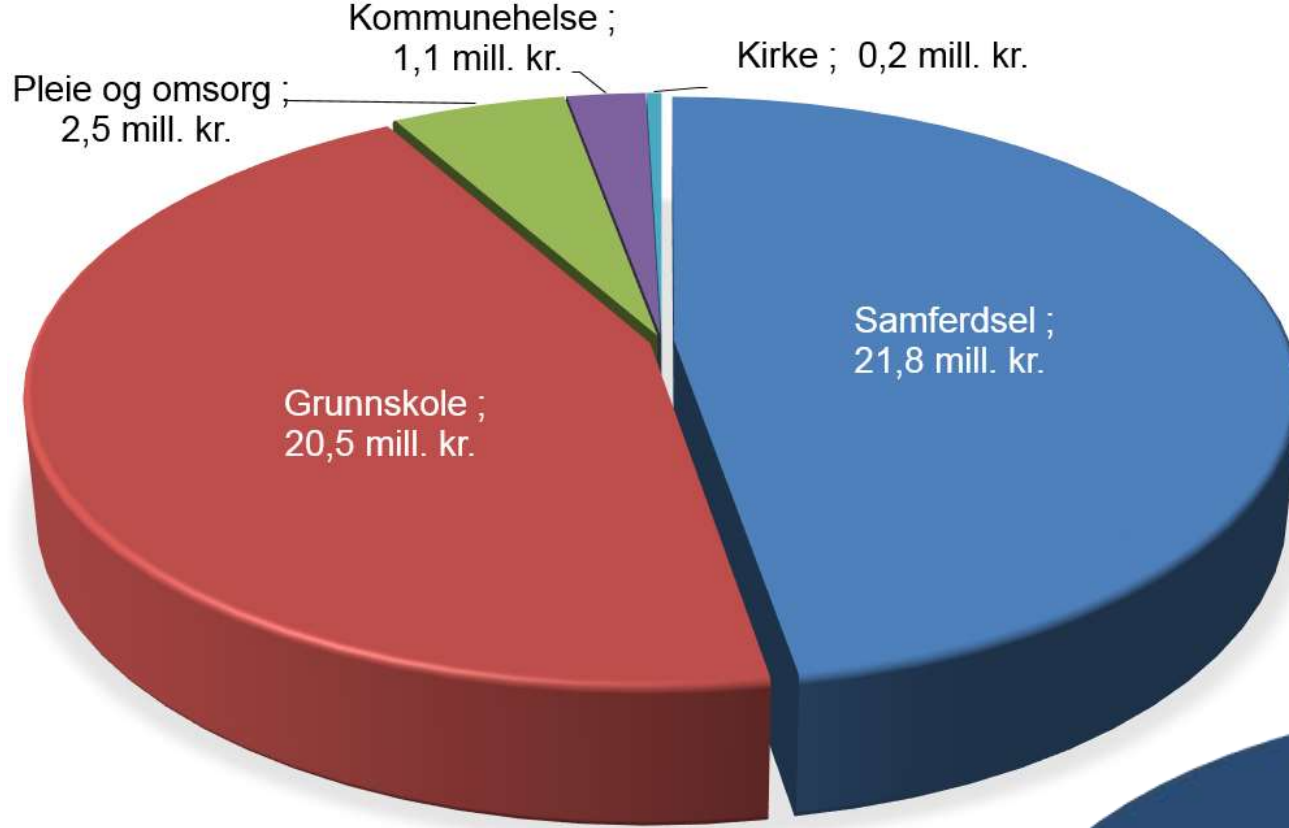
Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

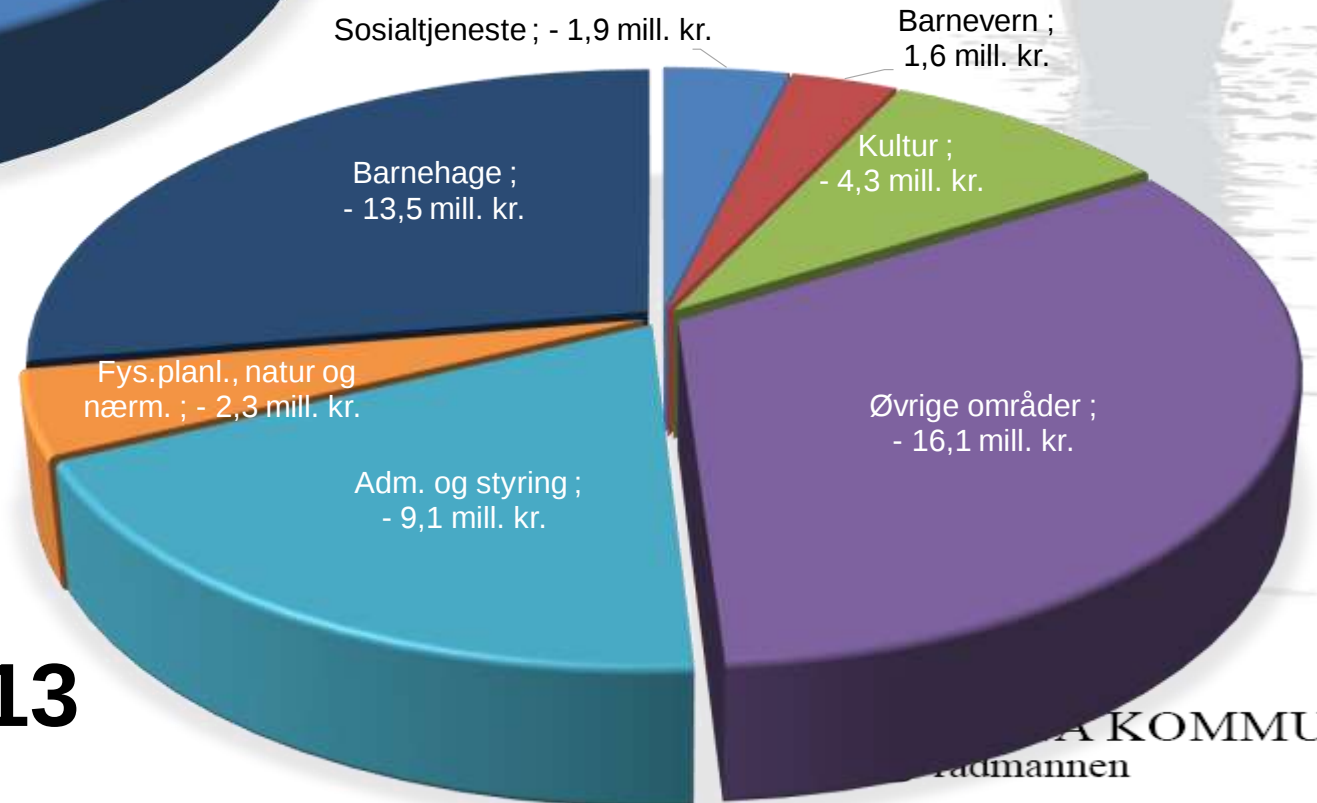

Netto driftsutgifter Rana/KG 13

**Sektorer med høyere
ressursbruk: 46 mill. kr**

**Sektorer med lavere
ressursbruk: - 45,5 mill. kr**

På nivå med snitt KG 13

Økonomisk status

Årsregnskap og årsberetning

2018

Nøkkeltall

Netto driftsresultat (NDR):	5,4 %
Mindre forbruk:	44 mill.kr.
Disposisjonsfond:	345 mill.kr.
Disp.fond i % driftsinntekter.:	16,1 %

	<i>Mål bærekraft</i>	<i>Regnskap 2018</i>
Netto driftsresultat	2,0 %	5,4 %
Disposisjonsfond	8,0 %	16,1 %
Netto lånegjeld	75,0 %	71,9 %

Kommunaløkonomisk analyse

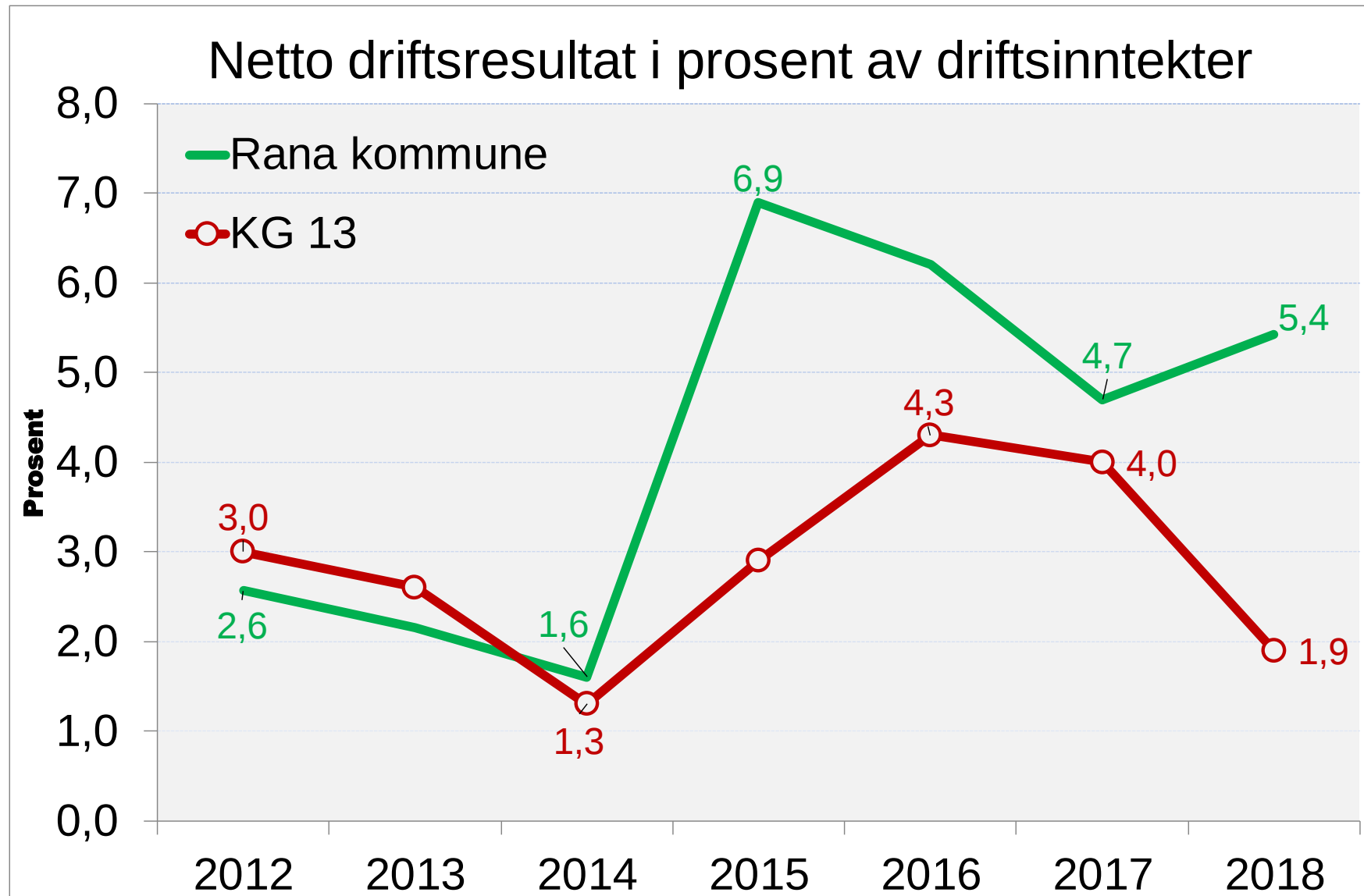

Økonomiavdelingen
Rana kommune
Kommunaløkonomisk
analyse 2019

Oktober 2019

Hvordan har
Rana kommunes
økonomiske situasjon
over tid vært

Netto driftsresultat

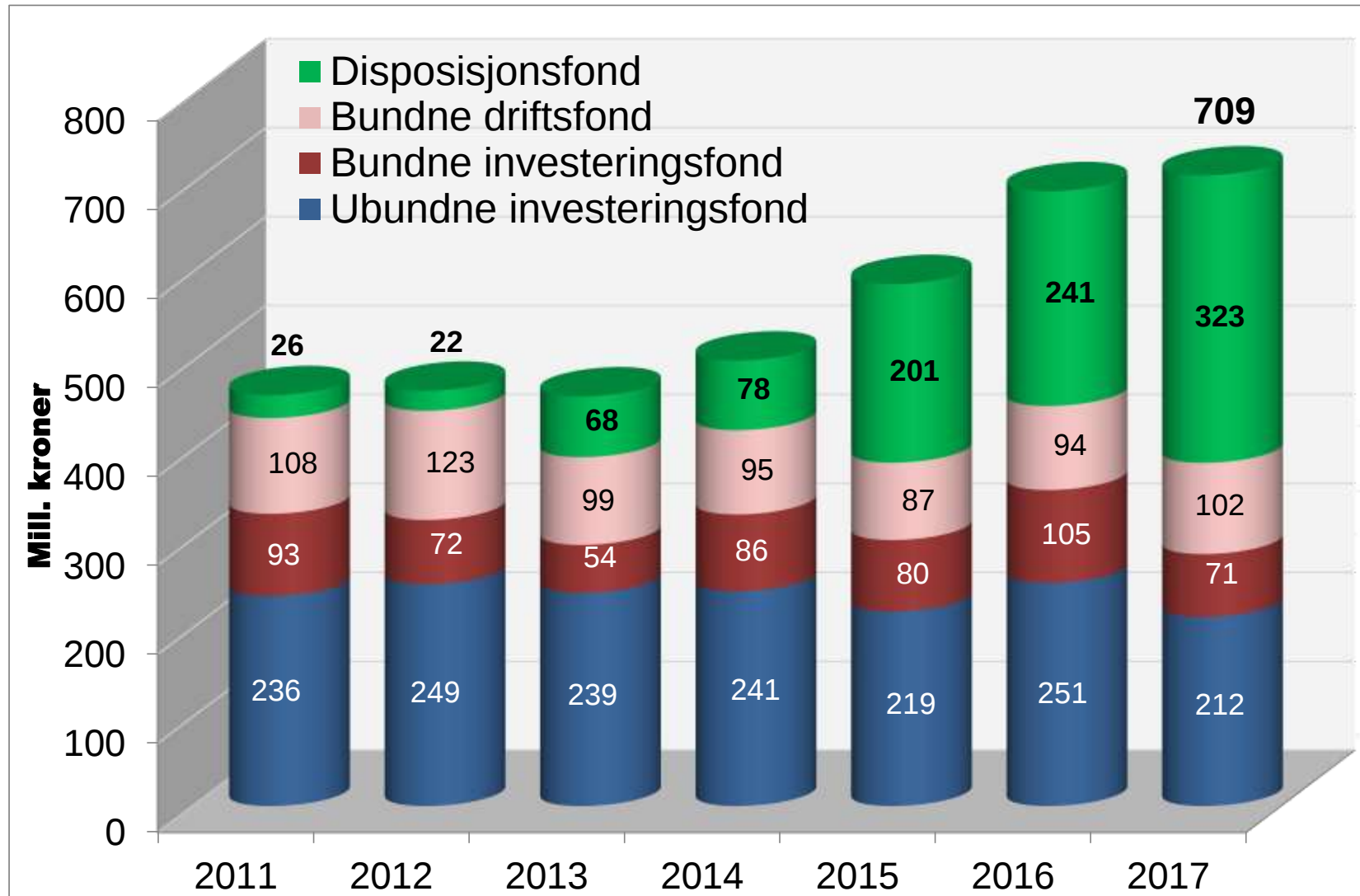

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Fond

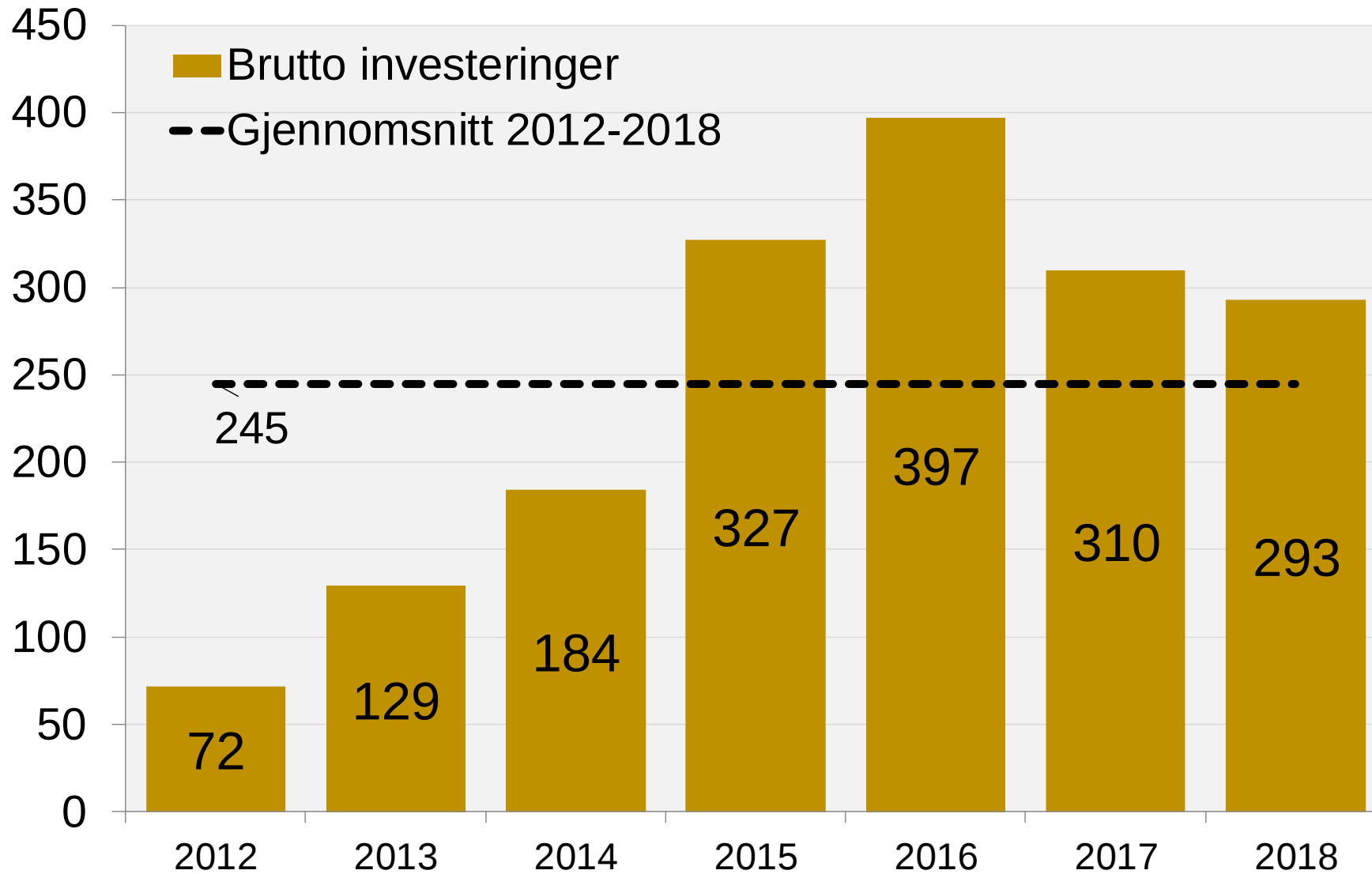

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

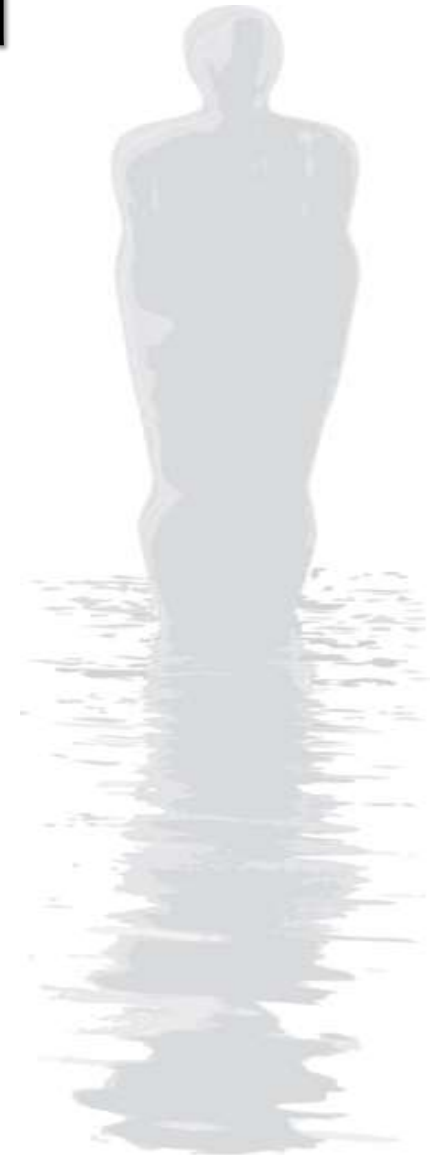
Høyt investeringsnivå over tid

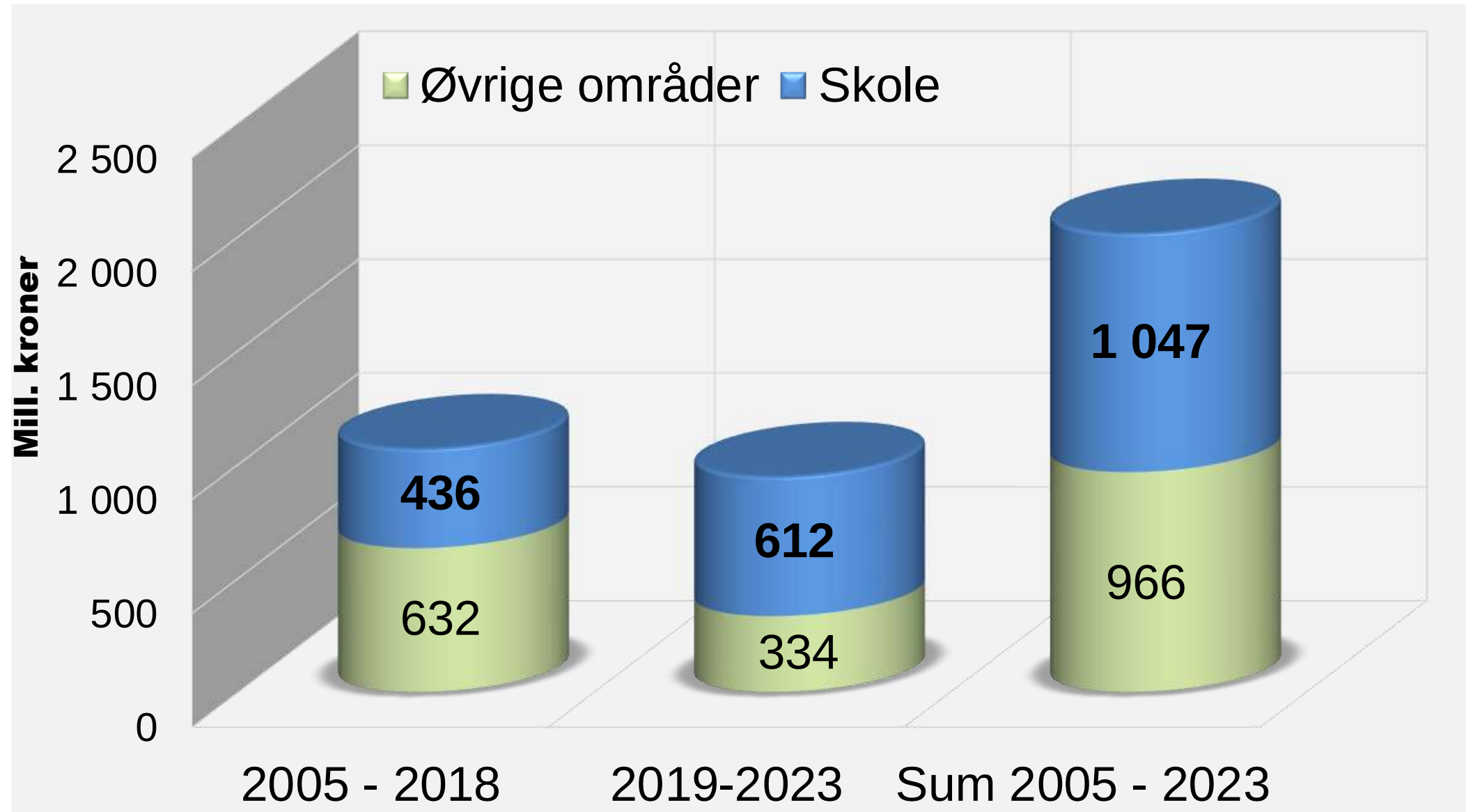
Politisk budsjettsamling 2019

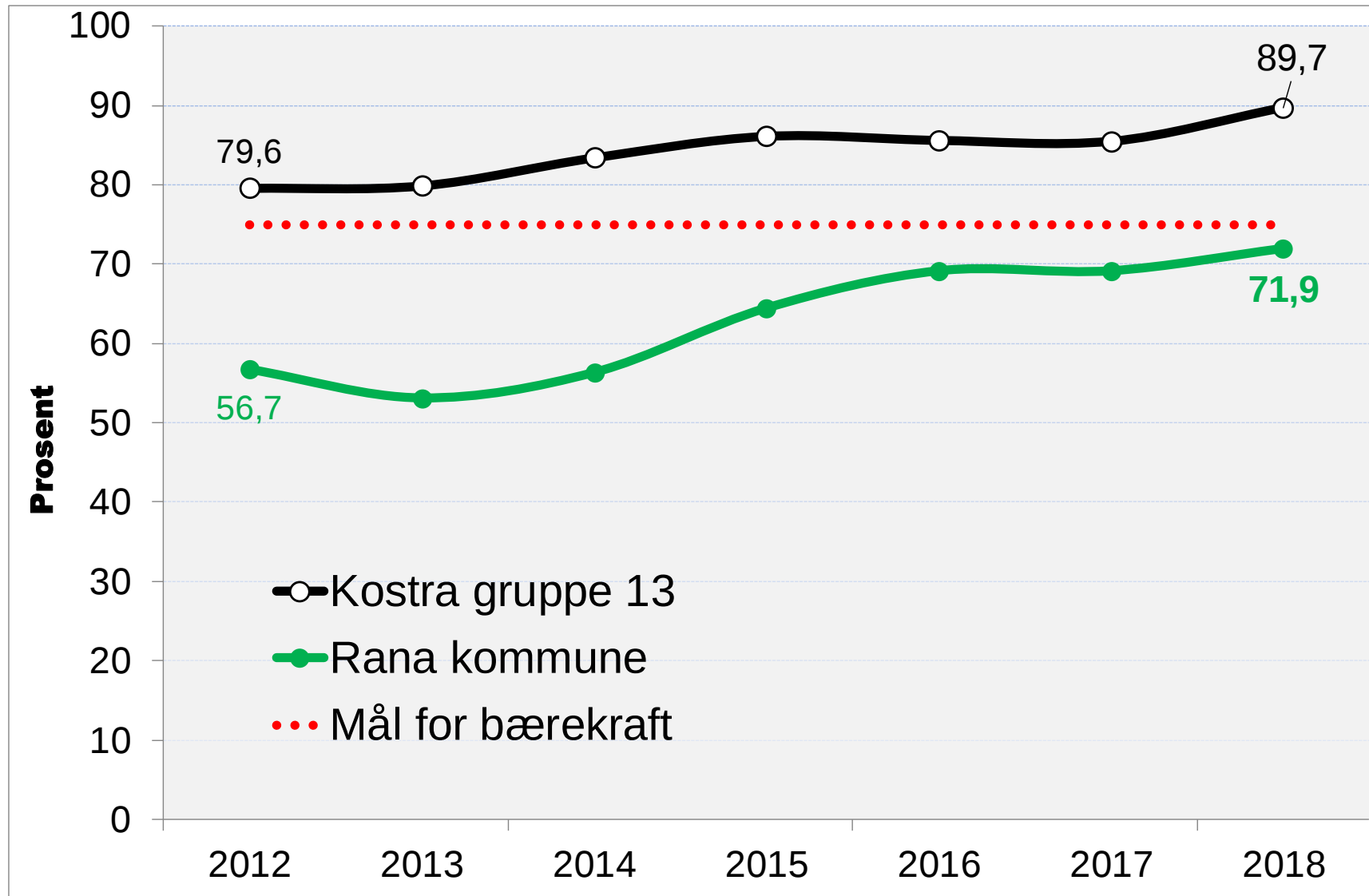
RANA KOMMUNE
rådmannen

Netto investeringer som belaster drift

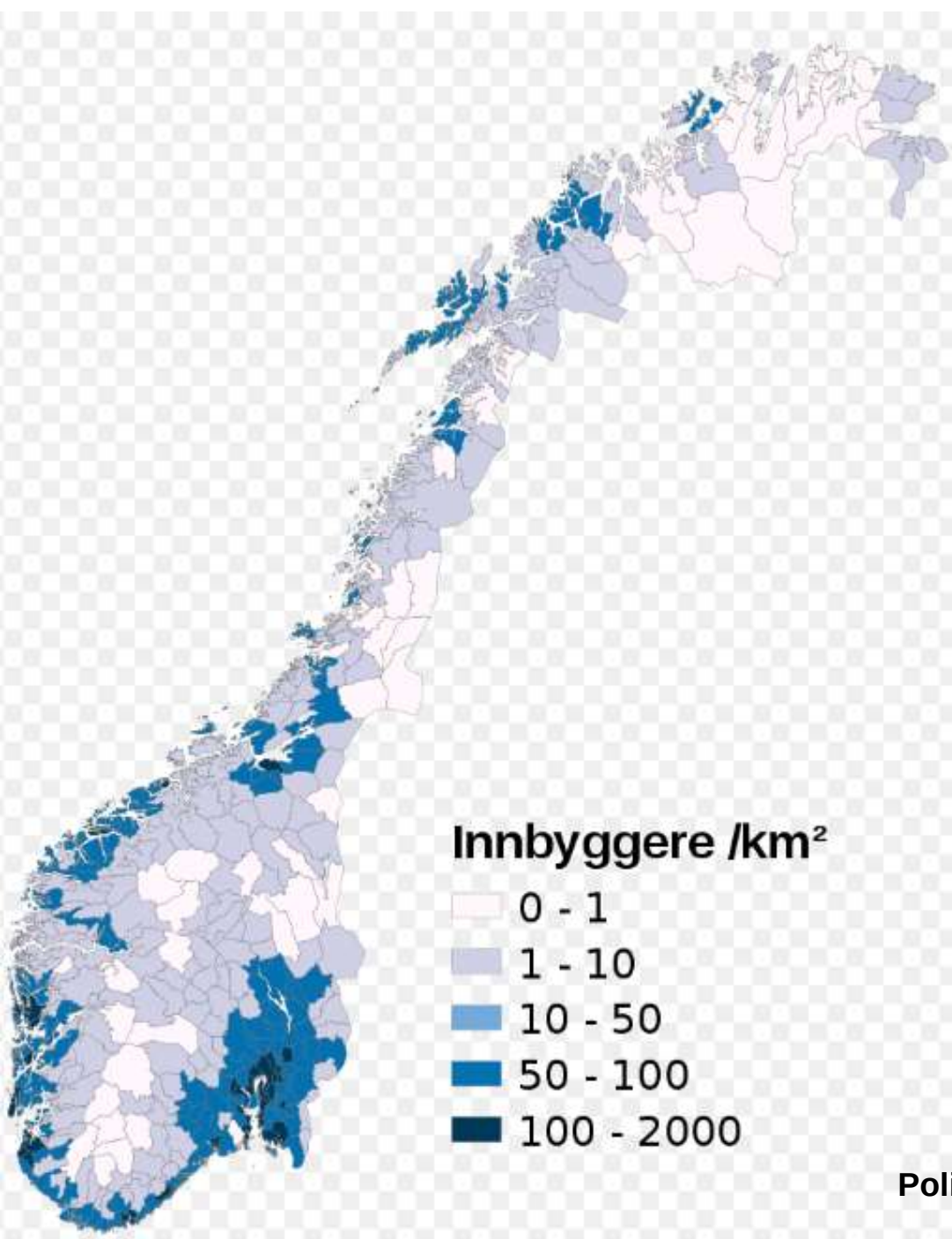
Lånegjeld

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

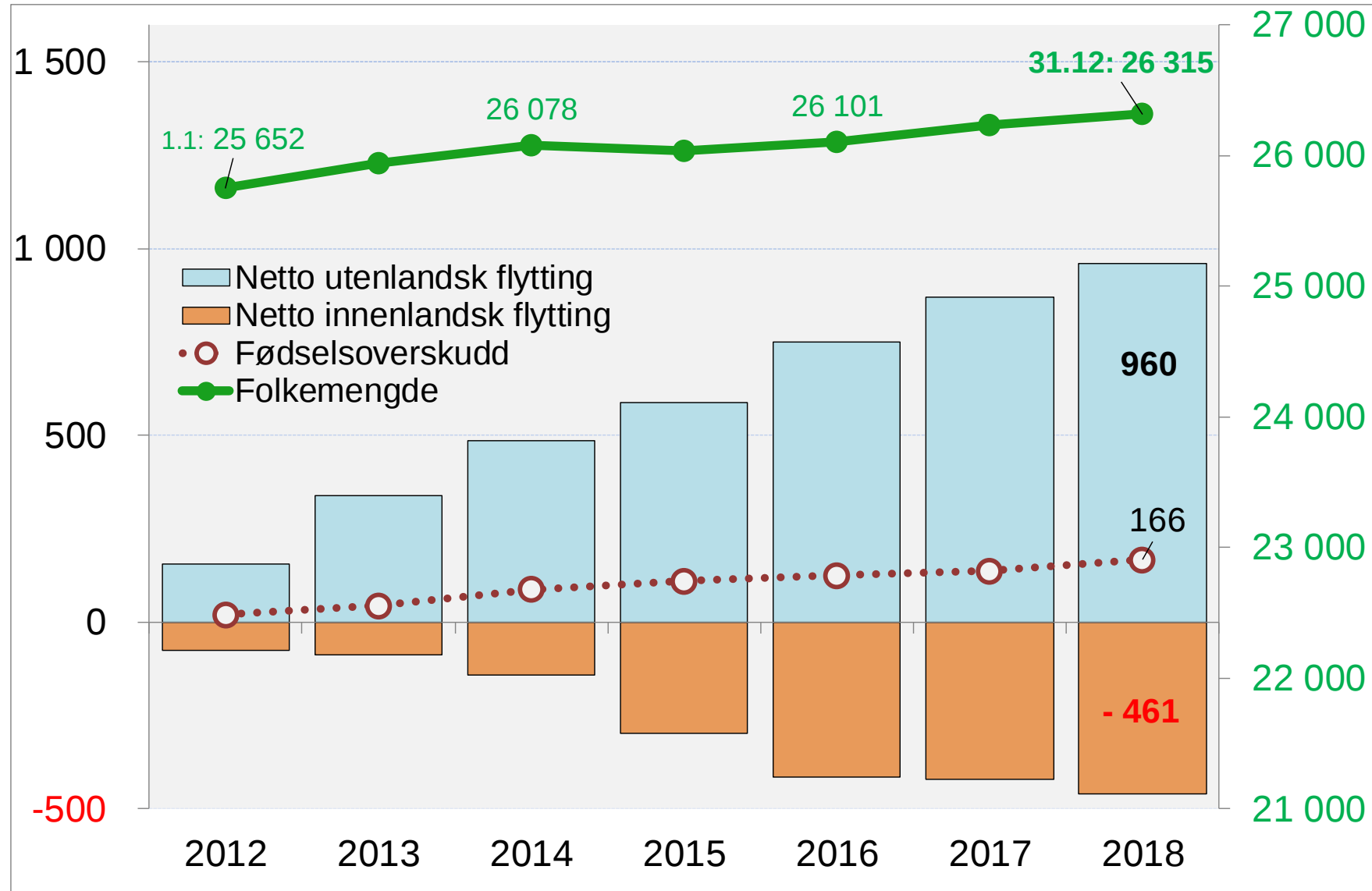
Politisk budsjettsamling 2019

Demografi

RANA KOMMUNE
rådmannen

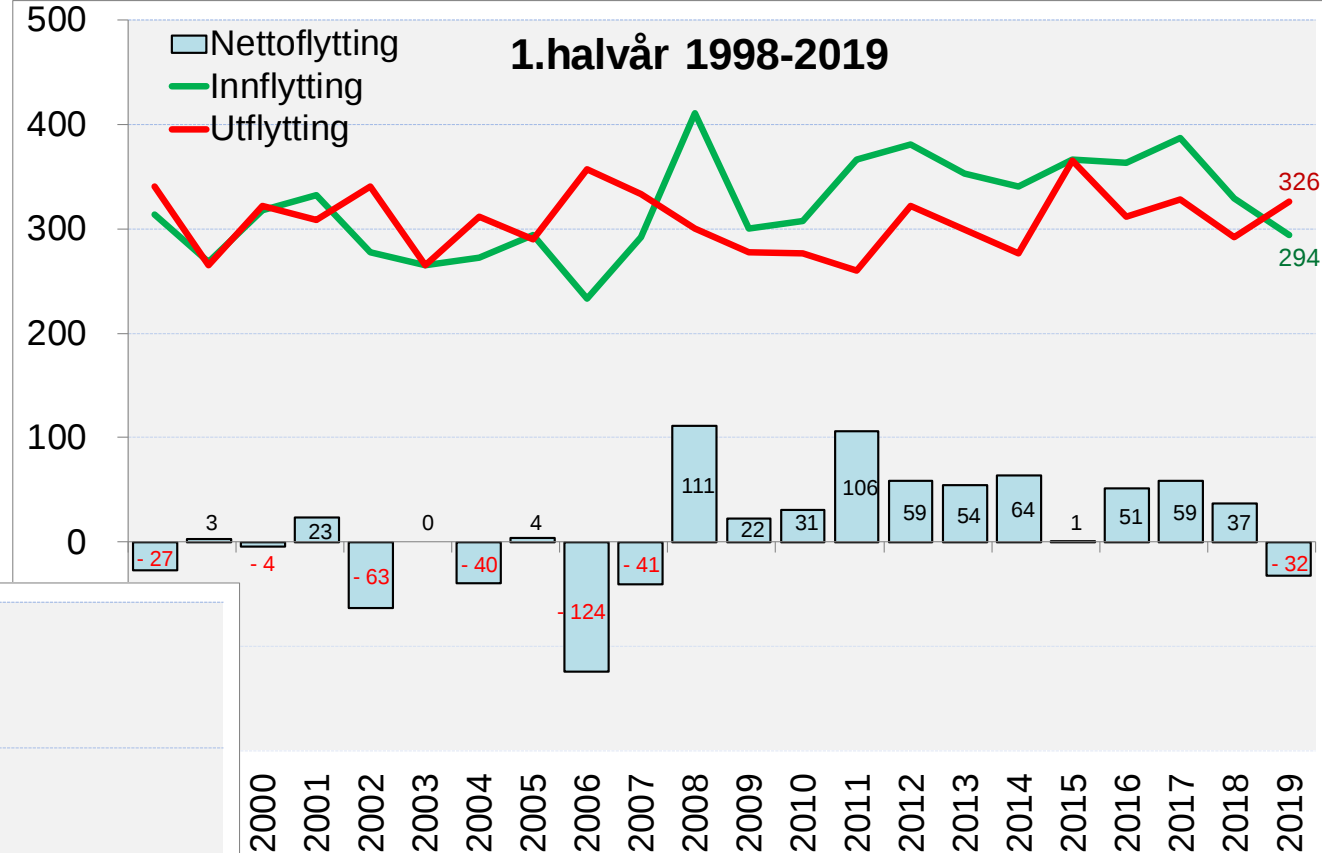
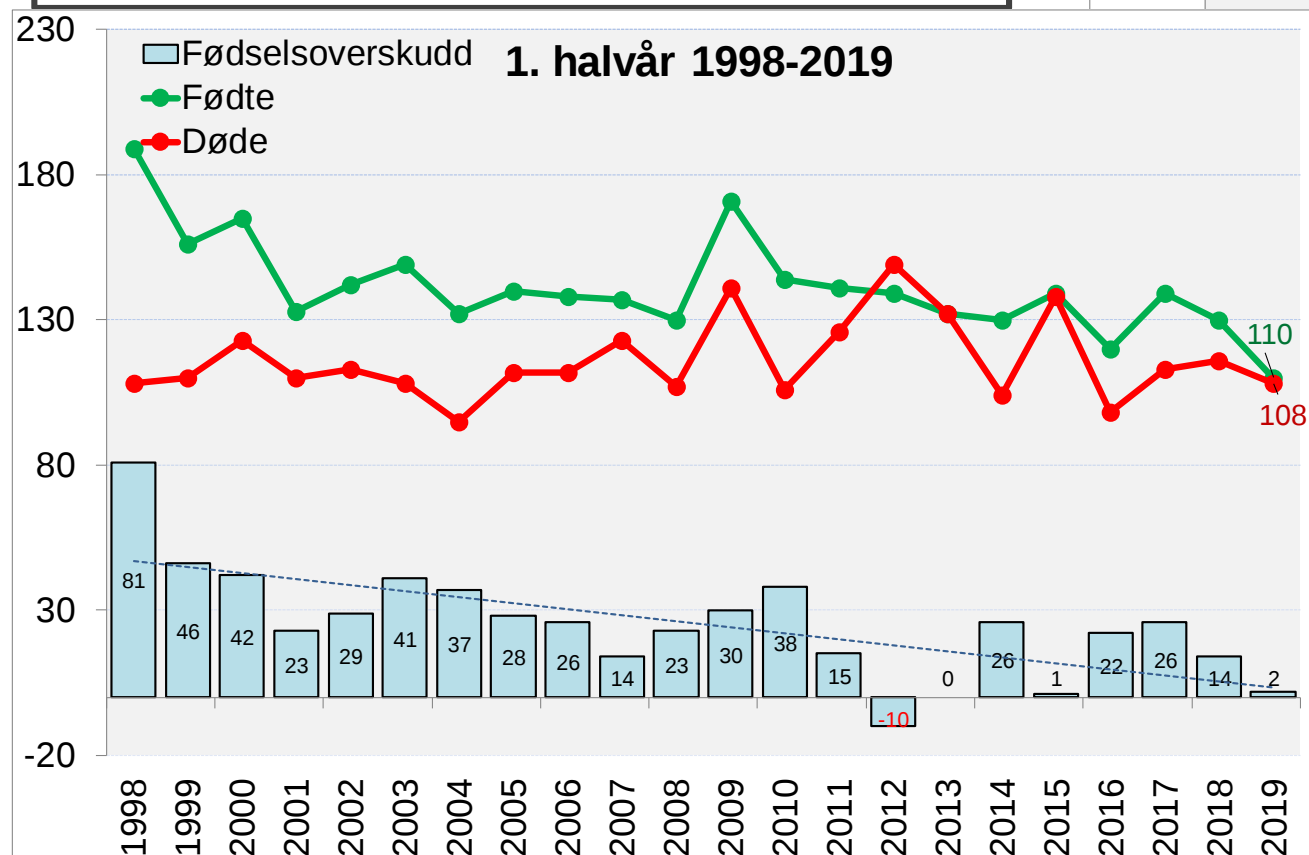
Befolknings endringer 2012-2018

Status 1. halvår 2019 (2018)

Fødte	110	(130)
Døde	108	(116)
Fødselsoverskudd	2	(14)
Innflytting	294	(329)
Utflytting	326	(292)
Nettoflytting	-32	(37)

Bef. endring: -30 (51)

RANA KOMMUNE
rådmannen

Befolkning 1.7. – grunnlag rammeoverføring 2020

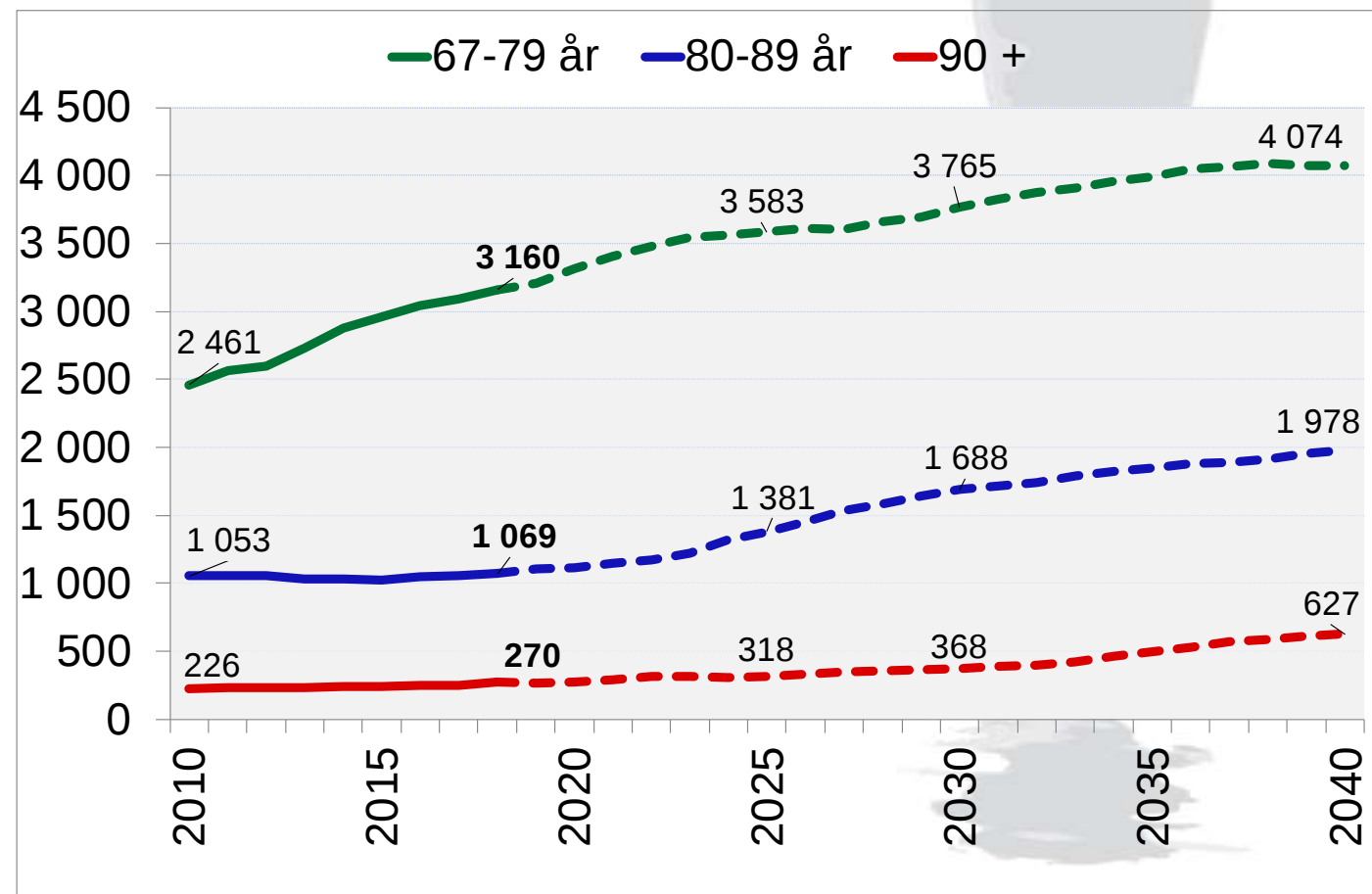
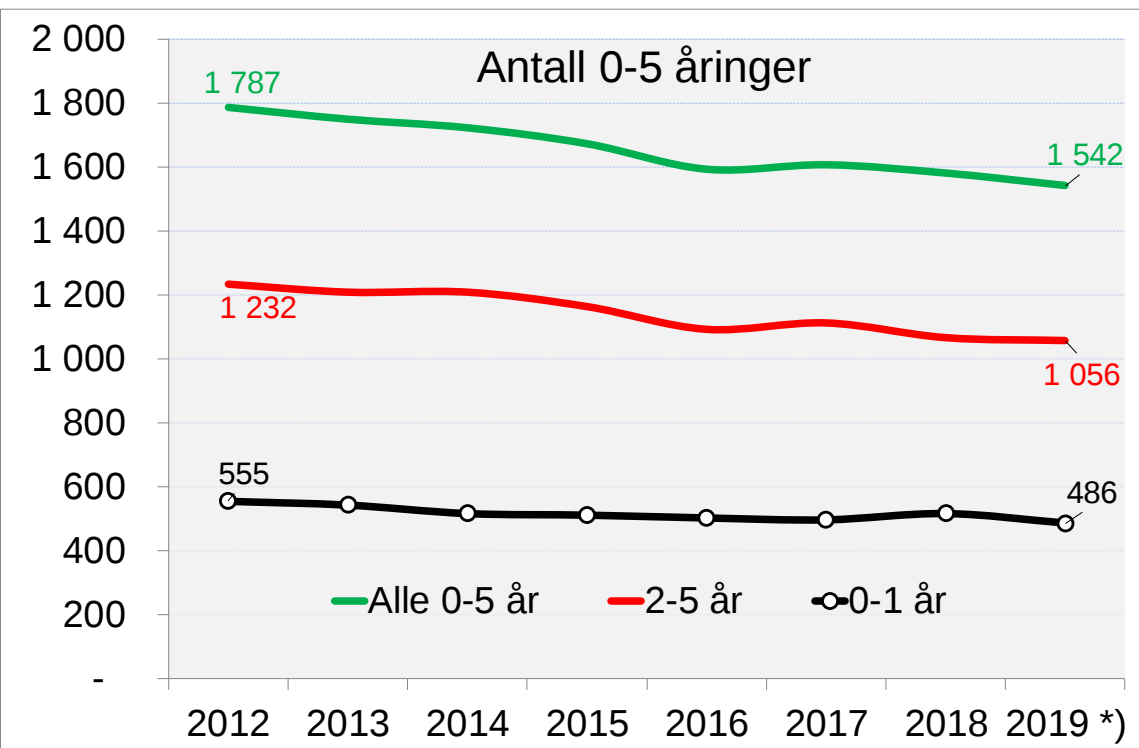
	1.7.2018	1.1.2019	1.7.2019	Endring
Sum innbyggere	26 285	26 230	26 246	-39
0-1 åringer	508	496	486	-22
2-5 åringer	1 087	1 111	1 056	-31
6-15 åringer	3 097	3 095	3 039	-58
16-22 åringer	2 407	2 442	2 306	-101
23-66 åringer	14 720	14 684	14 792	72
67-79 åringer	3 133	3 096	3 218	85
80-89 åringer	1 066	1 056	1 071	5
90 år og over	267	250	278	11
<i>Psykisk utviklingshemmede over 16 år</i>	<i>111</i>		<i>115</i>	<i>4</i>

Befolkningsprognose

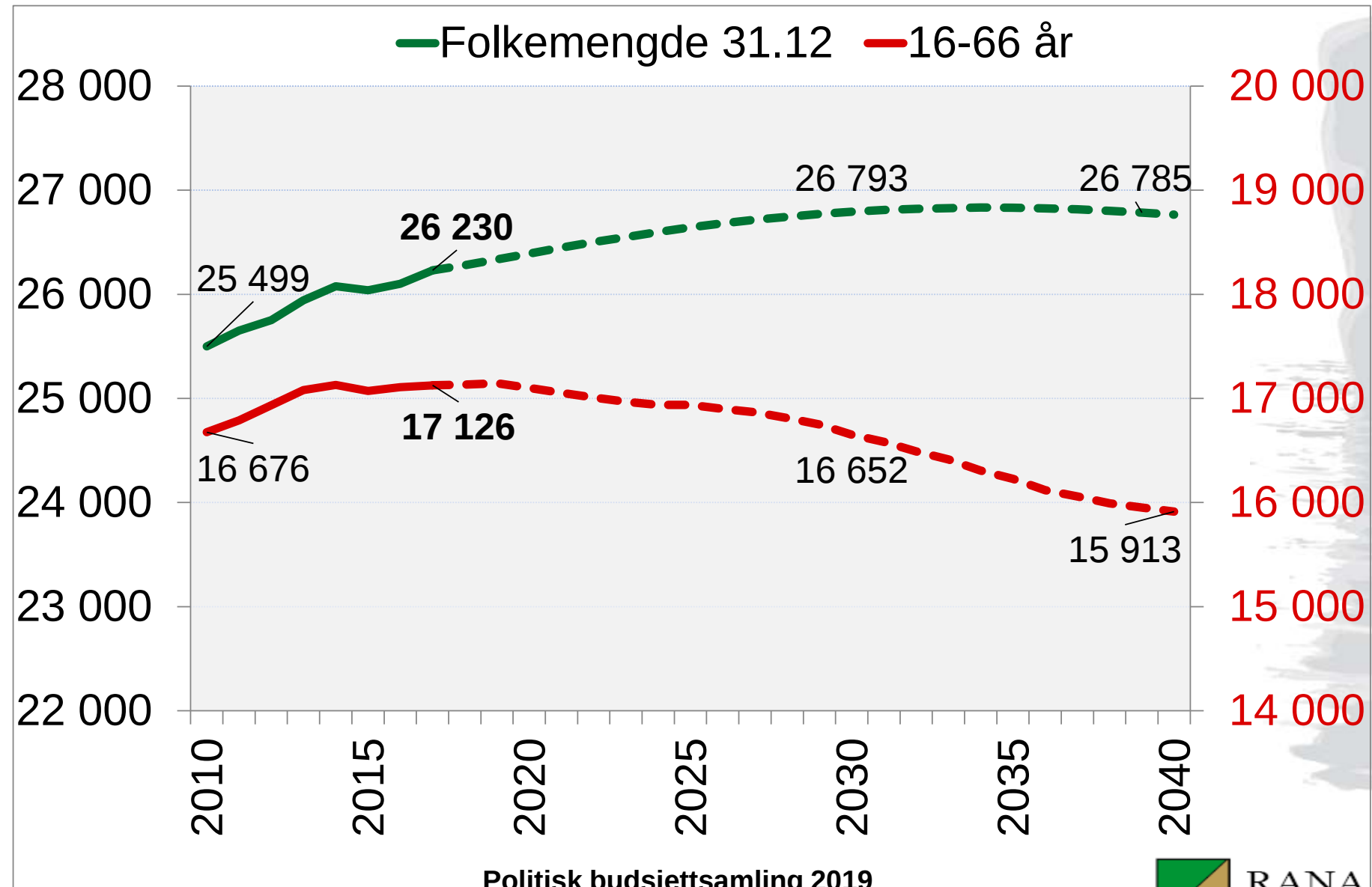
Slik framskrives befolkningen

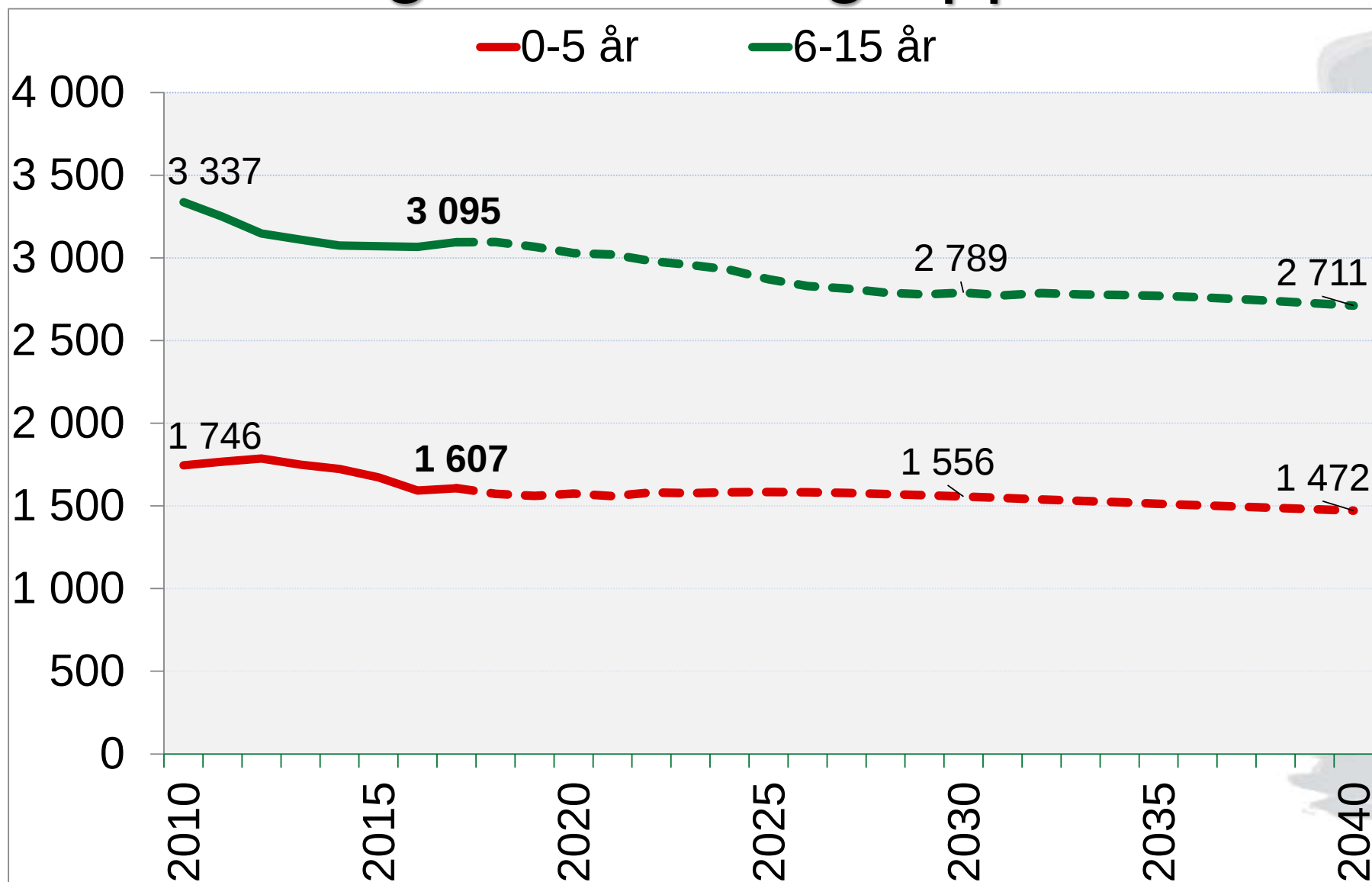
Færre unge - flere eldre

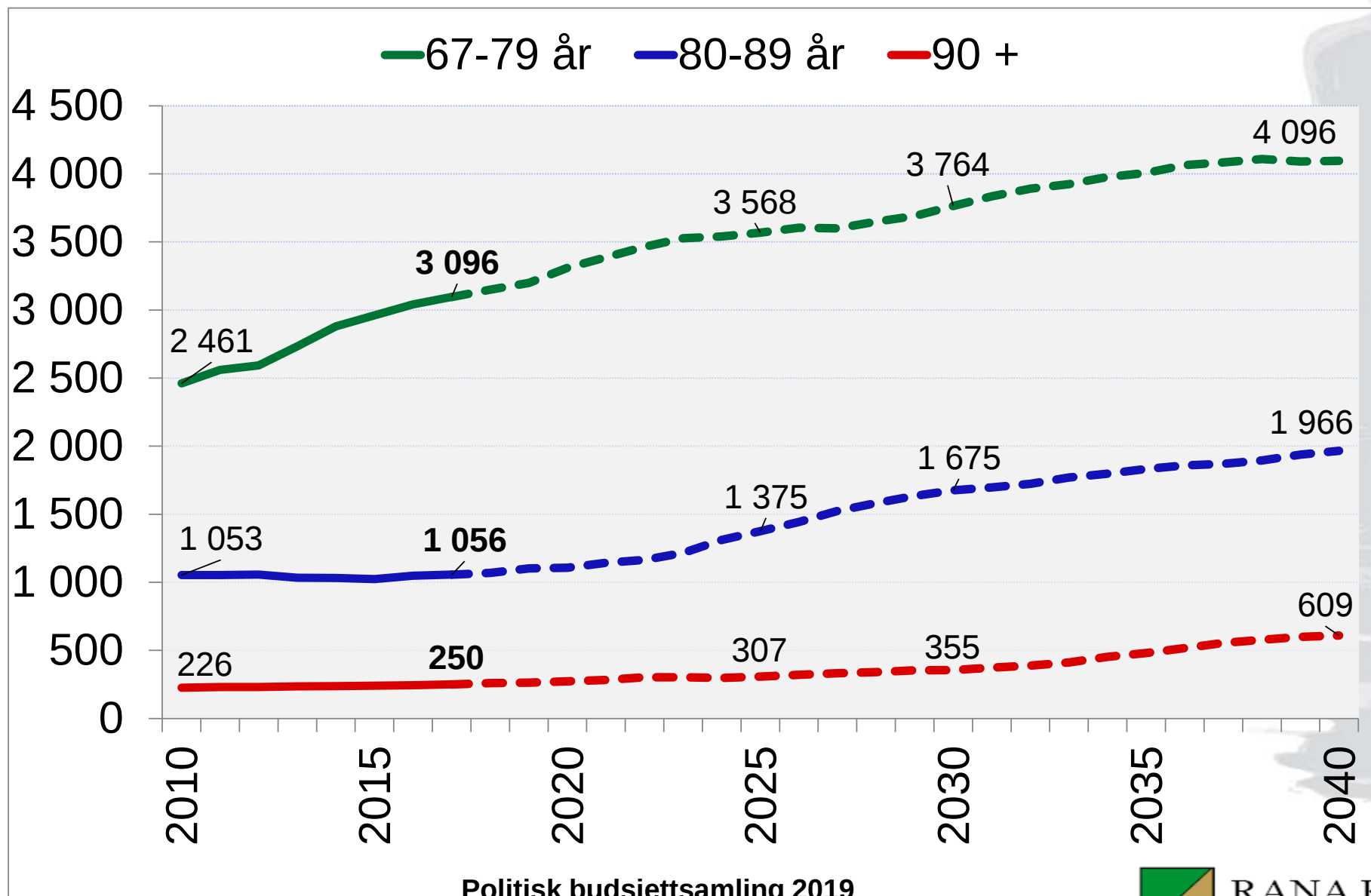
Demografi – folkemengde/yrkesaktive

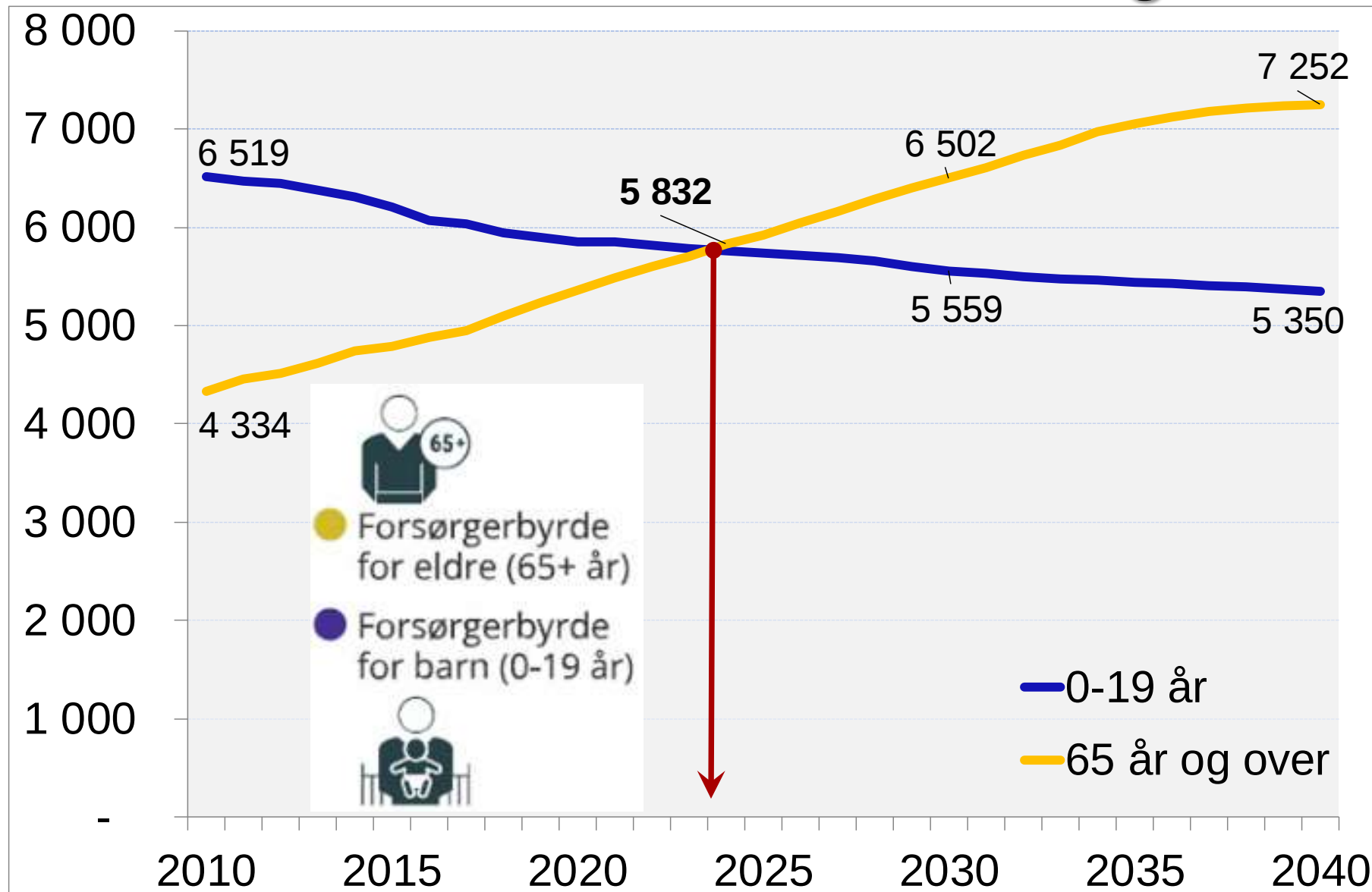
Demografi - barnegruppene

Demografi - eldregruppene

Behov for strukturendringer

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Statsbudsjettet 2020

Statsbudsjettet 2020

Bærekraftige velferdskommuner

En skole som gir
muligheter for alle

Gode helse- og
omsorgstjenester

Et sterkere sosialt
sikkerhetsnett

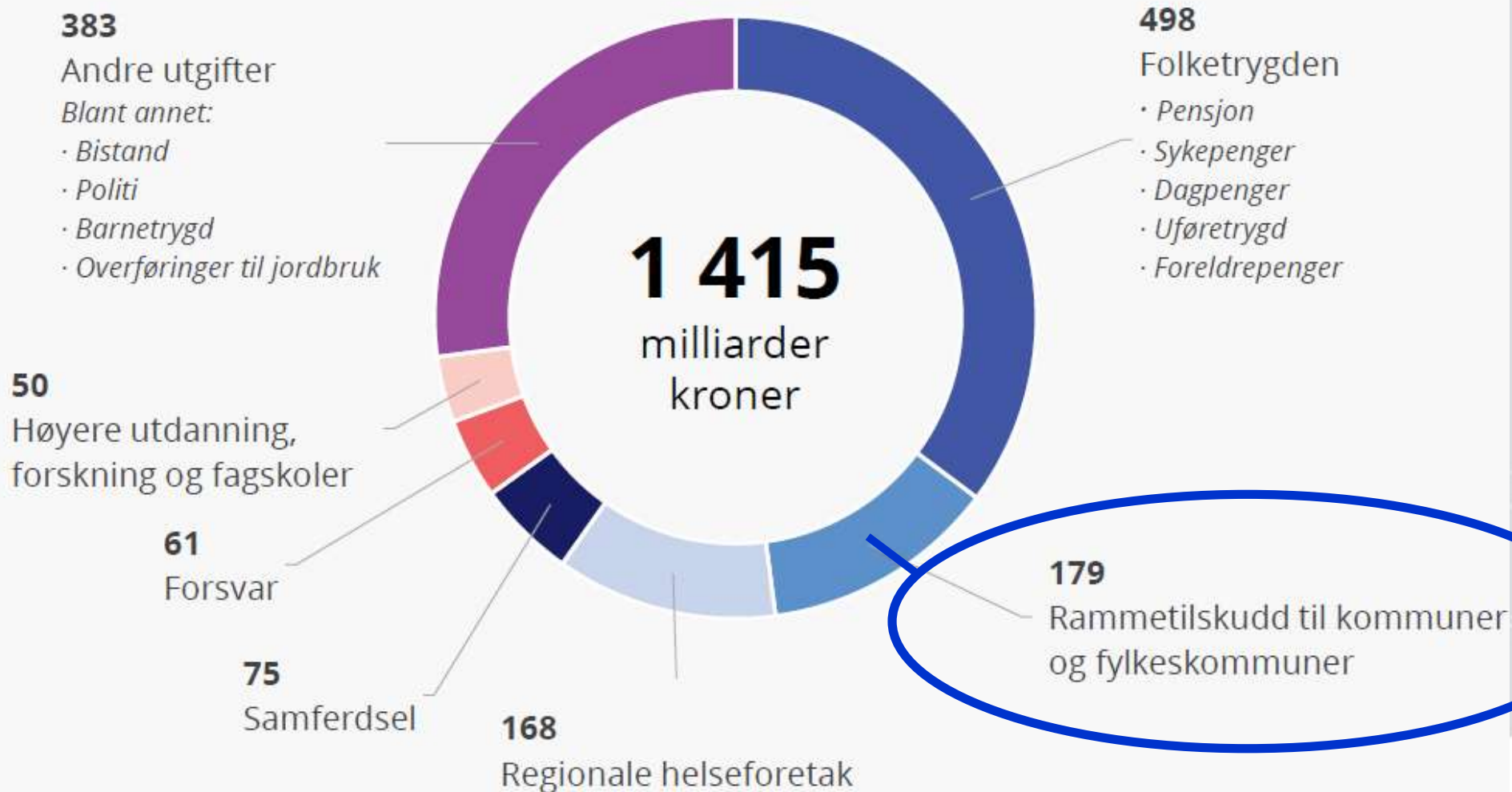

Skape vekst og
sysselsetting

Statens utgifter

Politisk budsjettsamling 2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Statsbudsjettet 2020

Vekst i frie inntekter

1,3 mrd. kroner (2,6 mrd.)

(Varslet i kom.prop.: 1,0 – 2,0 mrd. kr)

- Lønns- og prisvekst (kommunal deflator) 3,1 (2,8) prosent.
- Årslønnsvekst 2019-2020: 3,6 prosent
- Kommunal skattøre reduseres med 0,45 prosentpoeng til 11,1 prosent.

Statsbudsjettet 2020

- ✓ Økt barnetrygd for alle barn 0-6 år: 3 600 kroner per år

- ✓ Forsøk med fritidskort for barn over seks år

- ✓ Inntektsgradert SFO-pris for 1.-2. trinn
- ✓ Gratis SFO for elever på 5.-7. trinn med særskilte behov

Statsbudsjettet 2020

- Tidlig innsats i barnehage og skole
- Gratis heltidsplass i barnehage for 2- og 3-åringer i asylmottak
- Nye læreplaner i grunnskolen og videregående skole
- Viderefører kompetansesatsingen i barnehage og skole

Statsbudsjettet 2020

Bedre helsetilbud

1,5%

Aktivitetsvekst sykehus

- ✓ Tiltak for å møte rekrutteringsutfordringer i fastlegeordningen og behovet for legespesialister

2 000

Heldøgns omsorgsplasser

- ✓ Opprette et eget eldreombud

150

millioner

Opptrappingsplanen for rusfeltet

Statsbudsjettet 2020

- Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester, 50 000 kr ut over generell prisstigning
 - Fra 1 270 000 i 2019 til 1 361 000 kroner i 2020.
 - Kompensasjonen for kommunenes utgifter ut over innslagspunktet beholdes uendret på 80 prosent
- Overfører skatteoppkrevingen til Skatteetaten
- Nye digitaliseringstiltak for forenkling, effektivisering og bedre løsninger.
- Viderefører avbyråkratiserings -og effektiviseringsreformen

Statsbudsjettet 2020

Innlemming av øremerkede midler – innfases i rammetilskuddet og får ingen økonomisk effekt for Rana kommune

- Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats på 1.–10. trinn -6,0 mill. kr
 - Etablering og tilpasning bolig -2,4 mill. kr
 - Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens -1,8 mill. kr
 - Psykologer i kommunale helse og omsorgstjenester -1,0 mill. kr
 - Habilitering og rehabilitering -0,4 mill. kr
- **Styrking opptrapping rusfeltet** -0,75 mill. kr

Endringer som må dekkes av kommunen:

- Økt innslagspunkt ressurskrevende brukere 2,35 mill. kr
- Uttrekk skatteoppkrever 1,1 mill. kr

Statsbudsjettet 2020 – Rana kommune

	2020
Økning i frie inntekter	-71 325
Lønns- og prisstigning	50 000
Tiltak rusfeltet	750
Videreføring tidlig innsats skole og komp. tap e-skatt	6 500
Demografi	1 000
Oppgaveendringer	1 285
Skatteoppkrever	1 100
Innlemming av øremerkede tilskudd	5 300
Økt innslagspunkt ressurkrevende	2 350
Flere utviklingshemmede	2 800
Økning i barnetrygd	350
Sum Statsbudsjettet	110

Veien videre - prioriteringer?

Kommunestyrevedtak

• Gruben flerbrukshall - driftstilskudd	4 000
• Beredskapsordning brann	2 000
• Parkeringsordning	1 200
• Helgeland museum – økt støtte	130
• <u>Fageråsen hoppanlegg – driftstilskudd</u>	<u>300</u>
<u>Sum drift</u>	<u>7 630</u>
• Fageråsen hoppanlegg – investering	4 000
• <u>Gruben flerbrukshall – investering</u>	<u>6 000</u>
<u>Sum investeringstilskudd</u>	<u>10 000</u>

Budsjett og økonomiplan 2020 - 2023

Hovedtall perspektivanalysen

<i>/ 1000 kroner</i>	2020	2021	2022	2023
Frie inntekter	-13 100	-12 600	-14 000	-16 700
Statsbudsjettet nye/økte opg.	12 210	11 710	9 910	8 010
Demografi	1 000	3 150	8 100	18 300
Sum statsbudsjettet	110	2 260	4 010	9 610
Pensjon	-12 050	-7 750	-13 050	-15 050
Kapitalkostnader	6 500	11 500	16 000	19 000
Konsesjonskraft	0	1 500	3 000	5 000
Eiendomsskatt	2 500	2 500	2 500	2 500
Netto driftsresultat (NDR)	-6 320	980	-4 820	-6 470
Sum finans	-9 370	8 730	3 630	4 980
Konsekvensjusteringer	13 510	11 710	11 610	8 610
Økonomiplan/nye tiltak	15 750	17 300	25 750	26 800
Sum drift	29 260	29 010	37 360	35 410
Sum omstillingsbehov	20 000	40 000	45 000	50 000
Brutto driftsresultat	3,4 %	4,0 %	3,8 %	3,9 %
Netto driftsresultat	2,4 %	2,7 %	2,3 %	2,2 %

Justeringer drift

Nye tiltak/endringer drift	2020	2021	2022	2023
Støttetjeneste	2 150	4 200	3 150	4 200
Valg 2019 og 2021	-1 050	0	-1 050	0
Flere lærlinger	1 000	2 000	2 000	2 000
Tilskudd Langsetvågen	-200	-200	-200	-200
Statsbudsjett 2020: Etablering og tilpasning bolig	2 400	2 400	2 400	2 400
Oppvekst og kultur	-11 880	-18 630	-23 330	-27 480
KST vedtak: Tilskudd Helgeland museum	130	130	130	130
KST vedtak: Prosjekt: Økt barnehagedekning	-1 500	-3 000	-3 000	-3 000
KST vedtak: Prosjekt: Matordning Rana U	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Redusert bosetting av flyktninger	-4 500	-6 500	-8 500	-10 500
Statsbudsjett 2019: Øremerking tidlig innsats skole	-950	-950	-950	-950
Tilskudd Vitensenter	1 750	1 750	1 750	1 750
Demografi skole	-1 800	-5 150	-6 750	-8 700
Demografi barnehage	-3 600	-2 500	-3 600	-3 800
Intern overføring - Foyerboliger	-1 810	-1 810	-1 810	-1 810
Barnevern - lovpålagt vaktordning	500	500	500	500
Barnehage - tilskudd til private	900	900	900	900

Justeringer drift

Nye tiltak/endringer drift	2020	2021	2022	2023
Helse og omsorg	14 910	26 810	41 960	54 310
Demografi omsorg	6 400	10 800	18 450	30 800
Nye tiltak/boliger		7 500	15 000	15 000
Statsbudsjett 2019: Reversering innslagspunkt ressurskrevende	-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
Statsbudsjett 2020: Dagaktivitetstilbud hjemmeboende med demens	1 900	1 900	1 900	1 900
Statsbudsjett 2020: Krav om psykologkompetanse	1 000	1 000	1 000	1 000
Økt antall psykisk utviklingshemmede	2 800	2 800	2 800	2 800
Intern overføring - Husleieinntekter	8 200	8 200	8 200	8 200
Reduserte refusjonsinntekter - rus	350	350	350	350
Tilsyn elektromedisinsk utstyr institusjoner	520	520	520	520
Fullfinansiering psykolog-/terapeutstilling	640	640	640	640
Integreringstilskudd	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
NAV kommune	1 650	1 650	1 650	1 650
Statsbudsjett 2019: Kompensasjon endring arbeidsavklaringspenger	350	350	350	350
Effekt barnetrygd (økning i barnetrygden)	200	200	200	200
Økt sosialhjelpsbehov som følge av regelverksendring	1 100	1 100	1 100	1 100

Justeringer drift

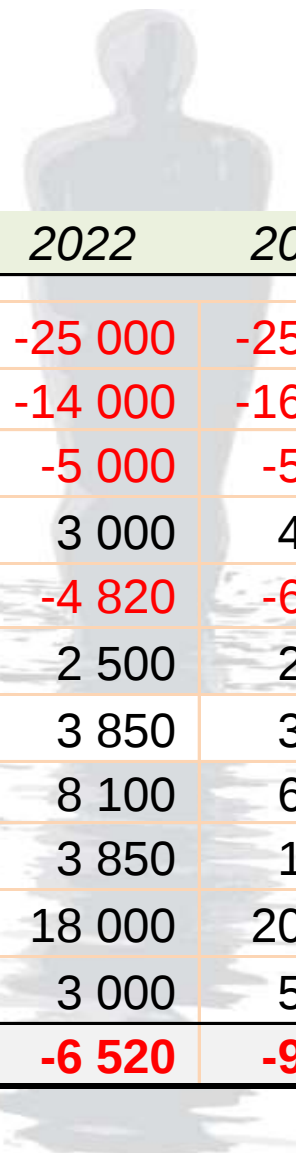
Nye tiltak/endringer drift	2020	2021	2022	2023
Tekniske tjenester	720	3 320	5 320	5 320
Statsbudsjett 2020: Veterinærvakt	460	460	460	460
KST vedtak: Parkeringsordning	1 200	1 200	1 200	1 200
KST vedtak: Brann beredskap	2 000	2 000	2 000	2 000
KST vedtak: Fageråsen hoppanlegg	300	300	300	300
Vedlikehold av bygg og anlegg	2 500	5 000	5 000	5 000
Flerbrukshall Gruben		2 000	4 000	4 000
Inntektsbortfall NFK leie Ranahallen	220	220	220	220
Besparelse FDV ny skolestruktur	-1 500	-3 500	-3 500	-3 500
Omklassifisering E6 til kommunal vei	1 000	1 000	1 000	1 000
Partnerskapsavtale Stålhallen	400	400	400	400
Intern overføring - Foyerboliger	1 810	1 810	1 810	1 810
Intern overføring - Husleieinntekter	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200
Grunnskole kroppsøving Moheia FP	630	630	630	630
Nye veier, gang og sykkelveier	100	200	200	200
Nye parkområder byen	300	300	300	300
Kommunale avgifter bygg	500	500	500	500
Sikringstiltak Yttrabekken	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000

Justeringer drift

Nye tiltak/endringer drift	2020	2021	2022	2023
Fellesområde drift	28 770	20 870	22 770	21 770
Besparelse FDV ny skolestruktur	1 500	3 500	3 500	3 500
Grunnskole kroppsøving Moheia FP	-630	-630	-630	-630
Investeringstilskudd Gruben allaktivitetshus	6 000			
Investeringstilskudd Fageråsen hoppanlegg	4 000			
Integreringstilskudd	17 900	20 000	22 900	22 900
Redusert bosetting av flyktninger	0	-2 000	-3 000	-4 000
Sum drift	36 320	38 220	51 520	59 770
Rammereduksjoner	-20 000	-40 000	-45 000	-50 000
Sum drift og finans	0	0	0	0

Justeringer finans

Nye tiltak/endringer finansområdet	2020	2021	2022	2023
Premieavvik	-20 000	-25 000	-25 000	-25 000
Frie inntekter	-13 100	-12 600	-14 000	-16 700
Kapitalkostnader/avskrivninger selvkostområder	-1 500	-3 500	-5 000	-5 000
Renteinntekter	1 000	2 000	3 000	4 000
Netto driftsresultat	-6 320	980	-4 820	-6 470
Eiendomsskatt	2 500	2 500	2 500	2 500
Penssjonsatser drift	3 850	3 850	3 850	3 850
Amortisering premieavvik	4 100	13 400	8 100	6 100
Statsbudsjett-eiendomsskatt-demografi usikkerhet	6 150	5 650	3 850	1 950
Kapitalkostnader (renter og avdrag)	7 000	13 000	18 000	20 000
Salg av konsesjonskraft		1 500	3 000	5 000
Sum finans	-16 320	1 780	-6 520	-9 770

Sum rammetilpasning tjenester

<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
20	40	45	50

Investeringer

Endringer og innspill økonomiplan 2020-2023

Økning brutto investeringer: 138,9 mill. kr

- Skolebygg **143,5 mill. kr**
 - Båsmo B 40,0, Gruben B 56,0, Rana U avd. Moheia 7,5, gymsal Båsmo B 40
- Infrastruktur **30,5 mill. kr**
 - Talvikparken og Moheiakvartalet 25,5, lysarmaturer og nett 4,5
- Omsorg og helse og sosial **12,3 mill. kr**
 - Sykehjem og sentralkjøkken 5,0 og Ytteren bosenter 7,3
- Øvrige kommunale bygg **- 93,2 mill. kr**
 - Kulturhus forskjøvet et år - 120, gulvdekke Ranahallen 14,6, Moheia bad 12,2
- Øvrige investeringer **10,4 mill. kr**
 - Tankbil brann 3,7, bokbuss 3,5, teneste portal 3,2
- Tilskudd kirkelig fellesråd: **11,9 mill. kr**
- Selvfinansierende områder **23,5 mill. kr**
 - Vann og avløp 10,0 Storforshei omsorgsboliger 13,5

Brutto investeringer 2020 - 2023

Brutto investeringer: 1 193,0 mill. kr

- Skolebygg 516,0 mill. kr
- Vann- og avløp 272,6 mill. kr
- Infrastruktur 219,9 mill. kr
- Øvrige investeringer 111,2 mill. kr
- Investeringsstilskudd kirkelig fellesråd 45,5 mill. kr
- Selvfinansierende helse- og oms. boliger 14,5 mill. kr
- Helse- og omsorgsbygg 13,3 mill. kr

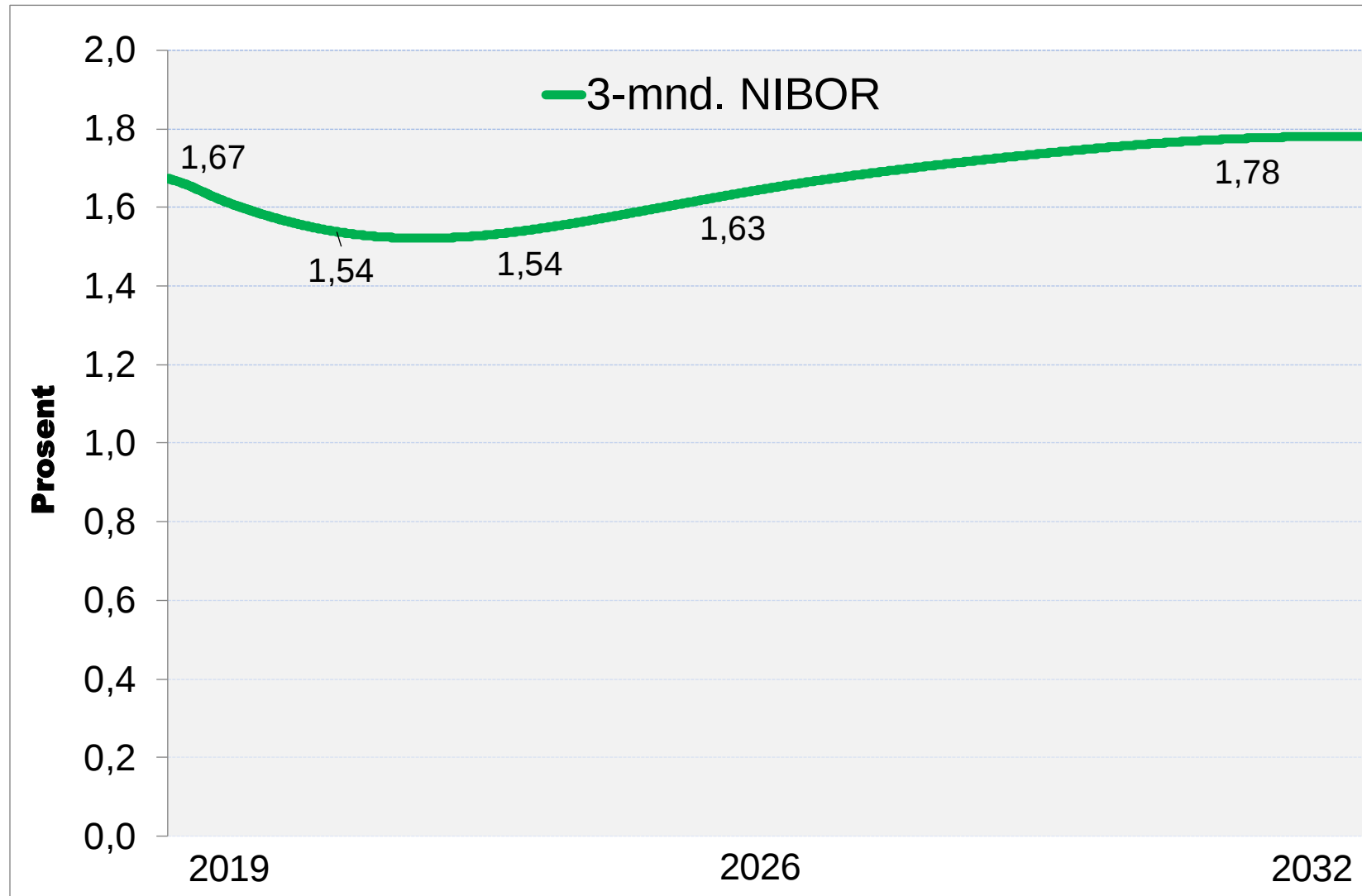
Finansiering etter innspill økonomiplan 2020-2023

Finansiering : 1 193,0 mill. kr

- **Låneopptak:** **678,1 mill. kr**
 - Herav selvfinansierende lån: 263,0 mill. kr
- **Egenkapital:** **340,6 mill. kr**
 - Overført fra drift: 198,5 mill. kr
 - Fondsbruk: 142,1 mill. kr
- **Inntekter:** (tilskudd, mva. komp. mv.) **182,3 mill. kr**
- Avsetninger til fond -8,0 mill. kr

Økt driftskonsekvens i 2023: 27,5 mill. kr
(renter og avdrag som finansieres av frie inntekter)

Kommunalbanken – 3 mnd. NIBOR

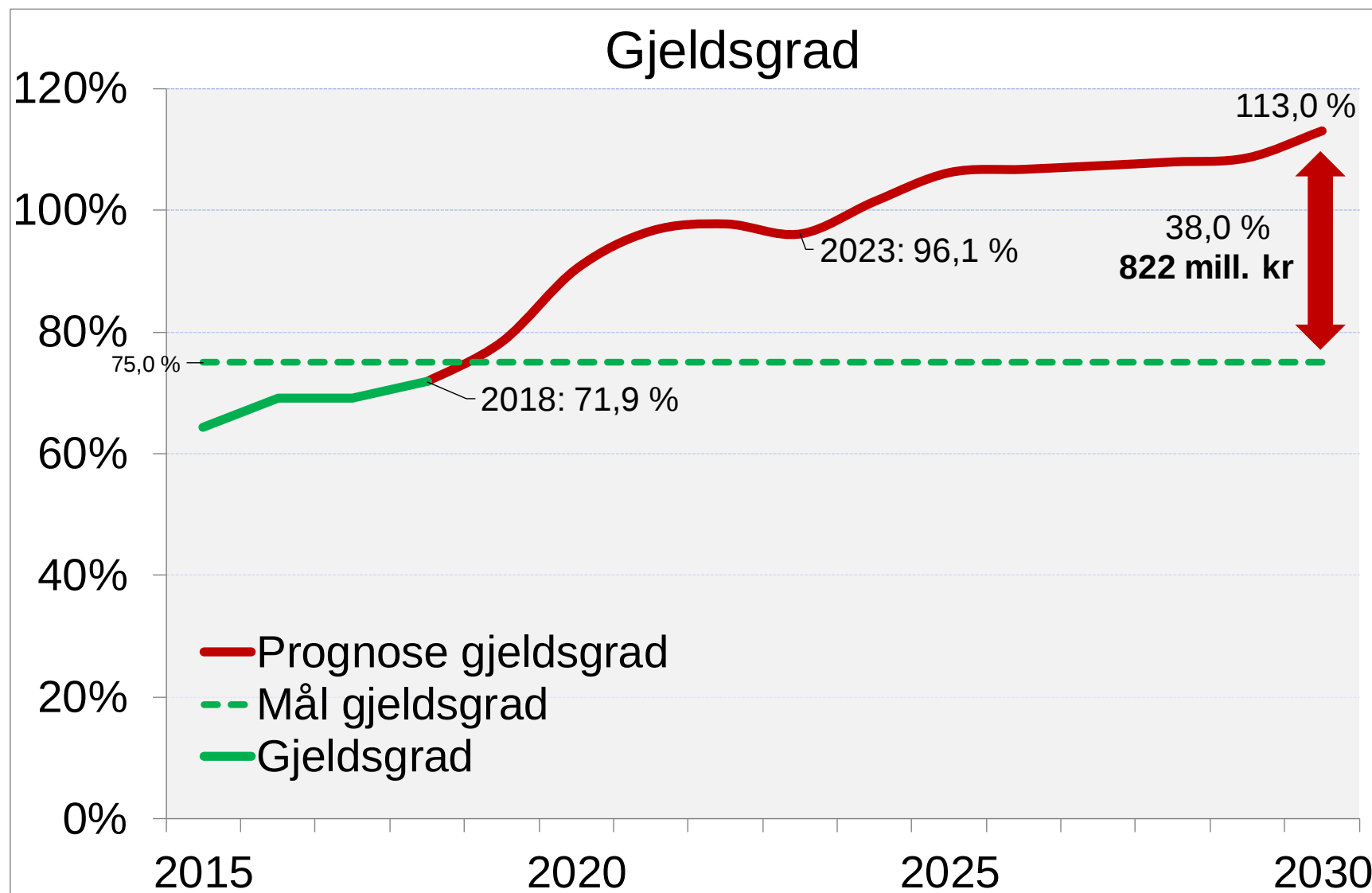

Skisse investeringsbehov 2024 – 2031

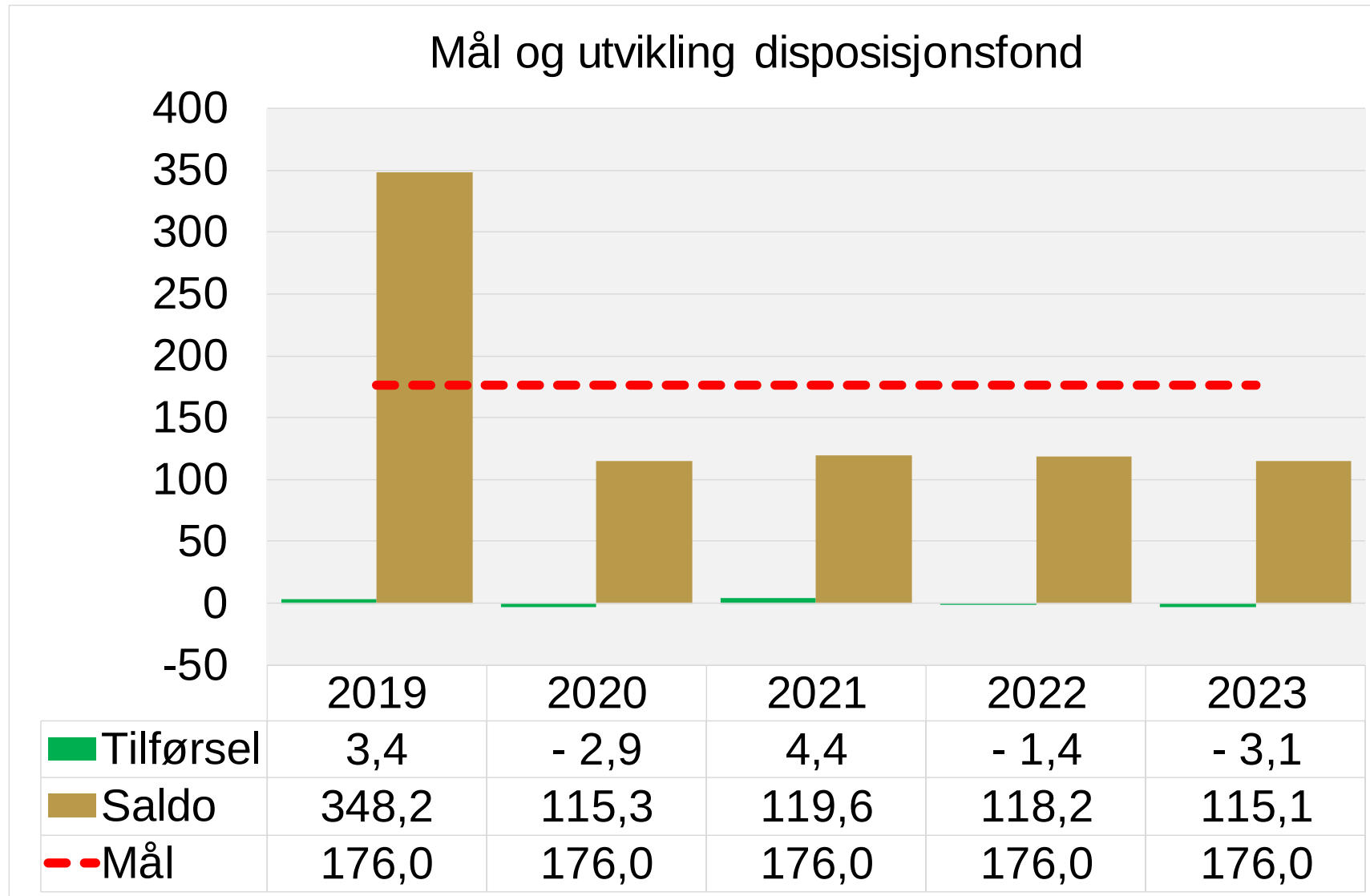
Brutto investeringer: 2,0 milliarder kr

- Øvrige kommunale bygg (eks. skolebygg) 520 mill. kr
- Nye sykehjem og sentralkjøkken 445 mill. kr
- Vann og avløp (selvfinansierende) 400 mill. kr
- Øvrige investeringer (41 mill. kr pr. år) 328 mill. kr
- Kulturhus 240 mill. kr
- Infrastrukturinvesteringer 70 mill. kr

Investeringsnivå

Redusert disposisjonsfond

Ivaretas mål om bærekraft?

Økonomisk bærekraft 2023

<i>Måltall</i>	<i>Mål</i>	<i>2023</i>	<i>Avvik i %</i>	<i>Avvik i kr</i>
Netto driftsresultat	2,0	2,2	0,8	17,5
Disposisjonsfond	8,0	5,2	2,8	61,0
Netto lånegjeld	75,0	96,1	21,1	460
Samlet bærekraftavvik				538,5

Omstillingsbehov

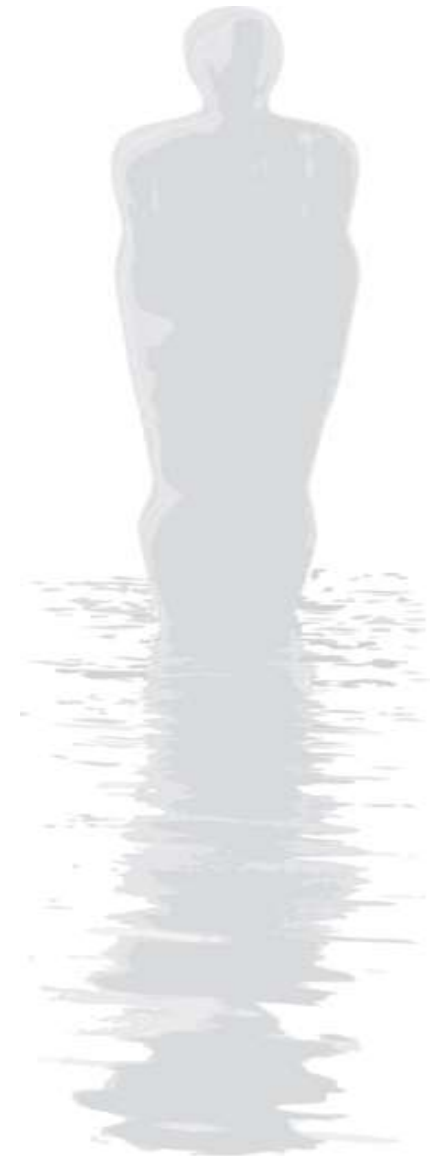
Sum rammetilpasning tjenester

	B-2019	2020	2021	2022	2023	Sum reduksjon
Støttetjeneste	110 760	-1 033	-2 066	-2 324	-2 582	-2,3 %
Oppvekst og kultur *)	562 892	-7 506	-15 012	-16 888	-18 765	-3,3 %
Helse og omsorg	565 240	-7 842	-15 684	-17 644	-19 605	-3,5 %
NAV kommune	49 929	-616	-1 231	-1 385	-1 539	-3,1 %
Tekniske tjenester	197 014	-2 851	-5 703	-6 416	-7 128	-3,6 %
Kirkelig fellesråd	15 291	-152	-304	-343	-381	-2,5 %
SUM	1 501 126	-20 000	-40 000	-45 000	-50 000	-3,3 %

Presentasjon avdelinger

Helse- og omsorgsavdelingen

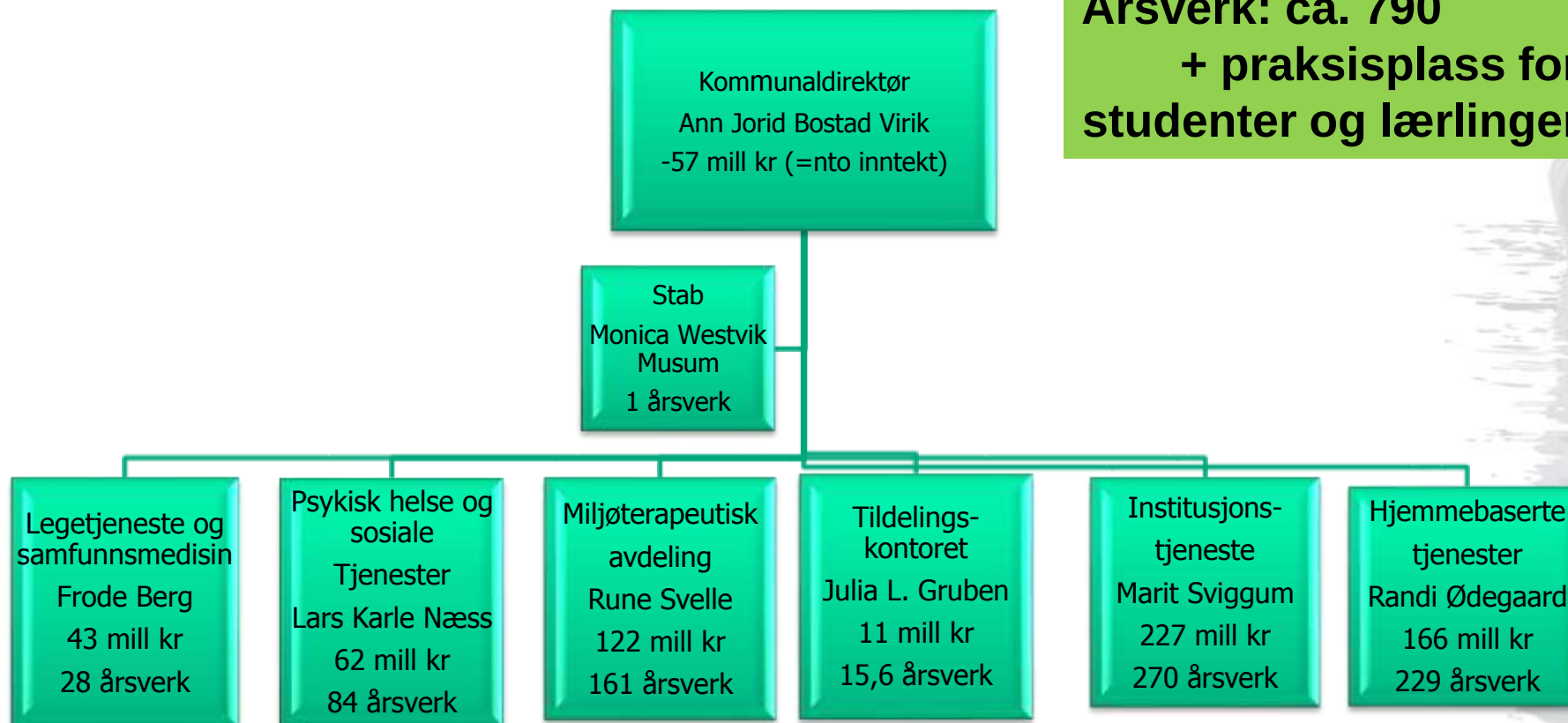
09.10.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Helse- og omsorgsavdelingen

Budsjett: 575 mill. kr.
Årsverk: ca. 790
+ praksisplass for
studenter og lærlinger

Status

- **Organisasjon:**

Ny. Fra 01.01.18. I stadig endring

- **Medarbeidere:**

Mange yrkesgrupper, mye god kompetanse, ulike kulturer, ledere og ansatte gjør en god jobb, vil gjøre en god jobb, mange felles brukere på tvers av fagavdelingene

- **Tjenester:**

Gode (heldøgns) helse- og omsorgstjenester - fra tidlig i livet til slutten av livet. Lavere kostn. enn KG13. Gode tilbakemeldinger - mange fornøyde brukere. Økte krav og forventninger. Ventelister

Status forts.

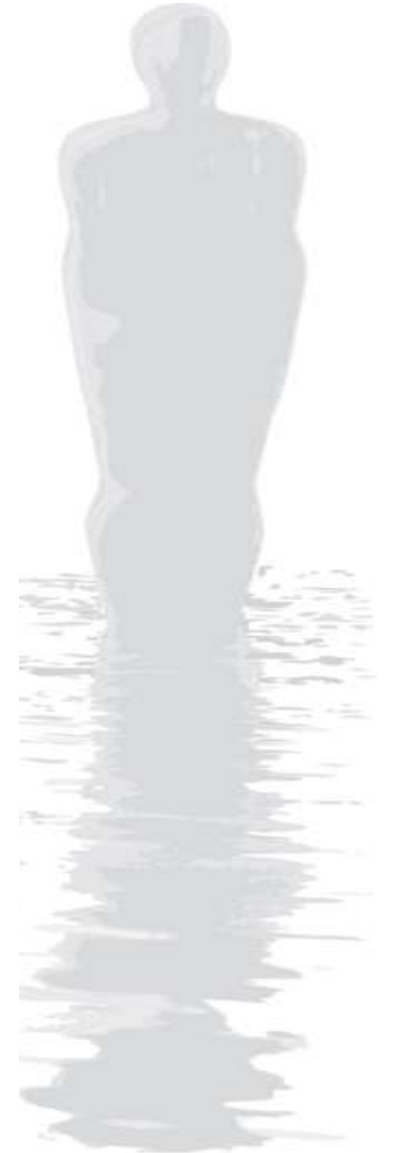
- og som i tillegg er et område i kommunen som har store utfordringer nå og framover

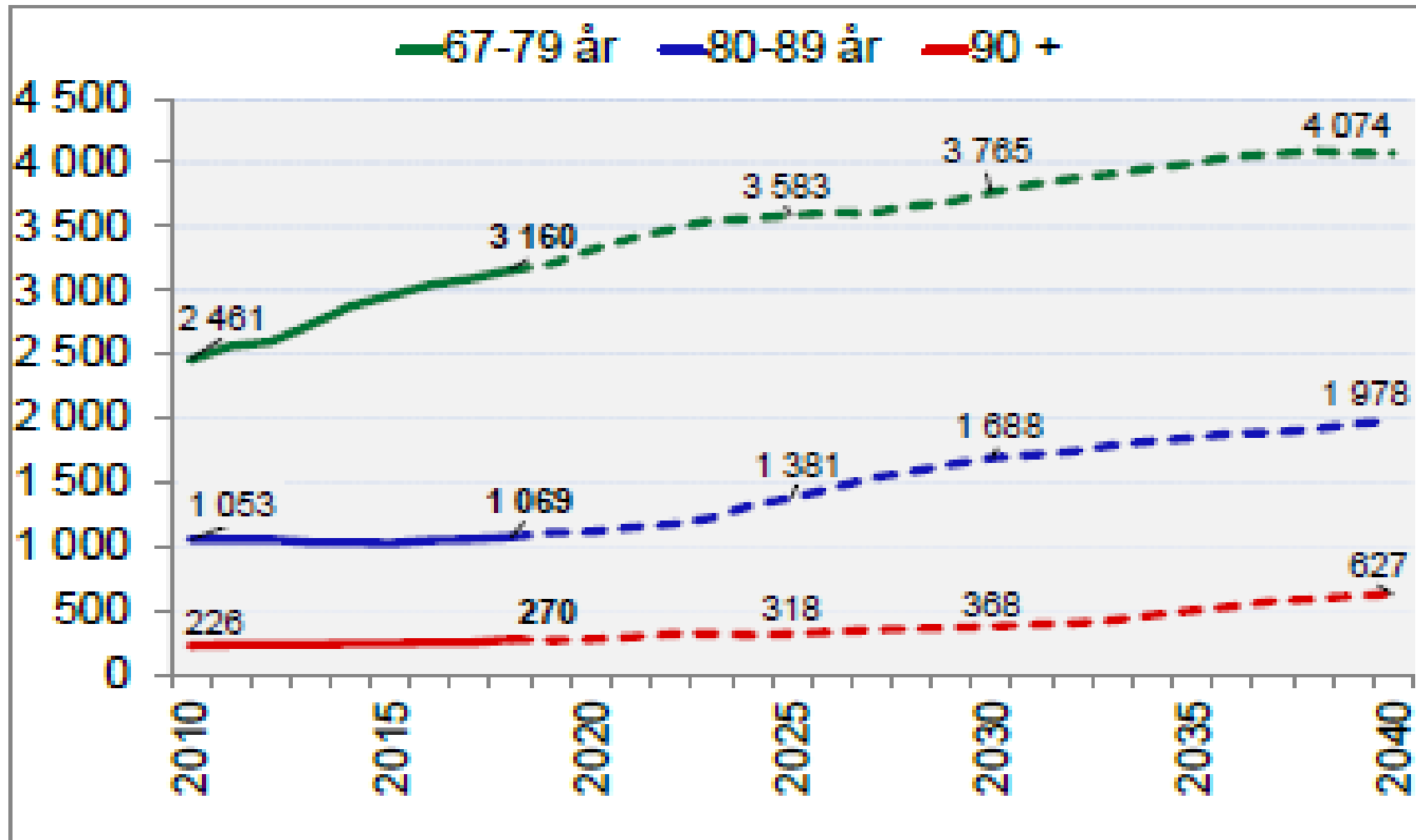
Rana Blad

Utfordringer:

- Rekruttering, utvikling og bevaring av kompetanse
- Fastlegemangel
- Sykefravær, deltid: ønsket og uønsket
- Tjenestens endrede karakter/nye oppgaver som tidligere tilhørte sykehus tjenesten. Omlegginger drift sykehus (polikliniske behandlinger, «høyere terskel inn/lavere terskel ut», ulike pakkeforløp) + reformer = overført ansvar til kommunen
- Økt etterspørsel: demografi + økt andel yngre + nye brukere/brukergrupper tilkommer

Utfordring, demografi

Utfordringer forts. aktuelle tall

Personellbehov: (nøktern framskriving)

+20 prosent til 2030, +>75 prosent i 2060

(omskrivning Rana: ca.160 årsverk)

Heldøgns omsorgsplasser:

+ 20 prosent i 2030

+ 90 prosent i 2060

(høy score KOSTRA)

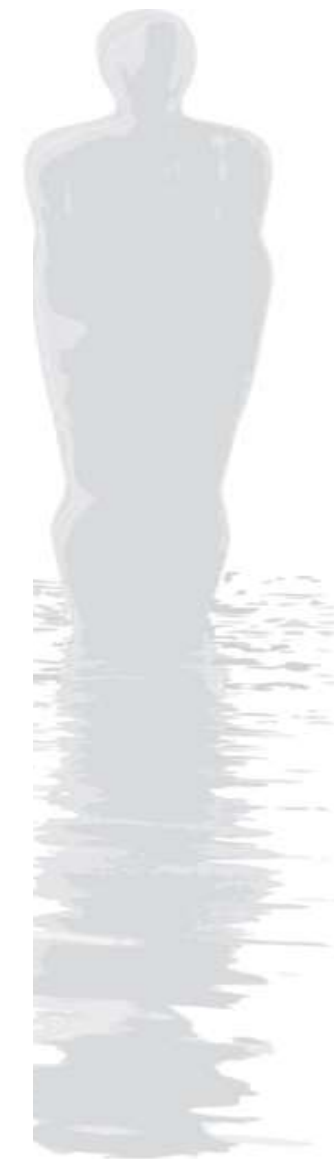
Kilde: Meld. St. 15 (2017-2018)

Leve hele livet s.45/46

Utfordringer forts.

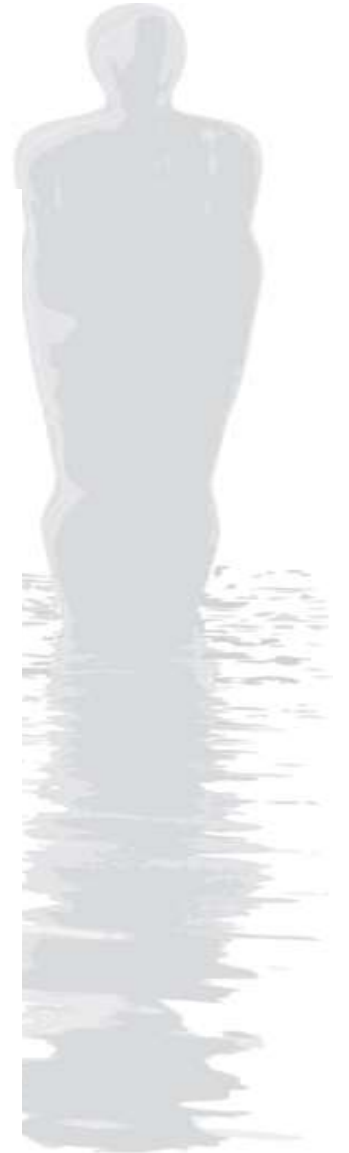
- Betaling utskrivningsklare i sykehus somatikk. For rus og psyk. helse fra 01.01.19
- Hardere rusmiljø ungdom/eldre med alkoholproblem
- Enkelte fagavd. drifter over budsjetttrammene
- Eldre omsorgsbygg (f.eks. Gruben sykehjem >30 år)
- Gen. god score KOSTRA/Lav score Kommunebarometer
- Framtid: Mindre penger, mindre tilgjengelig personell, økt behov
- Rom for ressurser til utvikling
- OU: organisering, infrastruktur, jobbe annerledes, synergier
- Ventelister enkelte områder

Utfordringer, aktuelle tall

Ventelister per 27.09.2019

- 15 langtidsplass i sykehjem
- 30 bemannet omsorgsbolig for eldre
- 36 bolig innenfor miljøterapeutisk avdeling (planperioden)
- 14-17 bolig innenfor avd. for psykisk helse og rus
- 25 dagplass for eldre
- ca. 5 barn/ungdommer til avlastning på Gardsbakken
- ca. 6 dagaktivitet på Rana Arbeidssenter
- ca. 40 til ergoterapi
- terapeutiske samtaler innen avd. for psykisk helse og rus

Enhetskostnader drift 2019

- Botilbud pers. med psyk. utv.hemm. (63) 1 300 000
- Dag/arb.tilbud Rana arbeidssenter (47) 140 000
- VTA-plass (25) 45 000
- Ressurskrevende tjen. H/O <67 år (47) 1 600 000
- Sykehjemsplass (245) 1 000 000

I tillegg: evt. investeringskostnader, der det er aktuelt.

Satsningsområder:

Det kreves en bred satsing dersom vi skal løse utfordringene. Kortsiktige og langsiktige grep.

a) Se på andre, mer bærekraftige driftsløsninger enn dagens velprøvde strukturer/modeller:

- Bygge ut og utvikle tjenesten/ tjenestekjeden, også innen arbeids-, aktivitets- og avlastningstilbud
- Andre og differensierte botilbud (antallet samlokaliserte leiligheter, sammensetningen av beboergrupper, eie- og finansieringsform)
- Omstilling og organisasjonsutvikling

Satsningsområder forts.

b) Igangsette tiltak som reduserer etterspørselen på sikt

- Forebygging
- Samarbeid m/pårørende, lokalsamfunn, frivillig sektor, internt og samarbeidsparter
- Øke mestringsevne og selvstendighet: Ta i bruk teknologiske løsninger målrettet. F.eks. trygghets- og mestringsteknologi, digitalt tilsyn (ny stilling)
- Tjenestedesign. Tidlig innsats (Pasient-sentrert helseteam, innsatsteam, hverdagsmestring, rask psykisk helsehjelp, FACT-team..)

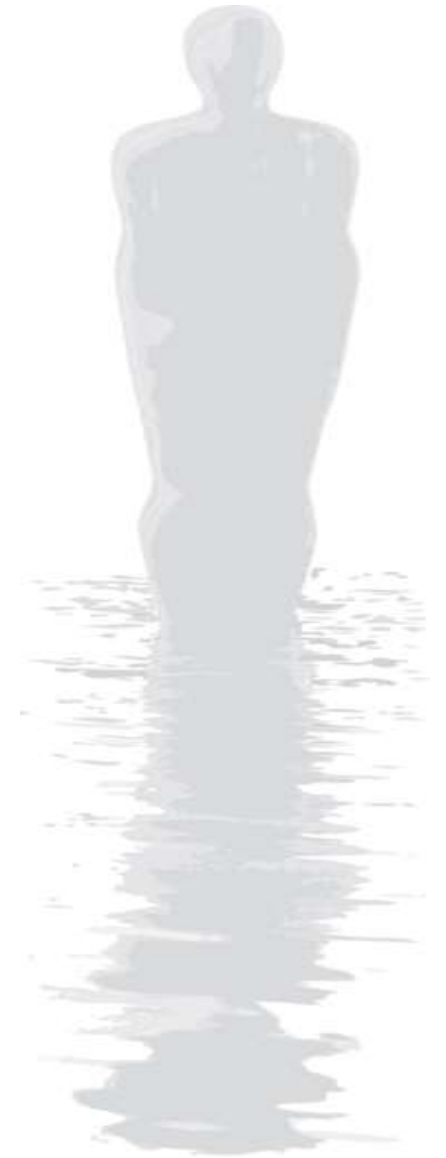
Satsningsområder forts.

c) Igangsette tiltak som kan redusere mangelen på arbeidskraft, utvikle ansatte og bevare kompetansen:

- Riktig (bruk av) kompetanse, rekruttering, kompetansepåfyll, samarbeid, (forståelse av hvorfor) teknologi, fokus på nærvær og heltidskultur
- Omdømme og stolthet

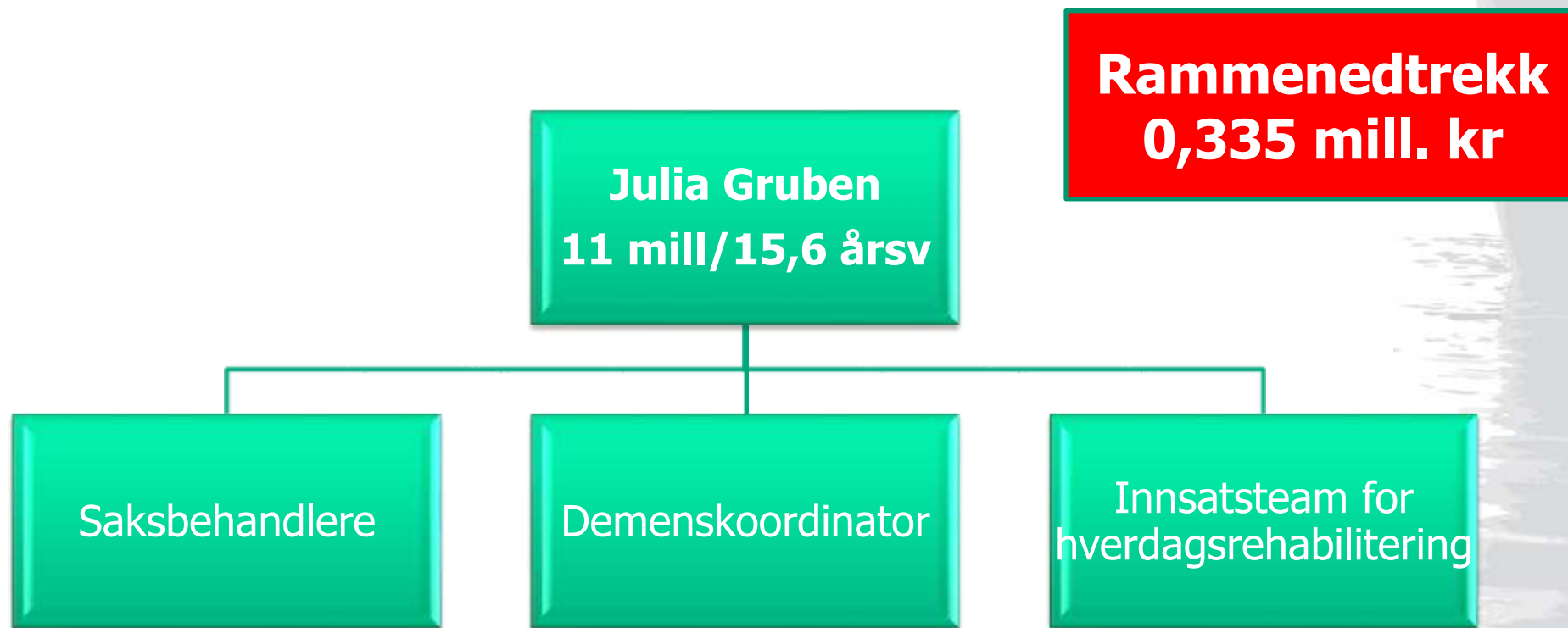

De ulike avdelingene

RANA KOMMUNE
rådmannen

Tildelingskontoret

Tildelingskontoret

Behandler søknader og tildeler helse- og omsorgstjenester

Utfordringer:

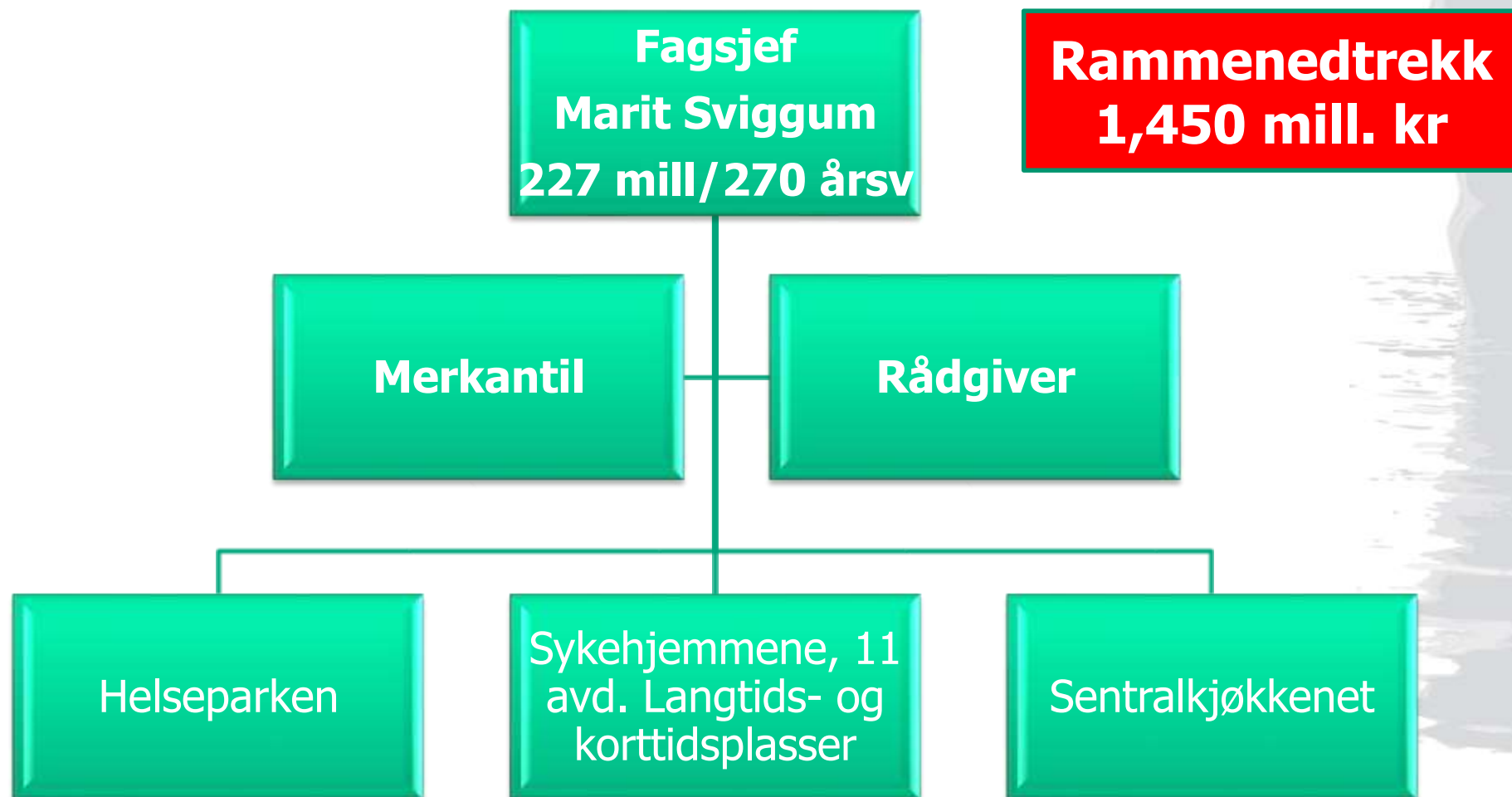
1. Nye områder
2. Sammensatte saker
3. Økt etterspørsel, spes psykisk helse og hukommelsesteam
4. Koordinerende enhet
5. Krysspress

Satsningsområder:

1. Innsatsteam/tidlig innsats/teknologiske løsninger
2. Utskrivningsklare: Videreutv. samarbeidet med sykehuset
3. Pakkeforløpene
4. Koordinerende enhet

Fagavdeling institusjon

Fremtidsperspektiv institusjon

Utfordringer:

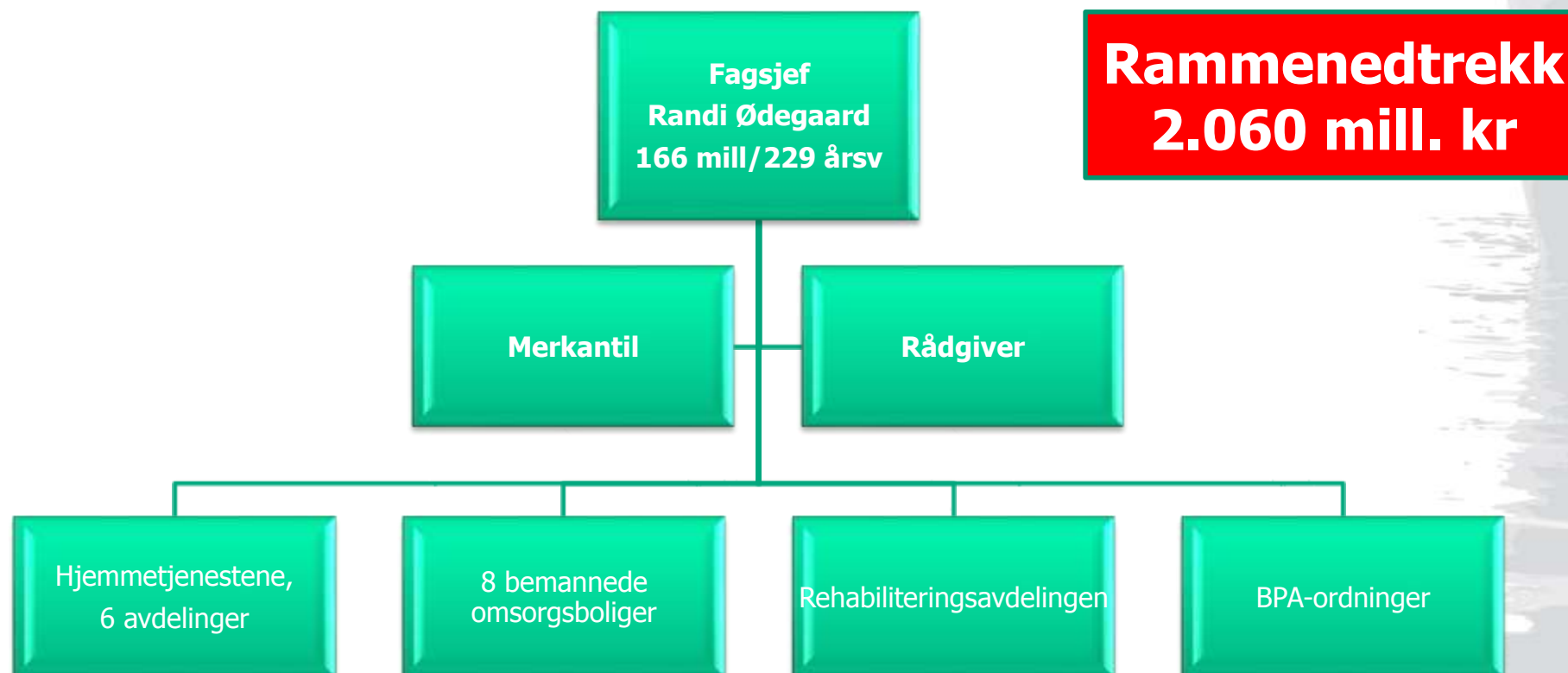
1. Lav andel korttidsplasser/rehabiliteringspl.
2. Renovering eldre sykehjemsbygg/sentralkjøkkenet
3. Nye sykehjemsbehov - drift

Satsningsområder

1. Samlokalisering korttidsplasser
2. Øke andel korttidsplasser
3. Sykepleierteam
4. Nytt sykehjem 2025

Fagavdeling hjemmebaserte tjenester

Fremtidsperspektiv hi.ti./rehab.ti.

Utfordringer:

Endring og omstilling fordi: rammebetingelsene endres og innbyggernes forventninger om valgmuligheter, selvstendighet og livskvalitet tilsier nye løsninger.

«Nøkkeltjeneste»

Økt ansvar fordi

- Andelen eldre øker
- Flere med livsstils- og aldersrelaterte sykdommer
- Flere lever lengre med alvorlig sykdom
- Yngre brukergrupper med store hjelpebehov

Fremtidsperspektiv hj.tj./rehab.tj.

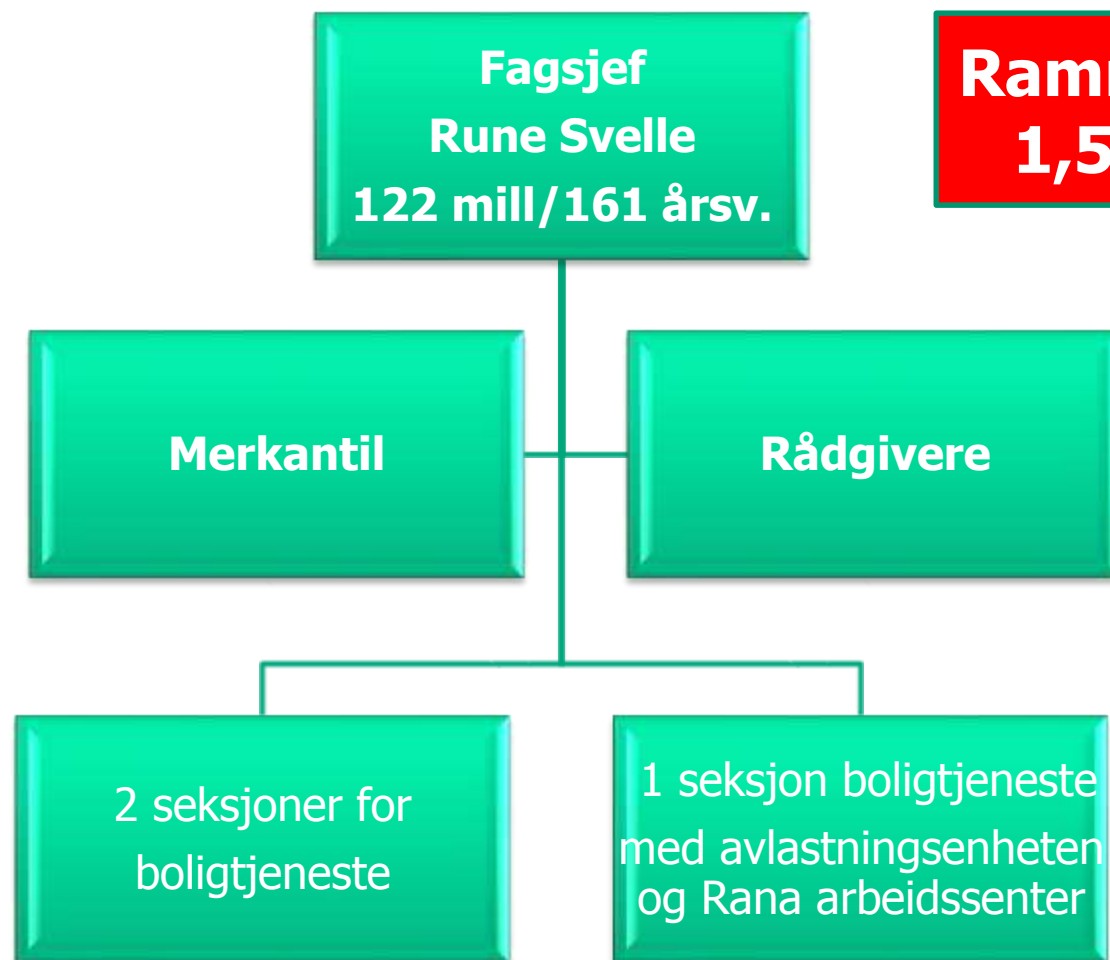

Satsningsområder:

- Hverdagsmestring, forebygging og rehabilitering
- Tjenestedesign
- Pasientsentrert helseteam, innsatsteam
- Samarbeid med frivillige og pårørende
- Eldre som ressurs
- Dagtilbud og fritidsaktiviteter
- Samlokalisering for synergier og bedre ressursutnyttelse

Miljøterapeutisk avdeling (=MTA)

**Rammenedtrekk
1,500 mill. kr**

RANA KOMMUNE
rådmannen

Fremtidsperspektiv MTA

Utfordringer

- Drift over budsjettrammer
- Ventelister til bolig, avlastning, dag/arbeidsaktiviteter

Personer med boligbehov	2019	2020	2021	2022	2023
Boliger med heldøgntjeneste	5	5	4	2	
«Satellitt»/behov for bolig m/ambulerende tjeneste		7	2	5	

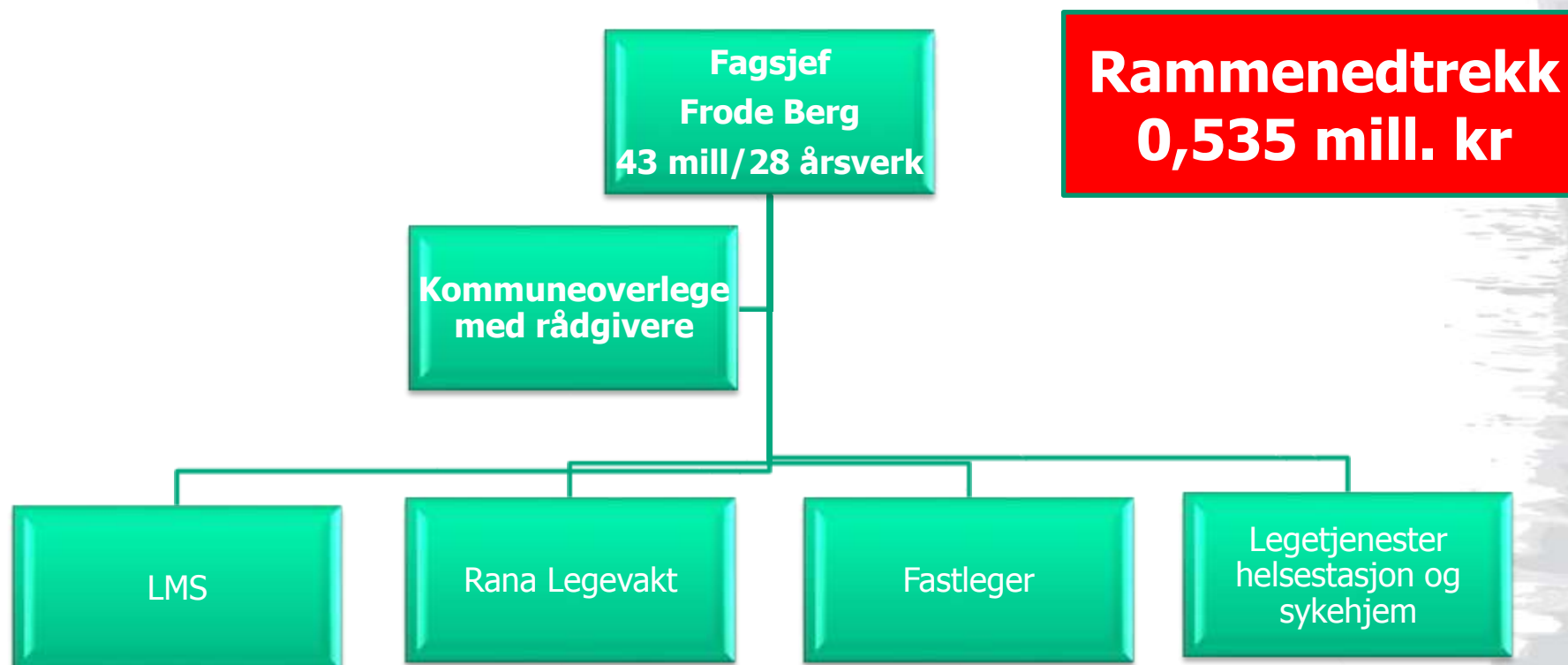
I tillegg: 6 personer fra 19 til 58 år som bor med pårørende

Satsningsområder:

- Andre, mer bærekraftige differensierte boligløsninger (antall, målgrupper, eieform...) med og uten bemanning
- Ambulerende tjeneste
- Økt dag-, arbeids- og avlastningstilbud (2 + 2 mindreårige barn)
- Bærekraftig økonomi

Legetjenester og samfunnsmedisin =LTS

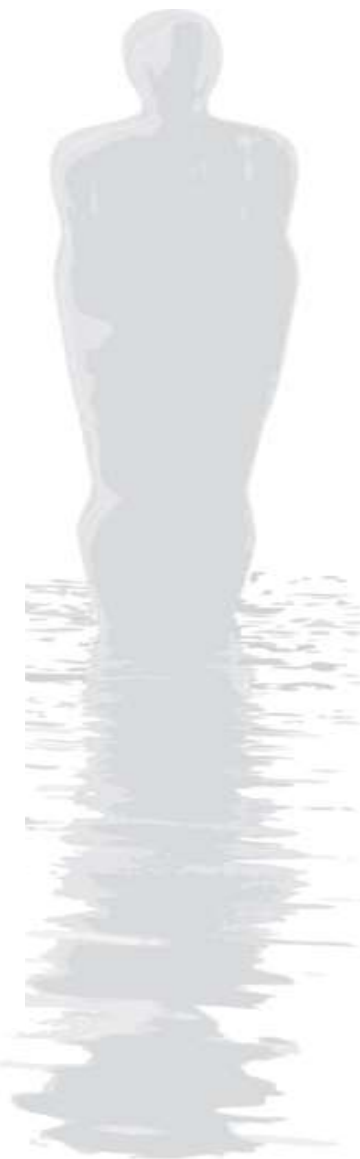
Fremtidsperspektiv LTS

Utfordringer:

1. Rekruttering
2. Drive ihht. til lovverk og samtidig overholde økonomiske rammer
3. Kvalitet
4. Lokaler

Satsningsområder:

1. Modernisering av fastlegeordningen
2. Innovativ rekruttering
3. Nytt legesenter utredes

Avdeling psykisk helse og sosiale tjenester (=PHST)

Fremtidsperspektiv PHST

Utfordringer:

WHO: psykiske lidelser vil være viktigste årsak til sykdomsbelastning i tiden framover

- Økt etterspørsel og ventelister: terapeutisk arbeid og differensierte botilbud
- Nye brukergrupper. Samhandlingsreformen: overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, pakkeforløpene
- Kommuner skal yte behandling innen feltet (lettere til moderate ps lidelser)

Satsningsområder:

- Utvikle tjenestene (psykolog på plass), kvalitetsforbedring, fornying og riktig ressursanvendelse, fokus på ledelse, kvalitetsutvikling i alle ledd
- Differensierte botilbud (Tjærahågen)
- Utvikle god tilbakemeldingskultur internt og ut mot pasientene
- Erfaringskonsulenter
- Tilgjengelighet utenom ord. arbeidstid (K-vedtak)

Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020

Fem overordnede mål:

- Det skal sikres reell brukerinnflytelse gjennom fritt behandlingsvalg, flere brukerstyrte løsninger og sterkere brukermedvirkning ved utforming av tjenestetilbudet.
- Sikre at personer som står i fare for å utvikle et rusproblem skal fanges opp og hjelpes tidlig.
- Alle skal møte et tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat.
- Alle skal ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.
- Det skal utvikles og i større grad tas i bruk alternative straffereaksjoner og straffegjennomføringsformer.

Leve hele livet- en kvalitetsreform for eldre

- Reformperioden vil starte i 1. januar 2019 og vare frem til 2023 med ulike faser for planlegging, gjennomføring og evaluering
- Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet skal handle om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: **mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.**

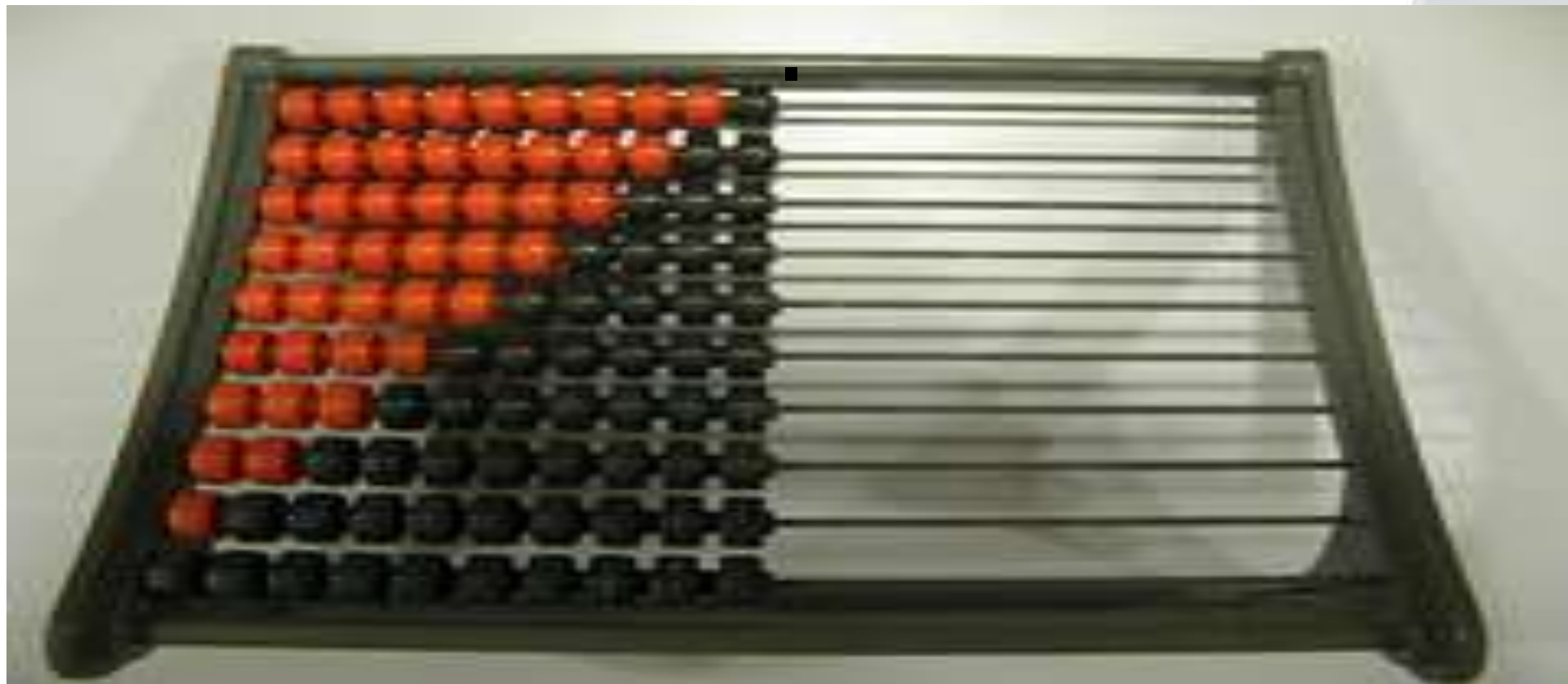
Pakkeforløp for psykisk helse og rus

Pakkeforløp kreft

- skal gi pasient eller pårørende et behandlingsforløp som er helhetlig og forutsigbart, uten unødig ventetid, mer innflytelse på behandlingen, og den skal evalueres systematisk underveis. Pakkeforløpene innføres trinnvis fra 1. januar 2019.

Rammereduksjon 2020 - 2023

RANA KOMMUNE
rådmannen

Rammereduksjon drift

• Tildelingskontoret	-0.335
• Institusjoner	-1.450
• Hjemmetjenester	-2.060
• Miljøterapeutisk avdeling	-1.500
• Legetjenester og samfunnsmed.	-0.535
• Psykisk helse og sosiale tjenester	-0.780
• <u>Felles (OU/omorg/digitalisering mv.)</u>	<u>-1.182</u>

SUM 2020 **-7.842**

Økende til -19 605 mill. kr i 2023

Rammereduksjon drift

s. 54 og 55 i Perspektivanalysen

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Psykisk helse og sosiale tjenester				
Reduksjon 1 årsverk	-700	-700	-700	-700
Reduserte utgifter bevillingskontroll	-80	-80	-80	-80
Institusjoner				
Reduksjon 70 % stilling merkantil	-700	-700	-700	-700
Reduksjon 1 årsverk Ytteren sykehjem	-750	-750	-750	-750
Legetjeneste og samfunnsmedisin				
Reforhandling avtale om legevaktsformidling	-150	-150	-150	-150
Avslutte helserespons LMS	-75	-75	-75	-75
Taksting legevakt	-110	-110	-110	-110
Reforhandlet alternativ godtgjørelse legevakt	-120	-120	-120	-120
Redusere sykehjemslegestilling 5 %	-80	-80	-80	-80
Redusere 0,5 årsverk helsesekretær/sykepleier LMS			-300	-300
Redusere 0,5 årsverk sykehjemslege		-580	-580	-580
Hjemmetjeneste				
2,6 årsverk demenslag	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Redusert forbruk variabel lønn (overtid)	-60	-60	-60	-60
Miljøterapeutisk avdeling				
Redusere hvilende natt Gardsbakken	-750	-750	-750	-750
Redusere 1 årsverk Per Persavei	-750	-750	-750	-750
Tildelingskontoret				
Redusere 50 % stilling	-335	-335	-335	-335
Generelt				
Organisasjonsutvikling/omorganisering/digitalisering mv.	-1 182	-8 444	-10 104	-12 065
Sum tiltak	-7 842	-15 684	-17 644	-19 605

Avslutning:

Mål:

Innrette driftsområdene for fremtiden

innovasjon og smarte løsninger

RANA KOMMUNE
rådmannen

Institusjon

Sykehjem:	Antall plasser:	Årsverk :	Budsjett:
Gruben sykehjem- 3 avd.	83	82,78	66913
Selfors sykehjem -4 avd.	80	80,0	69764
Mjølan sykehjem – 2avd.	32	35,02	27586
Ytteren sykehjem	20	26,99	20243
Ytteren korttidsavdeling	13	14,85	12243
Helseparken	17	21,89	15011
Sentralkjøkkenet		7,5	6329
Adm.institusjon		3,75	2901
Sum:	245	271,78	227989
Korttidsplasser	50		
Demensplasser	91		
Somatiske plasser	104		

09.10.2019

RANA KOMMUNE
rådmannen

Fagavdeling for hjemmebaserte tjenester

Avdelingen består for tiden av:

- 6 hjemmetjenesteavdelinger, 792 brukere
- 1 demenslag 15-20 brukere
- 8 døgnbemann. omsorgsboliger, (170 leiligheter) + døgntjeneste i ett privathjem
- 254 digitale trygghetsalarmer
- Rehabiliteringstjeneste (2018:ergot.: 510 henv., fysiot.: 300 henv., hjelpem.tjeneste ca. 6000 hjelpemidler)

Fagavdeling Miljøterapeutisk avdeling

Avdelingen består av:

3 seksjoner

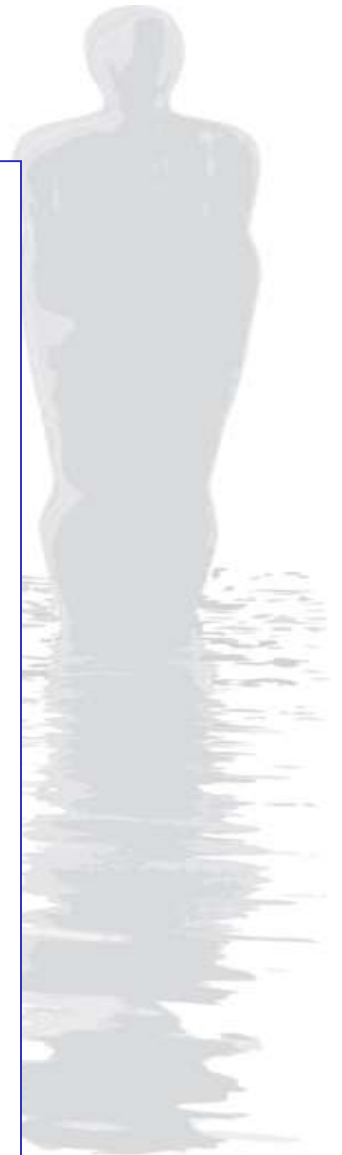
- Boligtjeneste - 12 boenheter, 66 beboere, pluss oppfølging hjemmeboende («satelitter»)
- Avlastningstilbud - 5 plasser /14 barn
- 15 private avlastere
- Dagtilbud - Rana arbeidssenter og oppfølging i ordinære bedrifter, 47 brukere
- Støttekontakt, 97 brukere
- Omsorgsstønad, 38 mottakere

RANA KOMMUNE
rådmannen

LTS, Status 01.10.19

- 32 leger (31,2 årsverk). 27 fastleger, (22 næringsdrivende + 5 fastlønnet). 2 er LIS1-leger (tidl. turnusleger), 3 m/allmenn- og samfunnsmedisinske legeoppgaver, der 2 har lederstillinger i Rana kommune
- Store rekrutteringsutfordringer: 6 av 27 fastlegehjemler ledig, ytterligere 3 i oppsigelsestid
- Alle har rett på fastlege –
 - kapasiteten er lavere enn kommunens folketall
 - ledige hjemler: pasientlister er komm. ansvar, også vikar
 - dyr og kvalitativ dårligere legetjeneste for pas. Påvirker også legevakt
- Legetjeneste i sykehjem: Økt kompleksitet, mer utredning og behandling. Legetimer u/beboer: lavere i Rana enn i KG13 (0,43 vs. 0,59 t/u)

Utvalgte tall PHST:

Status oktober 2019: Tall i parentes er 2018-tall:

- 394 brukere (noen bruker flere tjenester)

Heri:

- 116 til Bakeribygget
- 51 med støttekontakt
- Heldøgns bemannet botilbud: 30
- Housing first: 25 brukere
- Salgs- (18) skjenkebevillinger (34),
tobakksutsalgssteder (39)
- Krisesenter (628 brukerdøgn/61 døgnbrukere/61 dagbrukere)
- Psykososialt kriseteam (26)
- Helseteam (47)
- LAR: 43

Oppvekst og kultur

RANA KOMMUNE
rådmannen

FAKTA

Nøkkeltall:

- Driftsbudsjett 588 MNOK
- Rammenedtrekk: -7,5 MNOK
- Demografijustering: -5,9 MNOK
- Investeringer i sektoren i økonomiplanperioden på 516 MNOK (skole) og 13,5 MNOK (kultur)
- Årsverk: 695

Formål:

- Jobbe for å gi barn og unge en best mulig oppvekst og sørge for at de får muligheten til å bli den beste utgaven av seg selv.
- Jobbe for å gi innbyggerne i Rana gode kulturtilbud.
- Jobbe for god integrering av våre nye landsmenn.

Oppvekst og kultur

Skolen

Budsjett: 247,2 MNOK

Årsverk: 381,9

Avdelingen har vært gjennom en stor strukturendring og består i dag av 7 barneskoler, 2 1-10-skoler og en ungdomsskole. Det er i tillegg to private Montessoriskoler.

Rammenedtrekk: 3,463 MNOK – 8,657' MNOK

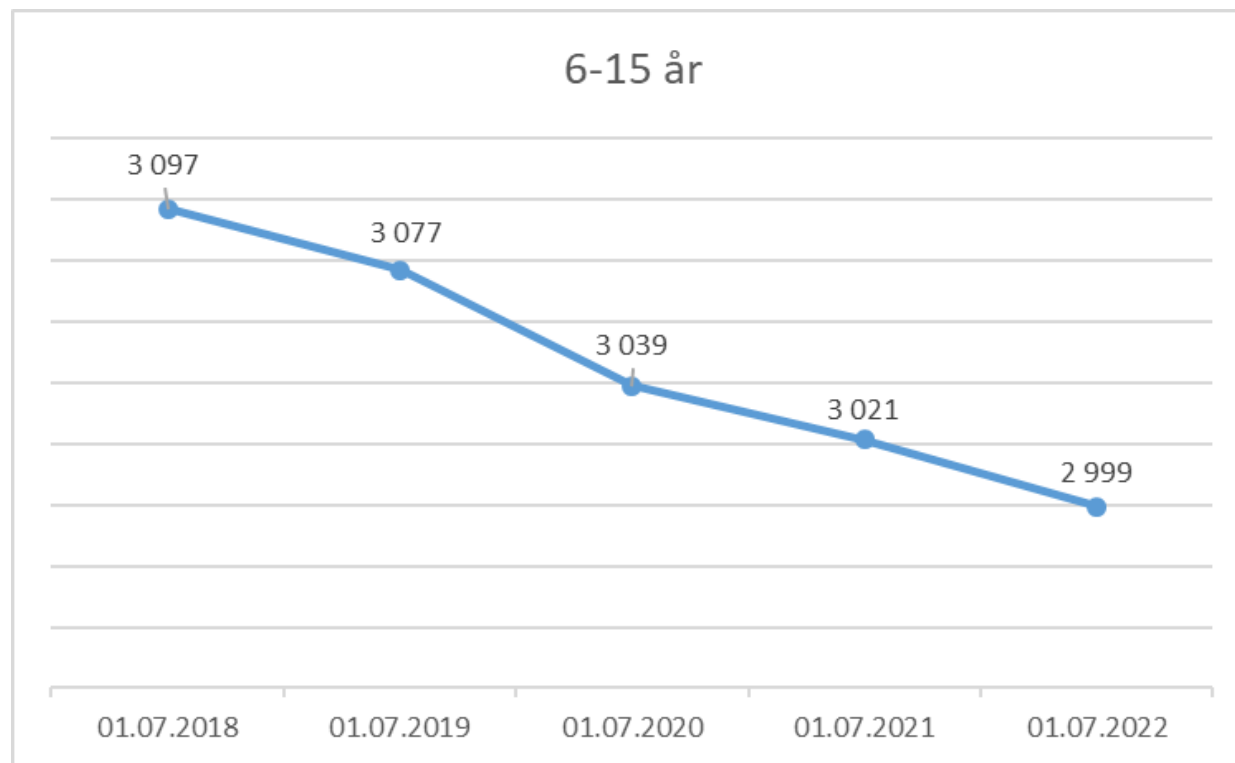
Demografijustering: 1,8 MNOK – 8,776 MNOK

- Driften reduseres med 5,3 til 17,4 MNOK i perioden.
- Dette utgjør 2,5% til 7 % av budsjettet.
- Av rammenedtrekket er ca. 1,5 MNOK knyttet til omorganisering av merkantile ressurser og 1 MNOK reduksjon av programmer/lisenser.
- Reduksjon i skolene vil bety reduksjon av ca. 4,5 til 20 årsverk i perioden, noe som betyr fra 1,18% til 5,2%.
- Strukturvedtaket bidrar i stor grad til å ta nedtrekket
- Fordeling etter ressursfordelingsmodell – elevtall og klasser.

RANA KOMMUNE
rådmannen

Elevtallsutvikling - prognose

- Elevtallet forventes å gå ned med 98 elever (3,1 %) de neste 4 årene
- Hver elev utgjør et tilskudd på ca. 90' tilsvarende 8,8 MNOK
- Det betyr en reduksjon på ca. 10,5 årsverk i perioden

Bemanningsnorm

Ranaskolen - Beregninger for lærernorm (kilde: GSI kalkulator- udir)

periode 2018-2019

Skole	1.-4. trinn		5.-7. trinn		8.-10. trinn	
	Gr. størrelse 2	Kravoppfyllelse	Gr. størrelse 2	Kravoppfyllelse	Gr. størrelse 2	Kravoppfyllelse
Båsmo barneskole	16,1	-0,9	19,4	0,2		
Gruben barneskole	18,6	-3,5	16,4	1,9		
Haukes skole	13,3	1,1	15,3	1,6		
Lyngheim skole	14,2	0,7	14,9	2,7		
Selfors barneskole	13,2	0,9	14,7	1,3		
Skonseng barneskole	12,2	0,7	12,2	1,4		
Ytteren skole	16,4	-0,8	13,5	2,4		
Storforshei barne -og ungdomsskole	18,1	-0,7	10,3	1,1	17,5	0,7
Utskarpen skole 1-10	7,3	2,0	9,1	1,4	11,2	1,2
Rana ungdomsskole					18,9	1,9
Normtall total		-0,5		14		3,8

Regjeringen innføre en norm for lærertetthet på skolenivå. Målet er at det høsten 2018 skal være 1 lærer per 16 elever i 1.-4. klasse og 1 lærer per 21 elever i 5.-10. klasse, og fra høsten 2019 er målet at det skal være 1 lærer per 15 elever i 1.-4. klasse og 1 lærer per 20 elever i 5.-10. klasse. Normen skal evalueres underveis og sees i sammenheng med tiltak for å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere.

Normen gir en indikasjon på elever per lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med.

RANA KOMMUNE
rådmannen

Fremtidsperspektiver skole

Utfordringer

1. Demografi
2. Lærings- og arbeidsmiljø
3. Resultater

Satsningsområder

1. Trivsel for elever og ansatte
2. Tidlig innsats og god tilpasset undervisning
3. Fagfornyelsen
4. Bedre overganger
5. Leirskole og svømmeundervisning

RANA KOMMUNE
rådmannen

Barnehagen

Budsjett: 170,3 MNOK

Årsverk: 150

Avdelingen består av 9 barnehager. I tillegg er det 13 private barnehager i Rana.

Rammenedtrekk: 2,4 MNOK – 6,1 MNOK

Demografijustering: 4,1 MNOK (alt tas første år)

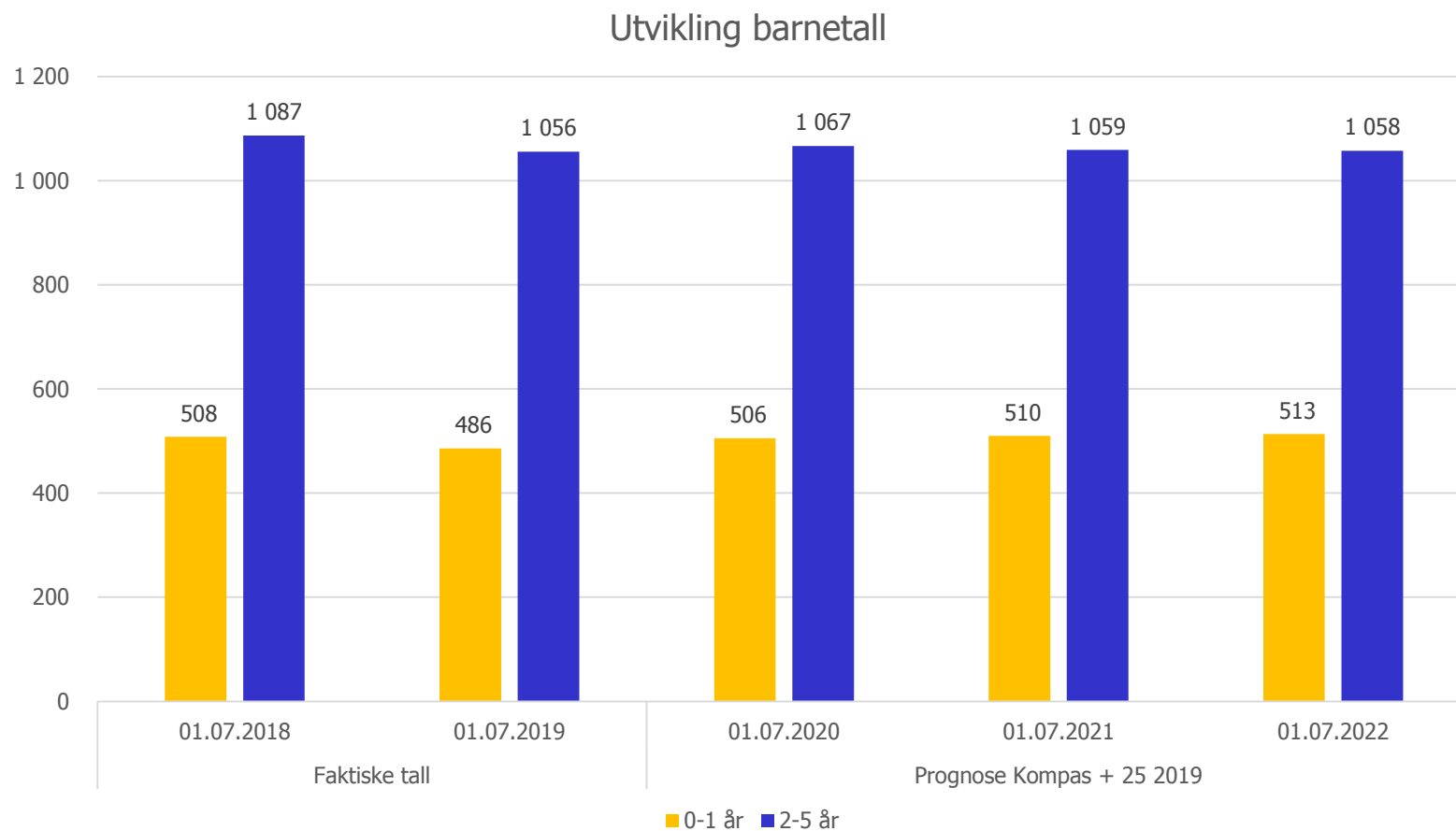
- Konsekvenser: bortfall av 54 små plasser eller 108 store plasser, noe som betyr rundt 70 plasser og 11,4 til 20 årsverk.
- Det vil ikke være mulig å ta rammenedtrekket uten at det legges ned en barnehage eller at det gjøres strukturgrep der 3 til 4 av dagens barnehager samles i en ny stor barnehage, men heller ikke her vil det være veldig mye å hente på selve barnehagedriften.
- 94,6% av barna i Rana går i barnehage, mot 92,2% i KG 13.
- Løpende barnehageopptak er krevende, men dette kommer vi nærmere tilbake til senere i budsjettprosessen.
- Antall barn vil i perioden være mer eller mindre det samme, men antallet barn sammenlignet med antall eldre vil bli redusert.

RANA KOMMUNE
rådmannen

Utvikling barnetall

Demografi og nedtrekk

- Demografitrekket kommer etterskuddsvis, da det settes etter at tallene per 1. juli er kommet, i slutten av september. Det gir lite rom for endringer det aktuelle budsjettåret. Dette er særlig uheldig dersom prognosene har vært for optimistiske. Noe våre prognoser har vært.

Alder	Faktiske tall		Prognose Kompas + 25 2019		
	01.07.2018	01.07.2019	01.07.2020	01.07.2021	01.07.2022
0-1 år	508	486	506	510	513
2-5 år	1 087	1 056	1 067	1 059	1 058
	1 595	1 542	1 572	1 569	1 571
	-53	30	-3	2	-24

- Tabellen viser at antallet barn varierer relativt lite i perioden, men at svingningene kan gi større utfordringer med tanke på nedbemanning og rekruttering.
- Nedtrekket på rundt 70 plasser og må skje tidlig i perioden, da det er da nedgangen i barnetallet er størst.
- Når hovedopptaket er gjort i april tilpasser barnehagen driften, ved enten å gi flere barn (uten rettigheter) eller ta ned bemanningen.
- 3 små barn = 1 ansatt, 6 store barn = 1 ansatt.
- Makro vs den enkelte barnehage

Forholdet kommunale og private barnehager

- Barnehageloven regulerer hvilke barn som har rett til barnehageplass.
- Det hjelper ikke at vi tar ned 70 plasser, dersom det er 40 barn som har rett til plass.
- Disse vil da få plass i en privat barnehage og kommunen får likevel kostnaden.
- De senere år har økt tilskudd til de private barnehagene vært dekket innenfor avdelingens ramme. I 2017 kom det en ekstraordinær nedjustering knyttet til demografi på -5 MNOK. Dette sammen med en tidlig styrking av pedagog- og bemanningsnorm har gitt avdelingen større økonomiske utfordringer.
- Rana kommune driver i dag under nasjonale satser.

Bemanningsnorm

Barnehage	Antall årsverk	Antall barn	Antall ansatte pr. barn	Antall pedagoger	Pedagoger i forhold til norm	
Storforshei	9,6	57	6	4	Minus 1, Rett bemanning fra vår 2020	En ansatt (assistent) som blir ferdig barnehagelærer vår 2020.
Langnes	17,6	104	6	6,8	Minus 1,2	Har ute utlysning.
Revelheia	14,8	89	6	7	-	
Båsmo	17	102	6	8	-	
Selfors	15,75	95	6	9,75	Pluss 2,75	Har flere barnehagelærere som nærmer seg pensjonsalder. Har lagt til rette for at egne assistenter har tatt desentralisert utdanning for å kunne erstatte de som går av.
Ytteren	15,5	94	6	7,7	Pluss 0,7	
Englia	16,6	100	6	6	Minus 1,1	Vil bli lyst ut
Mjølan	11,5	66 (+ 2 barn)	6	6	Pluss 1	Nylig tilsatt ekstra pedagog for å kunne øke barnetallet i forhold til politisk vedtak.
Barnas Hus	15,4	92	6	7,6	Pluss 0,6	
Antall barn er omgjort til store barn (To store barn over 3 år = 1 barn under 3 år).						
Det skal være en ansatt pr. 6. barn og en pedagog per 14 barn (store)						

Fremtidsperspektiver barnehage

Utfordringer

1. Demografi, nedgang i fødselstall
2. Tilpasse driften til nye økonomiske rammer
3. Rekruttering

Satsningsområder

1. Tidlig innsats
2. Spesialpedagogisk hjelp
3. Overgang barnehage og skole

RANA KOMMUNE
rådmannen

Barn og familieavdelingen

Barnevernet, familietjenesten
Helsesykepleiertjenesten,
enslige mindreårige og Foyer

Budsjett: 54,1 MNOK

Årsverk: 63,8

Rammenedtrekk: 208' - 1,345 MNOK

Konsekvenser:

- 50 % merkantil stilling legges ned. Oppgaver flyttes til stab og reduseres gjennom økt digitalisering.
- Effektivisering gjennom bruk av Svar Ut.
- Effekt av prosjektet «Fosterhjem Helgeland»
- Refusjon i forbindelse med fylkesnemdsaker følges opp
- Forventet effektivisering gjennom omlegging av arbeidsprosesser internt og økt grad av tverrfaglig samhandling

RANA KOMMUNE
rådmannen

Et tankekors

Hjemmeside: www.fosterhjemhelgeland.no

**Helgeland trenger
fosterhjem!**

- Fosterhjem fra ren idealisme til et yrke
- Barnehjem er nedlagt
- Krevende roller
- Større forventninger
- Men - også større kostnader
- Avhjelp fra «Fosterhjem Helgeland»
- Bruker mer direkte på det enkelte barn

RANA KOMMUNE
rådmannen

Fremtidsperspektiver

Utfordringer

1. Økte psykiske utfordringer og rusbruk
2. Rekruttering av helsesykepleiere
3. Fristbrudd i barnevernet
4. Omdømme
5. Fremtidig økonomi

Satsningsområder

1. Gjennomgang av organisering og drift av barnevernet, samt få kontroll over ressursbruken
2. God skolehelsetjeneste i ny skolestruktur
3. Godt lavterskeltilbud
4. Tidlig inn – første leveår

Kultur

Budsjett: 34,6 MNOK

Årsverk: 46,28

Biblioteket, kulturskolen, fritidsavdelingen og kinoteateret og samfunnshuset

Rammenedtrekk: 484' - 1,21 MNOK

Konsekvenser:

- Totalt 100 % merkantil stilling legges ned og oppgaver flyttes til stab og oppgaver organiseres på nye måter.
- Redusere bruken av ekstrahjelp og overtid gjennom endret organisering av større årlige arrangementer.
- Redusere innkjøp av inventar og utstyr.

RANA KOMMUNE
rådmannen

Fremtidsperspektiver

Utfordringer

1. Samarbeid internt/eksternt
2. Tjenestenivå
3. Lokaler

Satsningsområder

1. Planverk:
 1. Kulturplan
 2. Kulturhus/kulturarenaplan
 3. Kulturminnevernplan
2. Havmannjubileum 2020
3. Samarbeid, samskapning og møteplasser

RANA KOMMUNE
rådmannen

Kulturskole og bibliotek er lovpålagt, men ikke nivået. Men...

- Kultur gir gode opplevelser og knytter mennesker sammen.
- Kultur gir trivsel og bolyst.
- Kultur er fellesskapsfølelsen, opplevelsen, mestringen, læringen, musikken, samholdet, historiene og identiteten.
- Kultur har en egenverdi

Kunnskap og integrering

Rana voksenopplæring og
flyktningetjenesten

Budsjett: 25,3 MNOK
Årsverk: 24,5

Rammenedtrekk: Ravo har et antatt akkumulert merforbruk på ca. 6 MNOK for 2018 og 2019, og vil ikke få ytterligere nedtrekk i 2020.

Nedgang i integreringstilskuddet vil i perioden kunne gi ytterligere 10 MNOK i reduserte budsjettrammer.

Konsekvenser:

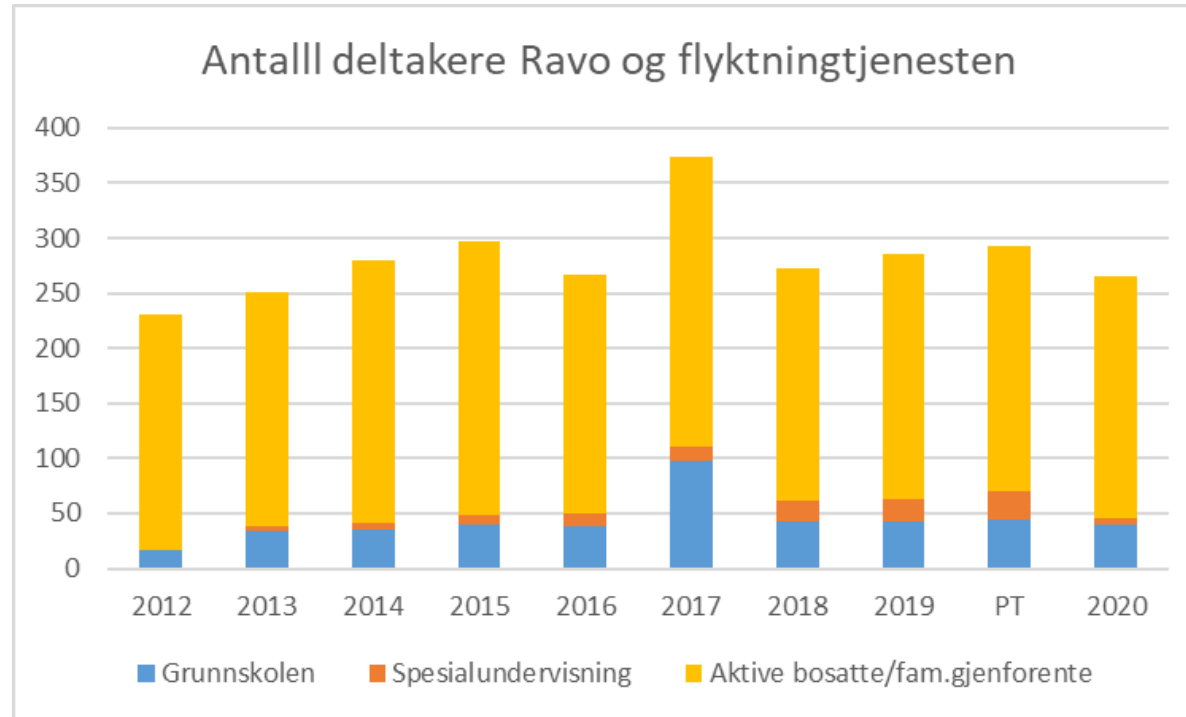
- Det akkumulerte merforbruket påfører avdelingen 1-2 MNOK i ekstra utfordringer de neste 3-4 årene.
- Det vil bli tatt ned 3 årsverk i 2020.
- Lederspennet må vurderes og også om kunnskap og integrering fortsatt skal være en egen avdeling.

RANA KOMMUNE
rådmannen

Statistikk

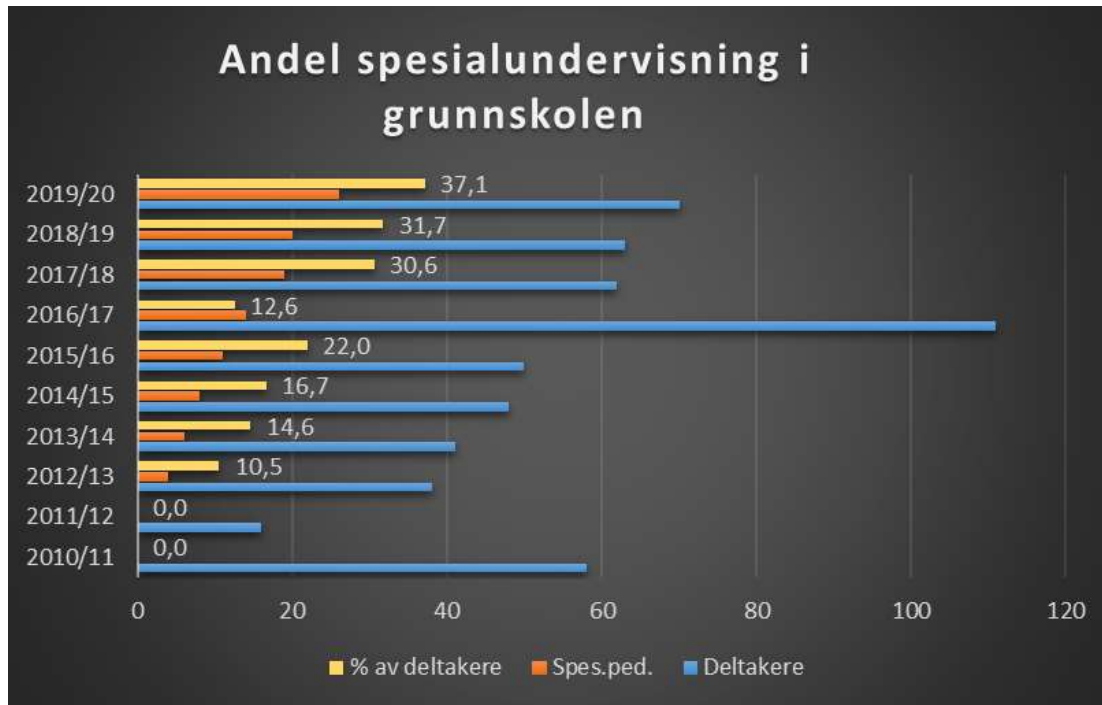
Utvikling av bosetting og deltakere

- Foruten toppåret 2017 ligger det relativt jevnt
- Stor økning av spesialundervisning fra 4 i 2012 til 26 i 2019
- Krever gjennomgang av spesialundervisningen

Spesialundervisning

Faktaboks – tall fra 2018/2019:

- Narvik, Harstad, Kongsberg, Steinkjer – 0
- Tromsø – 5
- Bodø - 1

Deloitte.

Rapport fra gjennomgang av oppgaveprioritering og finansiering av integreringsarbeidet i Rana kommune

20.04.2019

- Med utgangspunkt i rapporten fra Deloitte er det nødvendig å ta grep på arbeidet med spesialundervisning
 - Klare kriterier, rutiner og beskrivelse av rettigheter
 - Gå gjennom søknader og avstemme dem opp mot disse
 - Det settes en ramme på 1 MNOK i 2020, noe som tilsvarer 1,5 årsverk
 - Gir mulighet til å finne alternative løsninger og avstemmes organiseringen videre mot MTA og eventuelle andre relevante tjenester

RANA KOMMUNE
rådmannen

Fremtidsperspektiver

Utfordringer

1. Fall i bosetting
2. Resultater
3. Intern uro
4. Akkumulert merforbruk

Satsningsområder

1. Avpasse tjenestenivået til nye rammer og behov
2. Lande endelig organisering og se tilbudet under ett
3. Videreutvikle introduksjonsprogrammet

RANA KOMMUNE
rådmannen

Stabsavdelingen

Budsjett: 27,1 MNOK
Årsverk: PPT – 14,12
Stab – 14,47

Etablert i 2019 og består av sektorledelse, rådgiverstillinger, merkantile ressurser, SLT-koordinator og PPT

Rammenedtrekk: 380' – 951'

- Tas ved stillingsreduksjon 60% - 150% i perioden.
- Konsekvensene antas å være små da digitale løsninger skal bidra til økt effektivisering, men dette skal også ses opp mot økte oppgaver fra de andre avdelingene.
- Det vil ikke bli gjort nedtrekk ved PPT i 2020.
- En større gjennomgang av PPT vil bli gjort for å se på ansvar og oppgaver.
- 0,85 % av sektorens totalbudsjett er satt av til felles kompetanseheving og prosjektstøtte til felles prosjekter og for å utvikle en kultur.

Fremtidsperspektiver

Utfordringer

1. Økte psykiske problemer og rus
2. Felles kultur
3. Tverrfaglig samarbeid
4. Demografi

Satsningsområder

1. Tidlig inn
2. Bygge felles kultur
3. Finne og ta ut synergier
4. Omdømmebygging og rekruttering

Kommunebarometeret

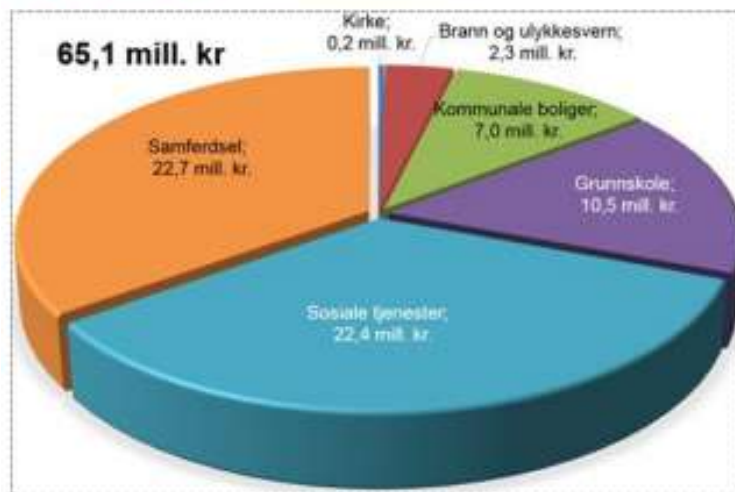
Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene				340	380	388	316	299	342	361
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger				341	360	372	329	283	325	336
Grunnskole				260	349	368	373	350	347	330
Pleie og omsorg	236	272	289	269	247	234	274	359	372	356
Barnevern					254	320	168	189	225	363
Barnehage						248	143	115	191	250
Helse	1	230	376	317	393	390	328	366	324	363
Sosial				8	310	290	268	266	252	240
Kultur	126	96	99	159	54	68	71	77	92	62
Miljø og ressurser		259	151	306	339	266	228	203	220	193
Saksbehandling	281	212	201	174	325	107	158	183	260	162
Vann og avløp	212	146		211	246	312	304	345	369	389
Økonomi				237	118	111	127	86	92	47
Kostnadsnivå					1	1	144	25	45	80
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

- Svak fremgang innenfor skole fra 347 til 330 (+17)
- Barnevern en større tilbakegang fra 225 til 353 (-128)
- Barnehage en tilbakegang fra 191 til 250 (-34)
- Kultur en fremgang fra 92 til 62 (+30)

KOSTRA

Bruker mindre enn KG 13

- Barnehage -8,8 MNOK
- Kultur og idrett -3,7 MNOK

Bruker mer enn KG 13

- Grunnskole +10,5 MNOK

RANA KOMMUNE
rådmannen

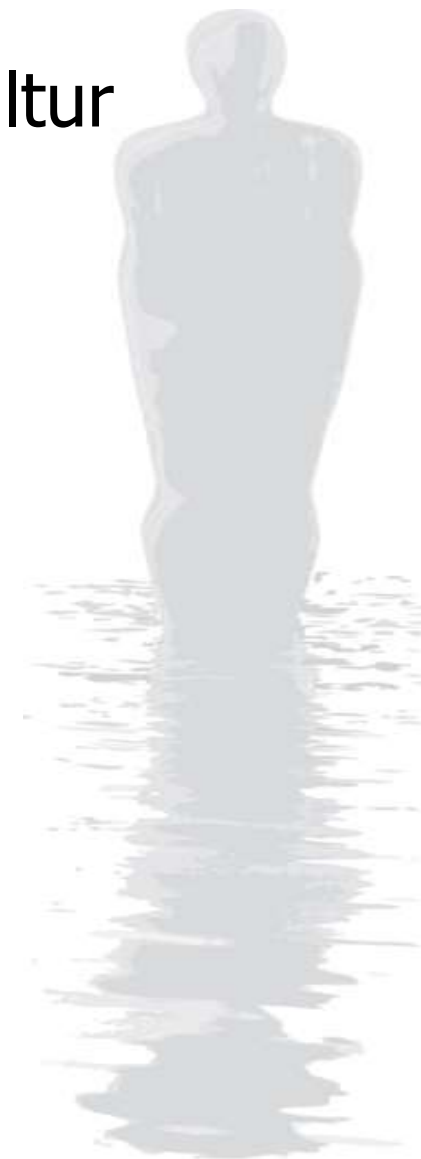
Undersøkelser og rapporter fra oppvekst og kultur

- Brukerundersøkelse barnehage
- Tilstandsrapporten for Rana-skolen
- Nasjonale prøver
- Kulturindeksen

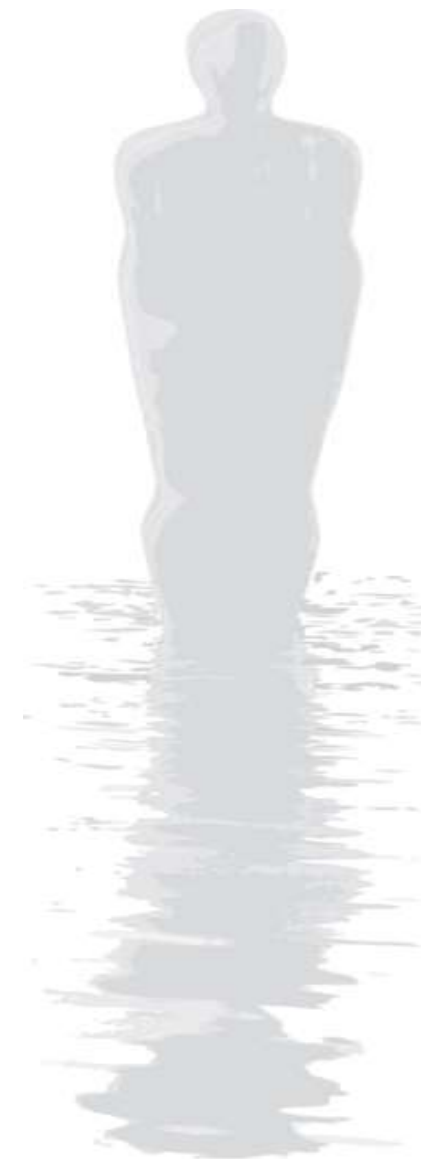
Alt finnes på kommunens hjemmesider

RANA KOMMUNE
rådmannen

Det kreves en hel landsby for å utvikle et barn

RANA KOMMUNE
rådmannen

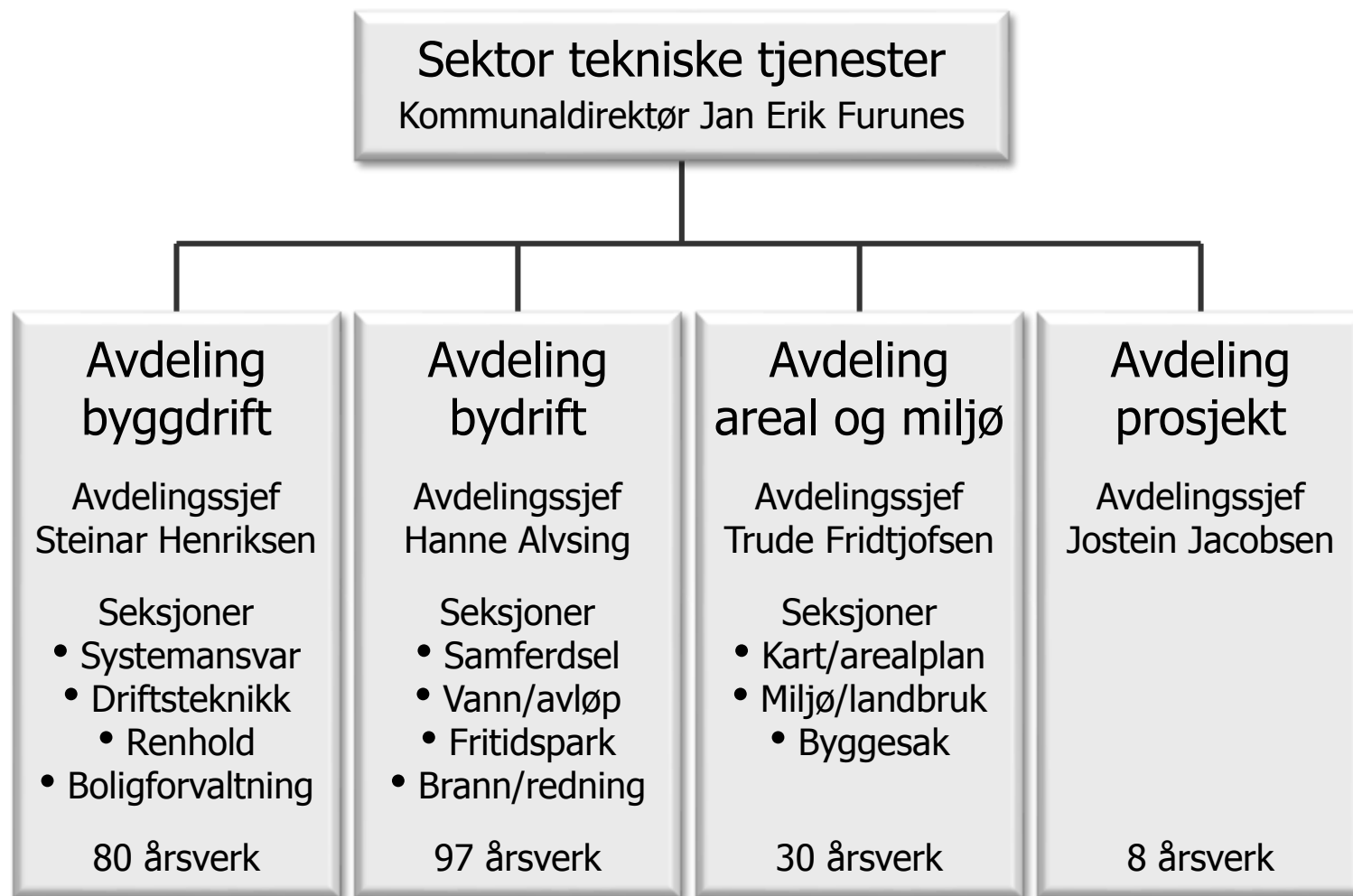

RANA KOMMUNE

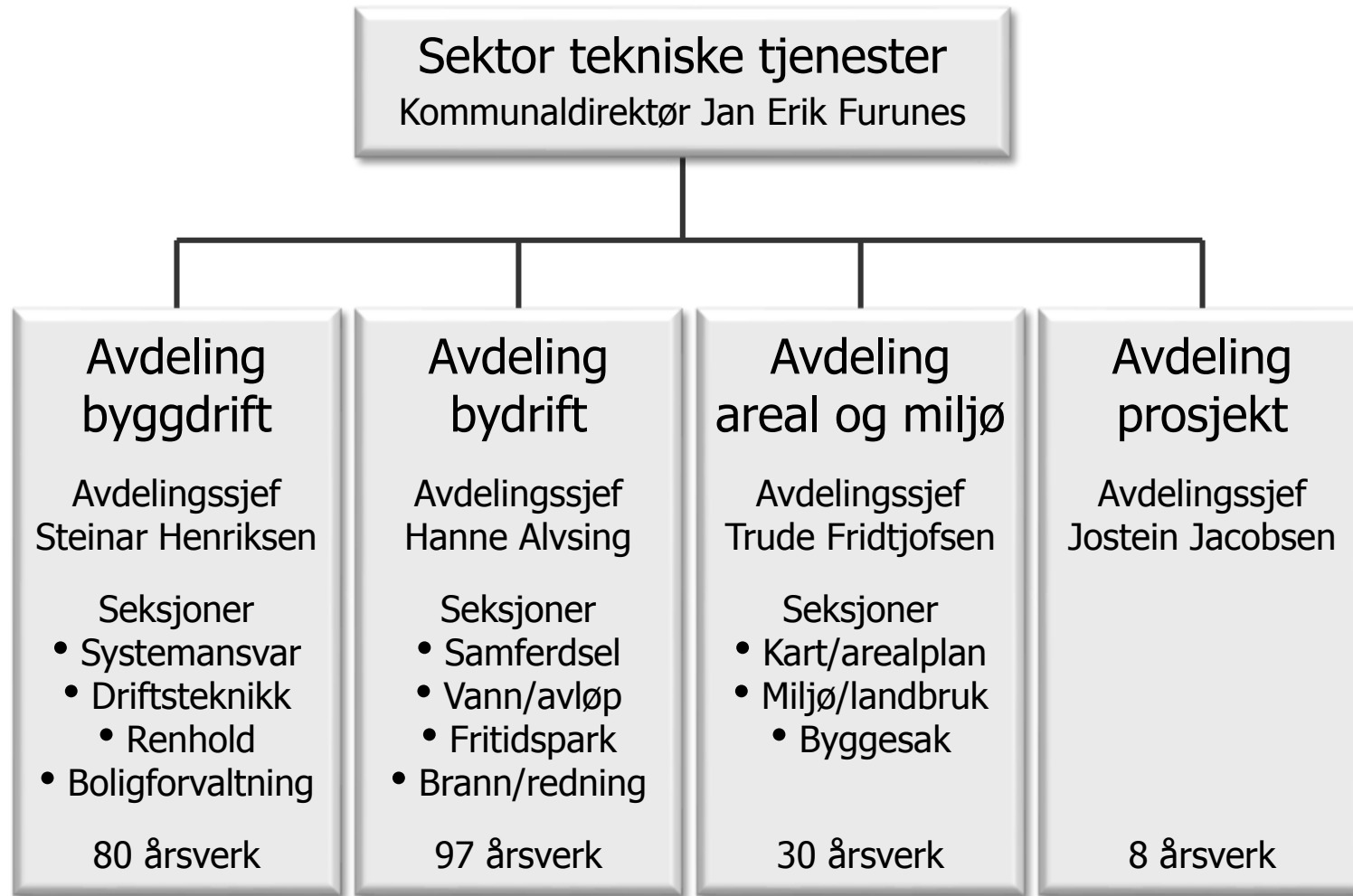
Tekniske tjenester

Tekniske tjenester

Tekniske tjenester

Lokalisering tekniske tjenester

Areal og miljø – Rådhus

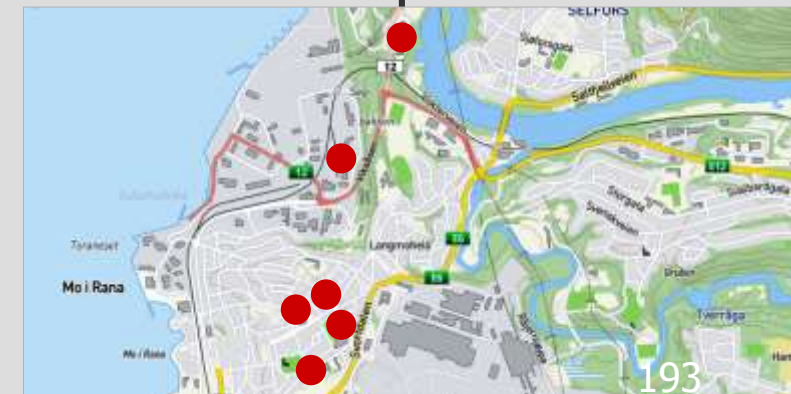
Bydrift – Brannstasjon

Bydrift – Moheia fritidspark

Bydrift og Prosjekt – Driftssentral Mjølan

Byggdrift og Prosjekt – Mellomvika (leie)

Byggdrift – Kongsvegen

De hemmelige tjenestene

«Kommunens tekniske tjenester kalles også de hemmelige tjenestene.

Alle tar dem som en selvfølge, men få tenker på hvordan de produseres.»

Kilde: NITO 2015

De hemmelige tjenestene

«Vann og avløp er – for å si det pent – intet sexy valgtema, men behovet for orden på ledningsnettet er overmodent.

Den usynlige delen, under bakken, er vi – naturlig nok – ikke så opptatt av, fordi vi ikke ser den.»

Kilde: VG 2019

Nøkkeltall fra sektoren

Økonomi

Budsjett 2019 – 194 mill. kr.

Mindreforbruk 2018 – 5 mill. kr.

Rammereduksjon 2020-2023 – fra 2,9 til 7,1 mill. kr.

Organisasjon

Årsverk 2019 – 215

Sykefravær 2019 – 5,8 %

Nøkkeltall fra sektoren

Kommune

Rana – Norges 4. største kommune i areal

Kommunalt vegnett – 300 km.

Turstier og skiløyper – 400 km.

Kommunal bygningsmasse – 200.000 kvm.

Budsjett og rammereduksjon

<i>Tiltak tekniske tjenester</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
Byggdrift				
Renhold: Bemanningseffektivisering	-550	-550	-550	-550
Boligforvatning: Husleieinntektsøkning	-300	-1 600	-1 600	-1 600
Driftsteknikk: Vaktordningavvikling	-600	-600	-600	-600
Driftsteknikk: Tjenesteeffektivisering		-100	-450	-800
Bydrift				
Brann og redning: IUA-inntektsøkning	-100	-100	-100	-100
Brann og redning: Sivildforsvarsoppgave		-150	-150	-150
Park og idrett: Sesongarbeider-/overtidsreduksjon	-121	-400	-400	-500
Moheia fritidspark: Driftseffektivisering	-250	-500	-750	-750
Moheia fritidspark: Vedllikeholdseffektivisering	-100	-200	-300	-300
Moheia fritidspark/Sagbakken: Reklameinntektsøkning		-200	-400	-400
Sagbakken: Tiningsreduksjon	-400	-400	-400	-400
Samferdsel: Beredskapseffektivisering	-200	-200	-200	-200
Samferdsel: Rammereduksjon		-244		-204
Areal og miljø				
Kart og arealplan: Inntektsøkning plan og oppmåling	-130	-259	-316	-374
Byggesak: Inntektsøkning	-100	-200	-200	-200
Sum tiltak	-2 851	-5 703	-6 416	-7 128

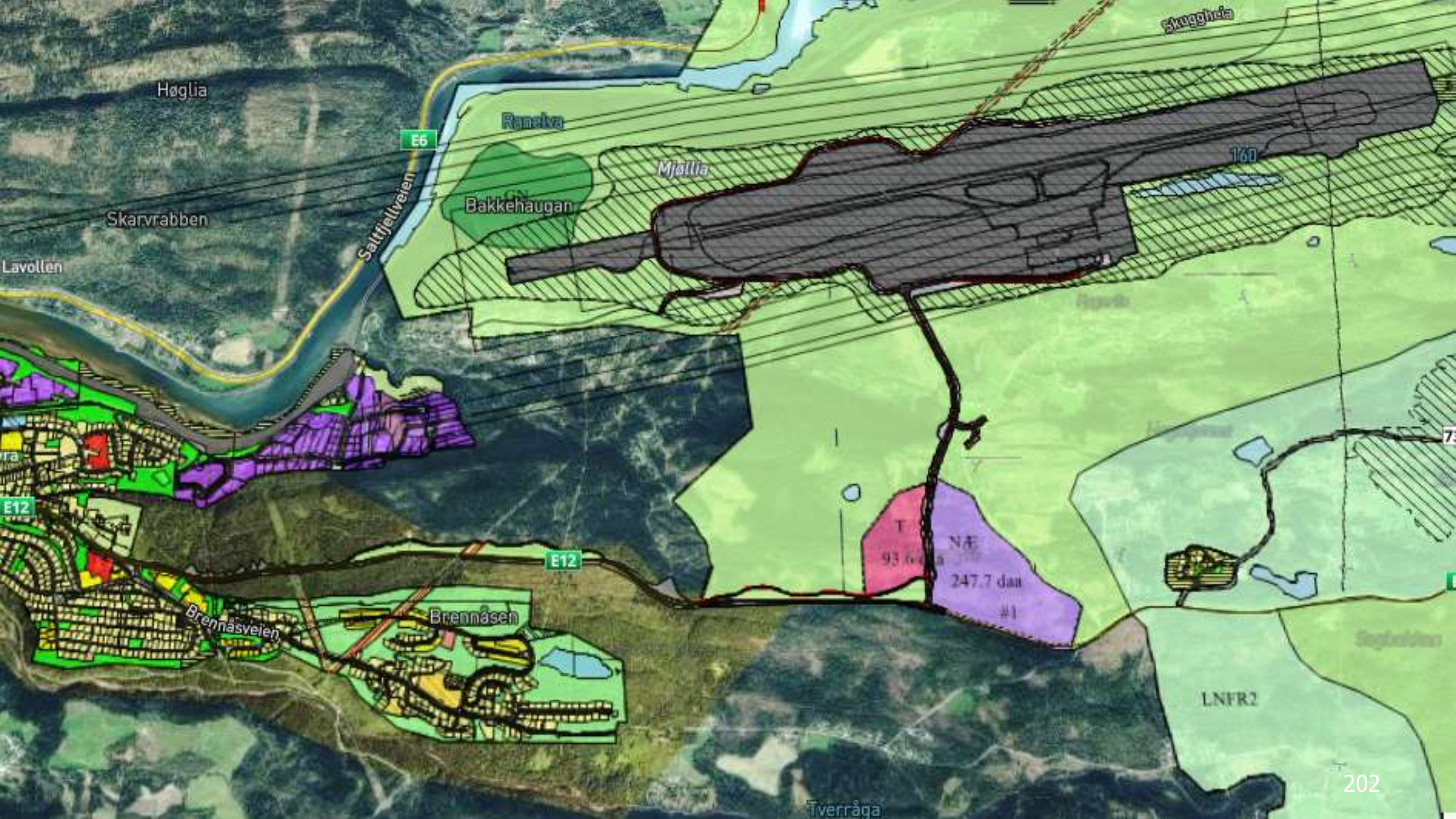
RANA KOMMUNE

Tekniske tjenester 2015-2019

Norgesrekord i saksbehandling

«Vi må skryte av tiden dette har tatt. Rana kommune har nok satt Norgesrekord i rask saksbehandling.

De har snudd seg rundt og gjort raske vedtak for at utbyggingen skal skje sømløst. Det fortjener all verdens skryt.»

Kilde: Rana Blad – Statens vegvesen om E6 Helgeland Nord 2017

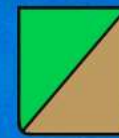
I front arkitektonisk

«Prosjektet har løftet fram stedsidentitet og ved bruk av enkle virkemidler gitt et sterkt formuttrykk og engasjement.

Bruk av stedegen granitt, lokalt stål og betong sikrer kvalitet og lokal forankring som inspirerer til innovasjon og omstilling.»

Kilde: Landskapsarkitekturprisen – Juryen om Sjøfronten 2018

RANA KOMMUNE

*Norges grønne industrihovedstad
– framtida er fornybar.*

Kommuneplan 2017-2027

Samfunnsdel med arealstrategier

Kommunens strategiske dokument

RANA KOMMUNE

Kommuneplan 2017-2027

Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar

Satsningsområder og strategier

Vekstkraft og attraktivitet

- Vekst i offentlig og privat virksomhet samt Campus
- Industriby med ren luft og rent vann
- Attraktive kulturtilbud og møteplasser for alle
- Styrket identitet gjennom satsing på fortrinn og særpreg

Grønn omstilling

- Samarbeid med næringsliv om utvikling i grønn retning
- Bærekraftig utnyttning av fornybare ressurser
- Klimavennlige løsninger innen transport, bygg og arealbruk
- Byutvikling med vekt på grønnsstrukturer og urbanisering

Livskvalitet og mestring

- Fokus på tidlig innsats og forebygging
- Reduksjon av sosial ulikhet
- God integrering, økt deltakelse og egeninnsats
- Helsefremmende kommunale tjenester

Framtidsretta infrastruktur

- Regionalt logistikknutepunkt med stor flyplass
- Fortsatt tyngdepunkt for sykehusdrift i regionen
- Verdibevarende vedlikehold av bygg, veier og anlegg
- Digitalisering, velferdsteknologi og innovasjon

Handlingsdel

RANA KOMMUNE

Utfordringer og prioriteringer

Fire hovedutfordringer – sett fra tekniske tjenester

Klimaendringer – økende ekstremvær

Kapitalslit – økende vedlikeholdsetterslep

Forventningsgap – økende innbyggerkrav

Samfunnsutvikler – økende breddeansvar

Kommuneplan 2017-2027 – satsningsområder

Vekstkraft
og attraktivitet

Grønn
omstilling

Livskvalitet
og mestring

Framtidsretta
infrastruktur

Utfordringer og prioriteringer

Kapitalslit – økende vedlikeholdsetterslep

Kommunalt vegnett – etterslep 200 mill. kr.

Kommunal bygningsmasse – etterslep 1.250 mill. kr.

Kommunalt vann og avløp – etterslep 2.205 mill. kr.

Totalt – etterslep 3.655 mill. kr.

Kommuneplan 2017-2027 – strategier

Verdibevarende vedlikehold
av bygg, veier og anlegg

Utfordringer og prioriteringer

Kommunal bygningsmasse – etterslep 1.250 mill. kr.

Byggstatus – ingen bærekraftig drift, forfall og sanering

Fokus grønn planlegging – areal, bygg og anlegg

Fokus grønne byggeplasser – fossilfri byggeprosess

Fokus grønne bygg – massivtre, passivhus og BREEAM

Kommuneplan 2017-2027 – strategier

Klimavennlige løsninger
innen transport, bygg og arealbruk

Utfordringer og prioriteringer

Kommunal bygningsmasse – etterslep 1.250 mill. kr.

Byggstatus – ingen bærekraftig drift, forfall og sanering

Fokus grønn planlegging – areal, bygg og anlegg

Fokus grønne byggeplasser – fossilfri byggeprosess

Fokus grønne bygg – massivtre, passivhus og BREEAM

Kommuneplan 2017-2027 – strategier

Klimavennlige løsninger
innen transport, bygg og arealbruk

Reduksjon klimagasser

Tradisjonelt

Passivhus

Nullhus

Plusshus

Klimasatsmidler innvilget
fra Miljødirektoratet

Gruben barneskole
Byggeplasstiltak
652.000 kroner

Båsmo barneskole
Byggeplasstiltak og energiløsninger
3.000.000 kroner

Fire andre søknader ble avslått

Utfordringer og prioriteringer

Renholdstjenesten – arbeider tungt i nedslitte bygg

Vedtak skoleløft – arbeider lettere i moderniserte bygg

Vedtak samorganisering – effektivisering hentet ut

Innføring INSTA og nettbrett – effektivisering hentet ut

Innføring sensorteknologi – effektivisering ny mulighet

Kommuneplan 2017-2027 – strategier

Digitalisering,
velferdsteknologi og innovasjon

Utfordringer og prioriteringer

Renholdstjenesten – arbeider tungt i nedslitte bygg

Vedtak skoleløft – arbeider lettere i moderniserte bygg

Vedtak samorganisering – effektivisering hentet ut

Innføring INSTA og nettbrett – effektivisering hentet ut

Innføring sensorteknologi – effektivisering ny mulighet

Kommuneplan 2017-2027 – strategier

Digitalisering,
velferdsteknologi og innovasjon

Utvikling renholdstjenesten

År	Areal	Årsverk
2014	70 000	41
2015	75 000	41
2016	86 500	41
2017	117 000	48
2018	111 000	48
2019	108 300	43

Kommentar

2015: Digitaliseringsløp

2016: Nettbrett

2017: Samorganisering

2018: INSTA-standard

2019: Effektivisering

Utfordringer og prioriteringer

«Det er hektisk, men rektor på Selfors ungdomsskole har noe han vil si:

Renholderne, Richard og hans kollegaer, fortjener en premie. De får for det meste pisk, økte krav og lavere bemanning. Likevel lykkes de med å sikre innemiljøet i et bygg som dette – gammelt, slitt og vedtatt revet neste år. Vi kunne ikke drevet skole uten dem, fastslår rektoren.»

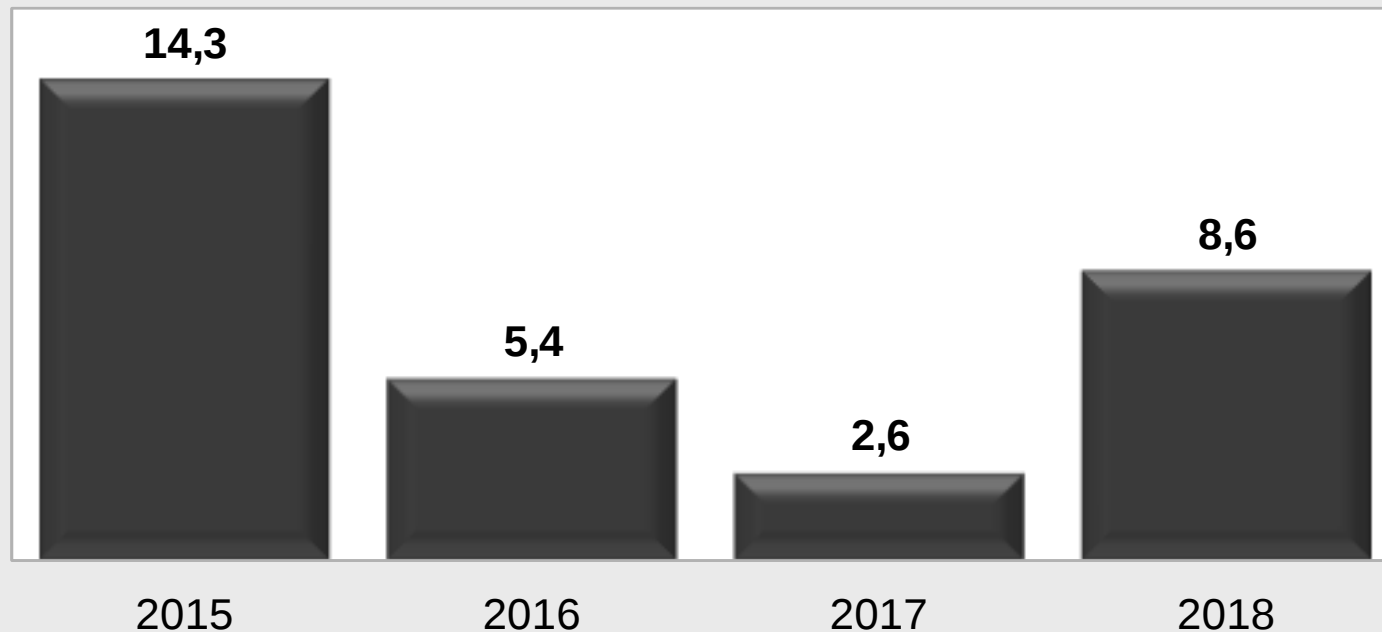
Kilde: Fagbladet 2018

Utfordringer og prioriteringer

Rana kommune

Netto driftsutgifter eiendomsforvaltning per innbygger - differensen til KG 13 (mill. kr.)

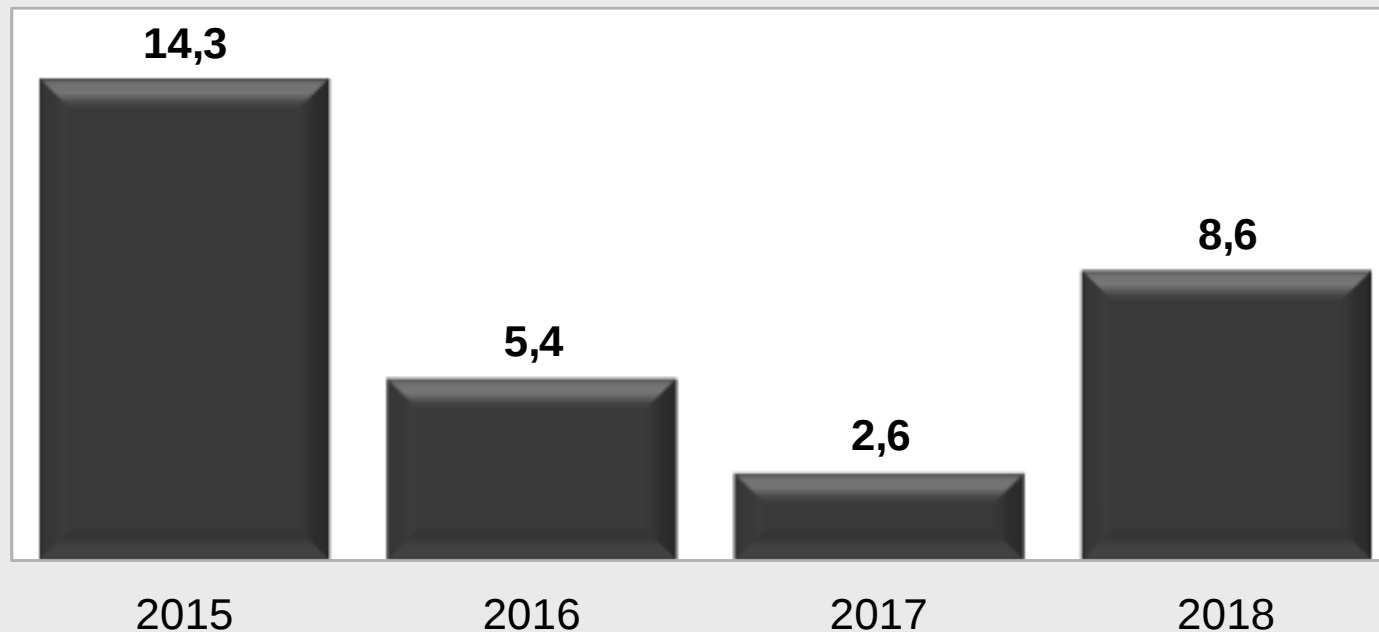

Internhusleie er innført

Utfordringer og prioriteringer

Rana kommune
Netto driftsutgifter eiendomsforvaltning per
innbygger - differensen til KG 13 (mill. kr.)

Kostnadsøkning 2018 – nybygg og økte avskrivingskostnader

Utfordringer og prioriteringer

Kommuneplan 2017-2027 – satsningsområder
Vekstkraft og attraktivitet – Framtidsretta infrastruktur
Bidrag fra tekniske tjenester

Flyplass – reguleringsplan, vannforsyning og grunnnerv

Sykehus – saksutredninger og tomtemuligheter

Campus – eiendomsdrift og mulighetsstudier

Studentboliger – reguleringsplan og tomteoverdragelse

Dypvannskai – reguleringsplan og miljømudring

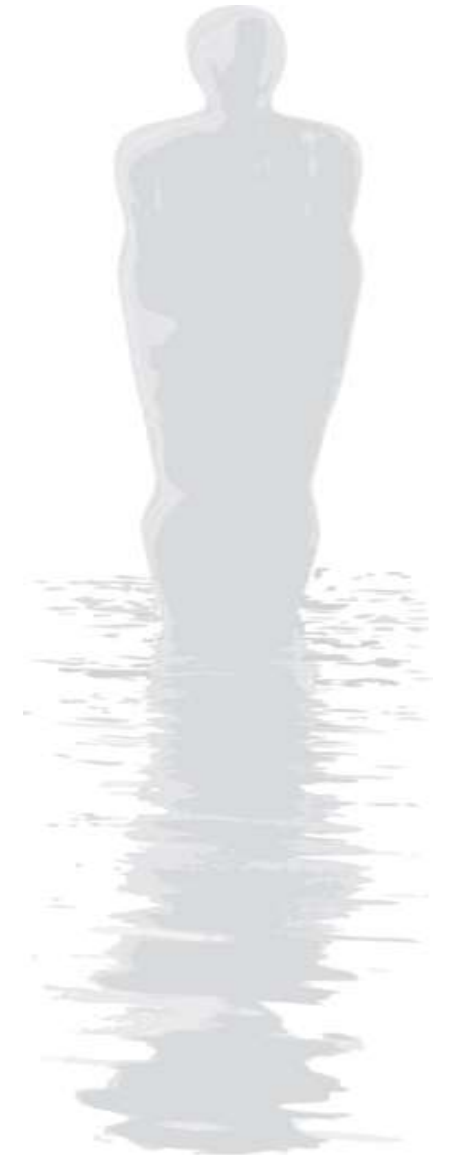
Batterifabrikk – veiledning og tomtemuligheter

FV12 Bustneslia og E6 Mo i Rana – bidrag til påtrykk

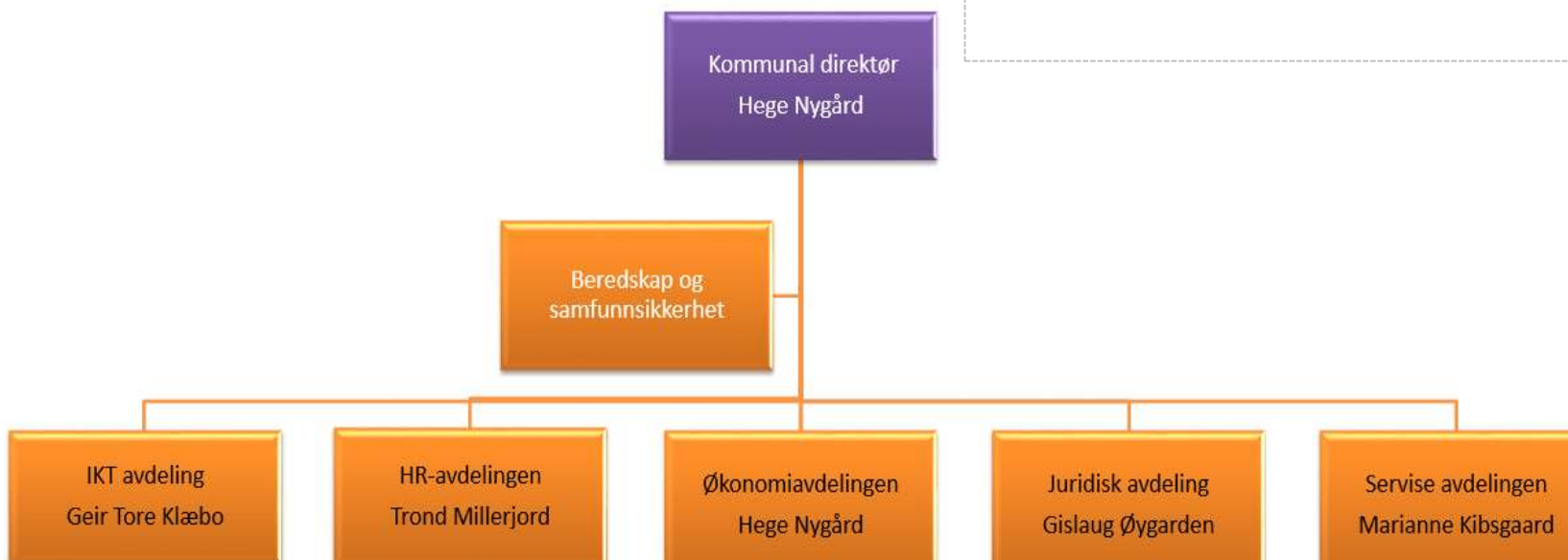
Støttetjenesten

Organisering Støttetjenesten

Nøkkeltall

Nettobudsjett 2019.	110,7 mill.kr.
Andel av budsjett:	7,4 prosent
Årsverk inkl. prosjekt:	71,3
Reduserte stillinger 2019:	-2
Sykefravær :	4,9 prosent

Støttetjenesten

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Reduserte stillinger	-1 033	-1 033	-1 033	-1 033
Effektivisering		-1 033	-1 291	-1 549
Sum tiltak	-1 033	-2 066	-2 324	-2 582

Støttetjenesten har en «nøkkelrolle» i utviklingen av en effektiv og robust kommune-organisasjon. For å sikre målrettet utvikling skal avdelingen ha fokus på;

Digitalisering - medarbeiderkompetanse – kontinuerlig forbedring /fornyning.

Utfordring: Effektivisering - jobbe smartere – innovasjon.

Satsingsområder

- Digitalisering.
- Arkiv
- Læringer
- Internkontroll -styring.
- Klart språk
- En førstelinje

NAV Rana kommune

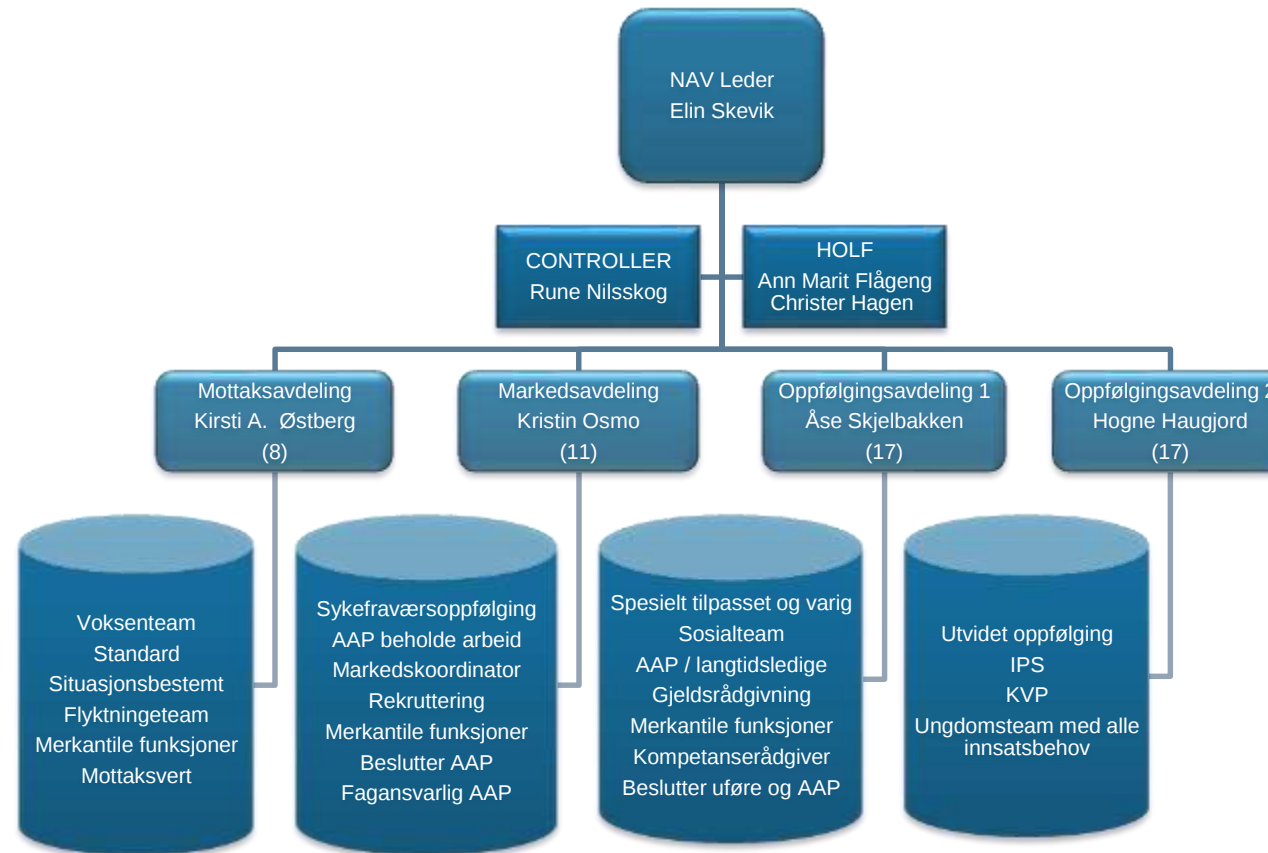

Ett partnerskap mellom kommune og stat om
drift og utvikling av felles arbeids- og
velferdskontor

RANA KOMMUNE
rådmannen

NAV Rana kommune

NAV Rana kommune

Rammereduksjoner 2020 - 2023		NAV kommune			
Tiltak		2020	2021	2022	2023
Redusert behov for økonomisk sosialhjelp unge under 30 år		-400	-800	-954	-1 108
Redusert behov for økonomisk sosialhjelp flyktninger selvhjulpen introprogram		-216	-431	-431	-431
Sum tiltak		-616	-1 231	-1 385	-1 539

Budsjett 2019: 49 929 mill. kr.
Årsverk: 23 inkludert prosjekt
Sykefravær: 8,9 prosent

Satsningsområder:

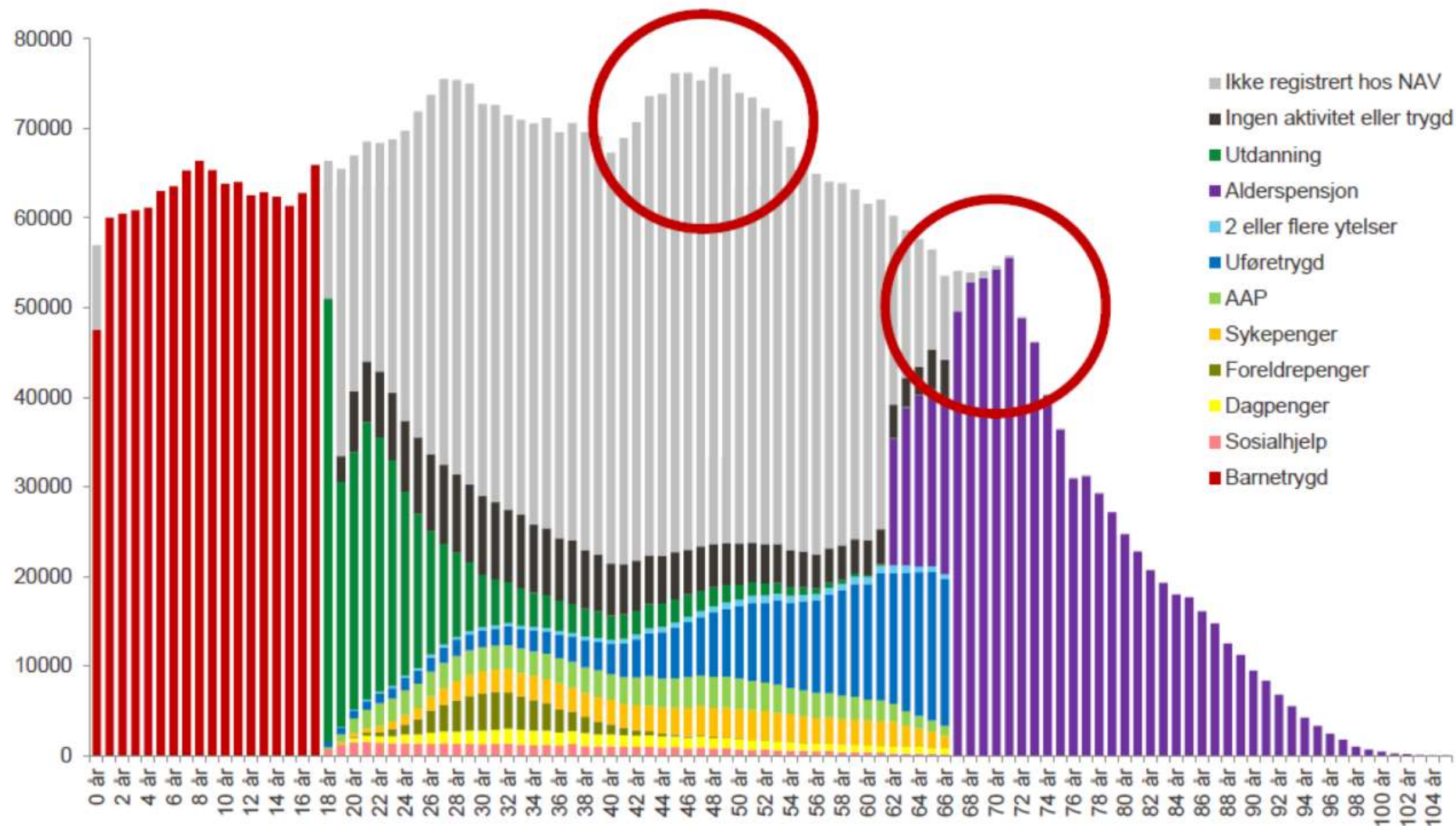
1. Ungdom
2. Barnefattigdom
3. Overgang til arbeid
4. Kompetanseheving - fokus på hva som virker

**Fokus på riktige prioriteringer og
ressursutnyttelse**

RANA KOMMUNE
rådmannen

NAV Rana kommune

Partnerskap mellom kommune og stat med felles oppdrag:

- Flere i arbeid og aktivitet, færre på stønad
 - Enklere for brukerne og tilpasset brukernes behov
 - En helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning
-
- Utnyttelse av handlingsrommet lokalt – utvikling av tjenestene i felles oppdrag
 - Utvikling av digitale brukervennlige tjenester - skal frigjøre kapasitet til oppfølgingsarbeid for de som trenger vår oppfølging mest. DIGISOS.

Oppdragsbrev: mål og disponeringsbrev og «kommunebrevet» (årlig)

Prioriterte målgrupper og satsingsområder

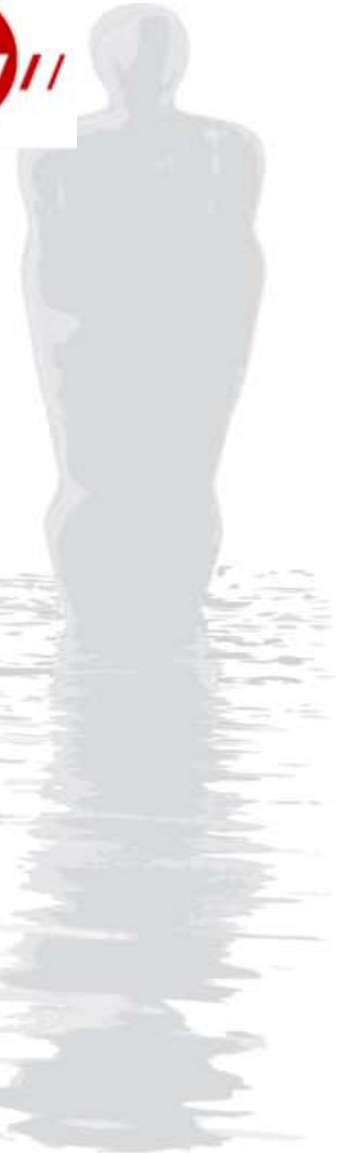
Lokale satsingsområder

Utfordringsbildet og utviklingstrekk

Våre fortrinn

RANA KOMMUNE
rådmannen

- Lav ledighet over tid. Pr. august 2.0 % av arbeidsstyrken
- Arbeidsrettede tiltak
- Jobbspesialister/utvidet oppfølging
- Kvalifiseringsprogrammet
- Bedriftskontakt – tjenester til arbeidsgivere og rekruttering
- Gjeldsrådgivning
- Fortsatt fokus på tett oppfølging lavinntektsfamilier
- Fortsatt potensiale : ungdom, flyktninger, sykemeldte, arbeidsledige og de med tilpasset innsatsbehov

Takk for oppmerksomheten!

RANA KOMMUNE
rådmannen

KIRKEN
I RANA

Budsjettsamling 2019

DEN NORSKE KIRKE

Kirken i Rana

21 624 medlemmer

10 kirkegårder

6 kirkebygg

600 kirkelige handlinger

583 deltakere i trosopplæringstiltak

31 ansatte

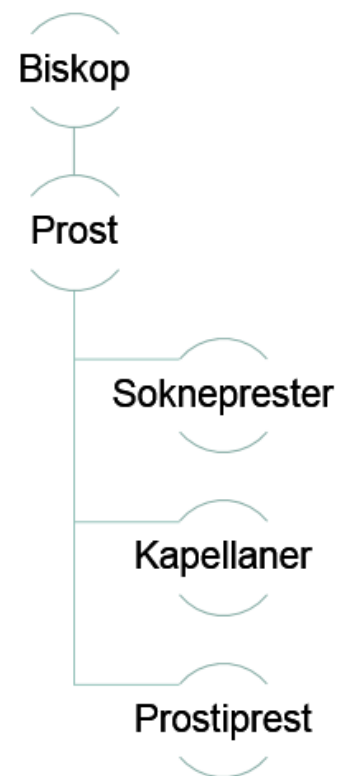
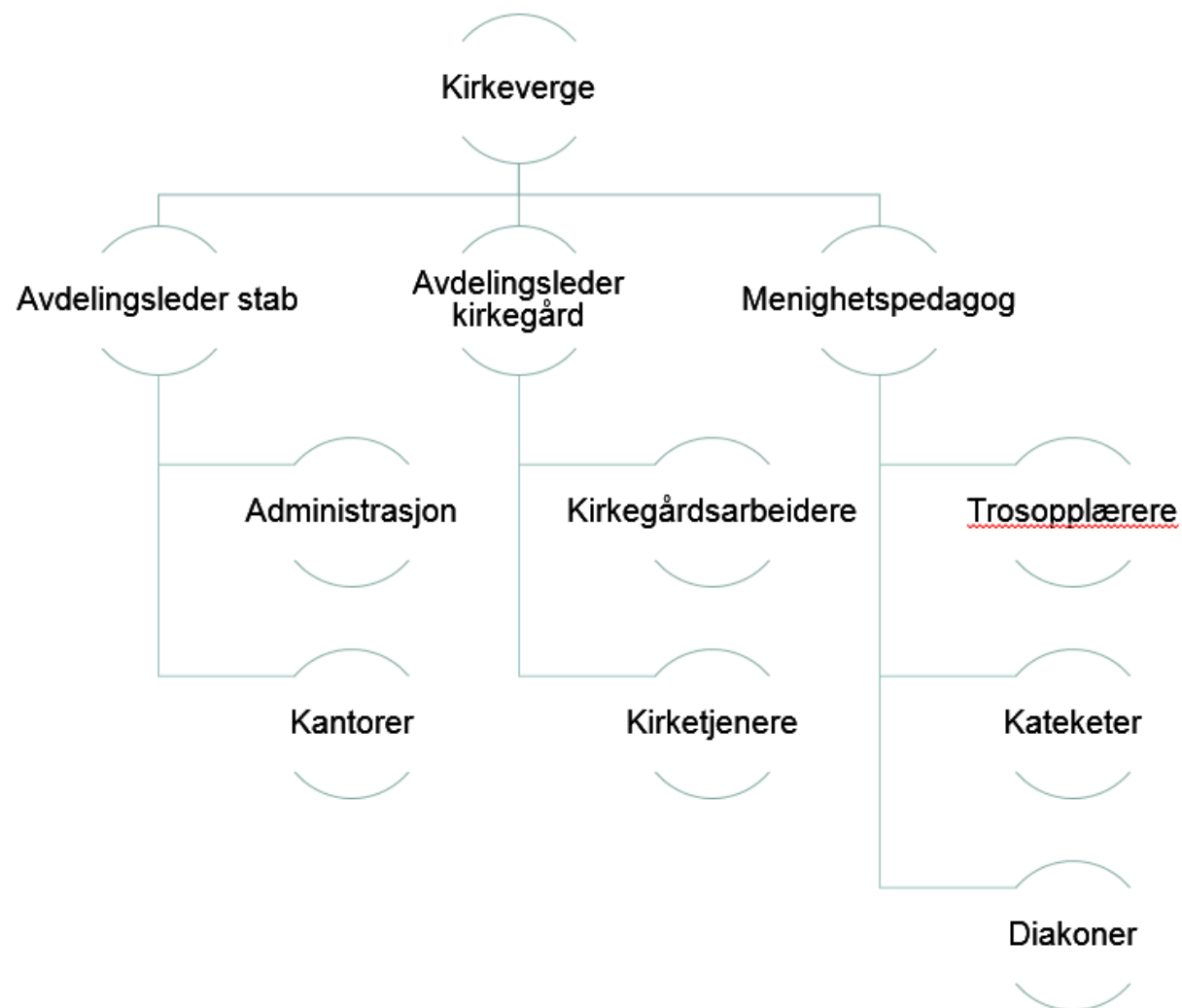
27M totalt tilskudd

DEN NORSKE KIRKE

Organisering

Håndtering av rammereduksjon

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Inntektsøkning fastede graver		-49	-49	-50
Salg av tjenester	-52	-30	-30	-31
Reduksjon i stilling		-225	-264	-300
Reduksjon i leieutgifter - driftsmidler	-100			
Sum tiltak	-152	-304	-343	-381

Fremtidsperspektiv

Utfordring med kirkegårdsareal

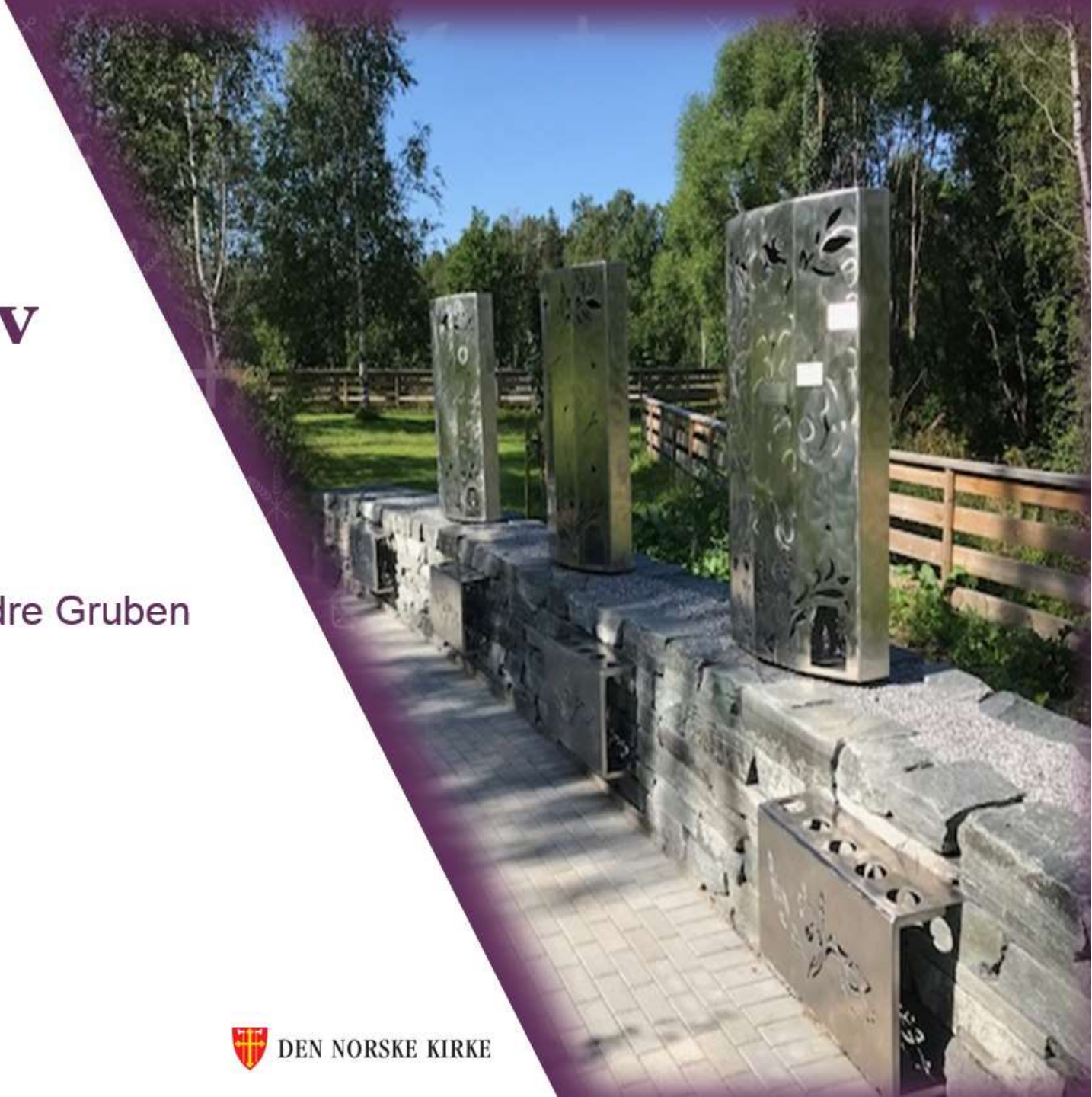
Minnelunder på Ytteren kirkegård og Nedre Gruben kirkegård

Mangel på bårerom

Fremtidig krematorium

DEN NORSKE KIRKE

Gruppenearbeit

Gruppearbeid dag en

Perspektivanalysen viser utfordringen med løpende å justere driften etter demografiske endringer og andre endringer i innbyggernes behov. Det skjer en rask endring med færre barn, en hurtig voksende eldregruppe og redusert bosetting av flyktninger.

- Refleksjoner rundt spesielt den demografiske utfordringen.
 - Hvilke føringer gir dette for styringen av kommunen fremover og hvordan skal dette håndteres?
 - Drøft i denne sammenheng behov for strategiske endringer, strukturendringer, kvalitets/nivå-endringer og organisatoriske endringer
- Foreslå minst tre tiltak som kan møte den demografiske utfordringen

RANA KOMMUNE
rådmannen

Gruppesammensetning

Gruppe 1 Havmannen:

Geir Morten Waage	AP
Hilde Lillerød vann	SP
Inger Kildal	SV
Gaute Ove Larsen	H
Nina Veronica Mikkelsen	Rana FRP
Jimmy Alexander Losvik	AP
Knut Bjarne Derås	SP
Daniel Krutå ?	Rødt

Gruppe 2 Formannskapetssalen:

Allan Andreas Johansen	Rana FRP
Hilde Birgitte Rønningsen	SV
Lena Myrheim	Rødt
Nils Notler	AP
Ina Trælnes	AP
Peter Eide Walseth	AP
Espen Haaland	H
Mats Hansen	V

Tillitsvalgte Svartisen:

Eva-Mari Svartvatn	Fagforbundet HTV
Bente W. Steinmo	Fagforbundet HTV
Ludvig Langnes	FO HTV
Roger Martinussen	Fagforbundet HTV
Jørn Erik Søfting	Delta HTV
Cato Johannessen	NITO HTV
Johannes Lillevold	Utdanningsforbundet
Kristin Grindstrand	Utdanningsforbundet

Gruppe 3 Klokkehagen:

Anita Lill Sollie	H
Allan Bruland Rognan	SP
Lars Yngve Frøysa	AP
Atle Hiller	Rødt
Gerd Helene Jakobsen	AP
Anita Wassmo	MDG
Hans Eivind Myrnes	H
Jan Erik Arnøy	AP

Gruppe 4 Kommunestyresalen:

Johan Petter Røssvoll	SP
Elin Dahlseng Eide	AP
Olav Nyjordet	MDG
Vara venstre	V
Stig Bjarne Haugen	SP
Carina Hoff-Johansen	AP
Johnny Ronesen	Rana FRP
Jarl Stian Johansson	H

Gruppearbeid dag to

Vi har en klima og miljøutfordring. Utfordringen må integreres i kommunens styringssystem – både rettet mot kommunens egen virksomhet og øvrig samfunn.

- Refleksjon rundt klima – og miljøutfordringen og kommunens rolle.
- Foreslå minst tre fokusområder som det er viktig å satse på.

RANA KOMMUNE
rådmannen